

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY WRĘCZYCA WIELKA

TEKST STUDIUM UJEDNOLICONY
sporządzony na podstawie części tekstowej Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka
przyjętego uchwałą Nr XXXII/281/09 Rady Gminy Wręczyca Wielka
z dnia 30 listopada 2009 r. z późniejszymi zmianami

załącznik nr 1 do uchwały Nr XIX/174/16
Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 listopada 2016 r.

Wręczyca Wielka, listopad 2016 r.

Spis treści

	WSTĘP	3
	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
1	Dane ogólne	5
2	Uwarunkowania rozwoju gminy Wręczyca Wielka wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego	6
3	Ustalenia strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka	10
4	Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	11
5	Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	20
6	Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	21
7	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	27
8	Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia	30
9	Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	32
10	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	32
11	Stan prawny gruntów	33
12	Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	33
13	Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	33
14	Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	34
15	Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	35
16	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	36
17	Zadania służące ponadlokalnym celom publicznym	37
	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
1	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	39
2	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy	41
3	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego	46
4	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	48
5	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	49
6	Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	51
7	Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	52
8	Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych	52
9	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości	52
10	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych wielkopowierzchniowych	52
11	Obszar przestrzeni publicznej	53
12	Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	53
13	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyznaczenie obszarów na których będą rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW	53
14	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	54
15	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	54
16	Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	54
17	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	54
18	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	54
19	Inne obszary problemowe	55
	CZĘŚĆ IV- UZASADNIENIE	
1	Uzasadnienie przyjętych rozwiązań	57
2	Synteza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka	62

WSTĘP

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka.

Pierwsza edycja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka została opracowana w oparciu o art. 6 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15 poz.139, z późn. zm.) i została przyjęta przez Radę Gminy Wręczyca Wielka Uchwałą Nr 6/1/2002 z dnia 26 marca 2002 r. Rada Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr VII/75/07 z dnia 3 lipca 2007 r. przystąpiła do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka. O potrzebie do przystąpienia zmian w studium zdecydowały przede wszystkim wyniki prac przeprowadzonych w trakcie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego w 2006 r., wskazujące na konieczność wyznaczenia w granicach gminy nowych terenów inwestycyjnych a także na konieczność dostosowania ustaleń studium do obowiązujących przepisów oraz do zaistniałych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Równoległe ze zmianą studium została sporządzona zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zmiana studium została opracowana zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). W związku z dokonaniem zmian w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka w sposób kompleksowy, obejmujących obszar całej gminy, opracowano na nowo część tekstową studium oraz rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka została przyjęta uchwałą Nr XXXII/281/09 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 30 listopada 2009 r. Kolejnej zmiany studium dokonano uchwałą nr XXXV/349/14 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 września 2014 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka.

Niniejsze opracowanie zostało podjęte na podstawie uchwały Rady Gminy Wręczyca Wielka Nr XXXVI/359/14 z dnia 7 listopada 2014 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka, przyjętego przez Radę Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr 6/1/2002 z dnia 26 marca 2002 r. z późniejszymi zmianami.

Obecne zmiany mają na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia, w związku z tym zgodnie z § 8 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w/s zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy studium zostało sporządzone w formie ujednocionej, a dokonane zmiany w obowiązującym studium zostały odpowiednio wyróżnione.

Przedmiotem niniejszej zmiany studium jest zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów położonych w poszczególnych miejscowościach gminy, poprzez dokonanie korekt na rysunku studium określającym kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- a) w miejscowości Bieżeń, przy ulicy Polnej – obszar nr 1/15,
- b) w miejscowości Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej – obszar nr 2/15,
- c) w miejscowości Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej – obszar nr 3/15.

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. Dane ogólne

Gmina Wręczyca Wielka leży w północnej części województwa śląskiego.

Graniczy z gminami: Kłobuck i Opatów - na północy, Częstochowa - na wschodzie, Blachownia i Herby - na południu oraz Panki i Przystajń - na zachodzie.

Gmina Wręczyca Wielka zajmuje powierzchnię 148 km², co stanowi ok.1,2 % powierzchni województwa śląskiego i 16,6 % powiatu kłobuckiego. Ludność gminy liczy 17 542 mieszkańców (stan 2011 r.), co stanowi niespełna 0,4 % ludności województwa śląskiego oraz 20,4 % ludności powiatu kłobuckiego.

Większe miejscowości w gminie to: Wręczyca Wielka, Truskolasy, Kalej, Borowe, Bieżeń i Szarlejka.

W skład gminy wchodzi 28 sołectw skupiających 26 miejscowości.

Należy wskazać na duże zmiany w zarządzaniu administracyjnym terenami dzisiejszej gminy.

Od XVw większa część tych terenów była zarządzana przez wydzielone z ziem starostwa krzepickiego starostwo kłobuckie. Po trzecim rozbiórce Polski (1795 r.) ziemie dzisiejszej gminy włączono do zaboru pruskiego. W latach 1807-15 obszar ten wszedł w skład Księstwa Warszawskiego, a po upadku Księstwa wcielono go w skład Królestwa Polskiego, do powiatu wieluńskiego, w województwie kaliskim.

Od 1845 roku tereny obecnej gminy Wręczyca Wielka należały do guberni warszawskiej, a po reformie administracji w 1867 roku do guberni piotrkowskiej, powiatu częstochowskiego i aż siedmiu różnych gmin. Podział ten funkcjonował do roku 1894, kiedy to utworzono gminy Węglowice i Panki, w skład których weszło większość miejscowości dzisiejszej gminy. Po I wojnie światowej tereny gminy przyłączono do powiatu częstochowskiego w województwie kieleckim. W czasie II wojny światowej przez wschodnie tereny gminy przebiegała granica Generalnej Guberni i III Rzeszy.

Po roku 1945 tereny dzisiejszej gminy wchodziły w skład województw: kieleckiego (lata 1945-50), śląsko-dąbrowskiego (1950-52), katowickiego (1952-75), częstochowskiego (1975-98).

Do lat 70-tych w wielu wsiach działały mniejsze jednostki administracyjne – gromadzkie rady narodowe.

Z dniem 1 stycznia 1973r. utworzono gminy we Wręcycy Wielkiej, Truskolasach i Węglowicach.

Do gminy Wręczyca Wielka dołączono 1 stycznia 1976r. gminę Węglowice, a rok później, 1 stycznia 1977 r., od gminy Wręczyca Wielka odłączono sołectwa Łebki i Cisie, dodano natomiast tereny gminy Truskolasy oraz część gminy Gnaszyn Dolny z sołectwami: Kalej, Szarlejka, Nowa Szarlejka i Wydra.

W roku 1999 Gmina Wręczyca Wielka weszła w skład powiatu kłobuckiego, w województwie śląskim.

Obecnie centralnym ośrodkiem gminy jest miejscowość Wręczyca Wielka będącą siedzibą władz gminy.

Ze względu na ilość 118 mieszkańców na 1 km², gmina Wręczyca Wielka zaliczana jest do terenów wiejskich, o charakterze zurbanizowanym. Ze względu na:

- długotrwały proces odchodzenia od produkcji rolnej, jako podstawowej dziedziny gospodarki i odejście od rolnictwa jako podstawowego źródła utrzymania ludności,
- położenie w zasięgu oddziaływania Częstochowy i dynamiczny rozwój mieszkalnictwa,
- długoletnie tradycje związane z funkcjonowaniem na terenie gminy przemysłu (np. kopalnie rud żelaza, eksploatacja surowców mineralnych) i usług produkcyjnych (masarnie, piekarnie),
- wielkość terenów leśnych i rozwój funkcji rekreacyjnej -

gminę Wręcycę Wielką można zaliczyć do gmin wielofunkcyjnych, o funkcji dominującej rolniczo-mieszaniowej z uzupełniającymi funkcjami: przemysłową i leśno - rekreacyjną.

Do głównych czynników rozwoju gospodarczego gminy należy zaliczyć:

- 1) potencjał ludnościowy (korzystne wskaźniki demograficzne),
- 2) położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Częstochowy oraz korzystne położenie względem innych dużych miast (Katowic 78 km, Opola 88 km, Krakowa 130 km, Łodzi 137 km, Warszawy 226 km),
- 3) powiązania komunikacyjne (drogi wojewódzkie łączące z: Częstochową, Kłobuckiem, Blachownią i Opolem, drogi powiatowe, linie kolejowe łączące ze: Śląskiem, Wybrzeżem i Kępem),
- 4) korzystne warunki dla rozwoju mieszkalnictwa, działalności gospodarczej i rolnictwa.

Do innych elementów wiążących gminę z terenami otaczającymi są:

- 1) uzbrojenie o znaczeniu ponadlokalnym (linia elektroenergetyczna 110 kV, ropociąg, stacja radiowo – telewizyjna w Klepaczce),
- 2) powiązania przyrodnicze (rzeki: Biała Oksza, Gorzelanka, Kocinka, Pankówka i Szarlejka, Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą i jego otulina, kompleksy leśne, korytarze ekologiczne, w tym o znaczeniu regionalnym i krajowym),
- 3) położenie w obszarze głównych zbiorników wód podziemnych – w utworach jury środkowej (nr 325 - Częstochowa W).

2. Uwarunkowania rozwoju gminy Wręczyca Wielka wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ został uchwalony Uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z dnia 13.09.2016 r., poz. 4619).

Plan określił cele, kierunki i działania realizujące wizję przestrzennego rozwoju regionu, w odniesieniu do czterech obszarów priorytetowych określonych w Strategii „Śląskie 2020+”:

- nowoczesna gospodarka,
- szanse rozwojowe mieszkańców,
- przestrzeń,
- relacje z otoczeniem.

Plan określił również obszary funkcjonalne, w których przyjęto odpowiednie zasady zagospodarowania, a są to:

- Miejskie obszary funkcjonalne:
 - Ośrodka wojewódzkiego,
 - Ośrodków regionalnych,
 - Lokalne ośrodki rozwoju,
- Wiejski obszar funkcjonalny,
- Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej:
 - Obszar górski,
 - Obszar terenów zamkniętych,
 - Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi,
- Obszary kształtowania potencjału rozwojowego:
 - Obszar cenny przyrodniczo,
 - Obszar ochrony krajobrazów kulturowych,
 - Obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
 - Obszar udokumentowanych złóż kopalin,
- Obszar funkcjonalny wymagający rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej – przygraniczny,
- Obszary wymagające rewitalizacji,
- Obszar funkcjonalny strefy okołolotniskowej MPL „Katowice”.

W planie województwa wyznaczono cztery cele i kierunki gospodarki przestrzennej. Dla rozwoju gminy Wręczyca podstawowe znaczenie mają:

kierunki i działania celu 1 – nowoczesna gospodarka - promocja wzrostu gospodarczego i innowacji; poprawa dostępności wewnętrznej regionu:

- kształtowanie systemu powiązań wewnętrznych opartych na ciągach dróg i wojewódzkich,
- kształtowanie systemu powiązań wewnętrznych opartych na rozbudowie i modernizacji infrastruktury kolejowej,
- rozwijanie i tworzenie zintegrowanego systemu szlaków i infrastruktury rowerowej, w tym z wykorzystaniem nieczynnych szlaków kolejowych,
- zapewnienie dostępu do usług w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną i gazową oraz systemów teleinformatycznych poprzez budowanie, modernizowanie i integrowanie systemów infrastruktury technicznej;

kierunki i działania celu 2 - szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych:

- rozwój obszarów objętych procesami dyfuzji rozwoju z wykorzystaniem ich wewnętrznych potencjałów:
 - rozwijanie i podnoszenie jakości usług z zakresu kultury,
 - rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i osób

- z dysfunkcjami,
- rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie rodziny (opieka nad dziećmi),
- modernizowanie i budowanie urządzeń sportu, rekreacji, tworzenie warunków dla aktywnego i zdrowego stylu życia,,
- rozwój obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych:
 - rozwijanie usług podstawowych na obszarach cechujących się relatywnie dużą liczbą ludności (wysokim wskaźnikiem demograficznym),
 - zwiększanie dostępności transportowej do usług w obszarach wyludniających się o niskim wskaźniku demograficznym,
 - zapewnienie dostępu i poprawa jakości usług umożliwiających podnoszenie wiedzy, umiejętności i aktywizację mieszkańców,
 - rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i osób z dysfunkcjami,
 - rozwijanie i podnoszenie jakości usług wspierających funkcjonowanie rodziny (opieka nad dziećmi),
- poprawa wewnętrznej integracji regionu:
 - rozwijanie dostępności do szlaków i infrastruktury rowerowej,
 - zapewnianie dostępu do usług w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, odpadami;

kierunki i działania celu 3 - przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego:

- ochrona zasobów środowiska:
 - utrzymywanie istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zapewnianie ich integralności,
 - ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym uwzględnieniem wód przeznaczonych dla zaopatrzenia mieszkańców regionu,
 - ochrona i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych,
 - ochrona dolin rzecznych oraz renaturalizowanie ich wybranych fragmentów, odbudowywanie stref ekotonowych poprzez odtwarzanie roślinności oraz ochrona właściwych stosunków wodnych na obszarach ekosystemów zależnych od wód, stanowiących siedliska cenne przyrodniczo,
 - rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym likwidowanie nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi,
 - utrzymywanie lub powiększanie powierzchni leśnej przy uwzględnieniu wytycznych dla zwiększania lesistości i kształtowania granicy rolno-leśnej oraz przeciwdziałanie fragmentacji zwartych kompleksów leśnych,
 - kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz regionalnej sieci powiązań przyrodniczych, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych łączących biocentra oraz obszary zasilania systemu przyrodniczego,
 - ochrona gleb o najwyższej bonitacji przed przeznaczeniem na cele niezwiązane z produkcją rolną oraz ogólna ochrona gleb przed zanieczyszczeniem,
 - przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi poprzez zmniejszanie odpływu wód opadowych ze zlewni oraz wdrażanie różnych form retencji (m.in. technicznej i nietechnicznej),
 - dostosowywanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony i przyszłego wykorzystania udokumentowanych złóż kopalin,
- kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich:
 - kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej na obszarach o wysokim potencjale glebowym,
 - wielofunkcyjny rozwój na obszarach o niskim potencjale glebowym przy zachowaniu walorów przyrodniczych i tradycyjnego krajobrazu rolniczego,
 - rozwój rolnictwa ekologicznego, agroturystyki oraz przetwórstwa produktów lokalnych

- i tradycyjnych na obszarach o wysokim potencjale przyrodniczym,
- podnoszenie walorów przyrodniczych rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- kreowanie przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców i integrację społeczności lokalnych oraz ich wyposażanie w odpowiednią infrastrukturę,
- rozwój energetyki rozproszonej opartej na odnawialnych źródłach energii;

kierunki i działania celu 4 - relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu:

- rozwój ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej:
 - budowanie, przebudowywanie i remontowanie dróg wojewódzkich dla zwiększenia dostępności transportowej województwa,
- rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej:
 - zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii w celu podnoszenia bezpieczeństwa energetycznego na poziomie regionalnym i krajowym,
 - integrowanie sieci przesyłowej i dystrybucyjnej dla potrzeb odbioru energii ze źródeł odnawialnych,
 - rozwijanie inteligentnych sieci przesyłowych,
 - rozwijanie, modernizowanie i integrowanie systemów przesyłowych,
 - budowanie infrastruktury do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” oraz punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK), zmniejszanie ilości odpadów poprzez tworzenie punktów napraw i ponownego użycia.

Obszary funkcjonalne obejmujące Gminę Wręczyca Wielka

Dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona historycznych układów ruralistycznych,
- utrzymania tradycyjnej skali i form zabudowy,
- kształtowanie oraz poprawa dostępności przestrzeni i obiektów publicznych z uwzględnieniem ograniczeń i potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami, utrudniającymi poruszanie się w przestrzeni lub jej percepcję, osób starszych oraz osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi,
- wprowadzanie rozwiązań przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo publiczne,
- ochrona obszarów o wysokim potencjale glebowym przed ich nierolniczym użytkowaniem,
- utrzymywanie i przywracanie mozaikowości krajobrazu rolniczego;
- zachowanie walorów przyrodniczych dolin rzecznych, w tym o charakterze zielonych użytków (m. in. łąki i pastwiska) oraz utrzymanie pełnionej funkcji korytarza ekologicznego,
- stosowanie różnorodnych form retencji technicznej i nietechnicznej, w tym ochrona przed sływem zanieczyszczeń do wód,
- prowadzenie efektywnych prac melioracyjnych na obszarach wiejskich uwzględniających wymagania ochrony środowiska,
- wykluczenie możliwości uprawy roślin energetycznych obcych gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych, stanowiących zagrożenie dla różnorodności biologicznej,
- wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów gospodarowania odpadami wydobywczymi i zwałowisk odpadów wydobywczych na terenach rolnych lub leśnych,
- kultywowanie lokalnych tradycji, w tym tworzenie markowych produktów turystycznych,
- rozwój turystyki i agroturystyki z uwzględnieniem minimalizacji konfliktów środowiskowych,
- wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, leśnictwie, ekologii w oparciu o wyniki doświadczeń instytucji naukowych i badawczo-rozwojowych,
- rozwijanie inwestycji gospodarczych wykorzystujących lokalny potencjał rolniczy w powiązaniu ze szlakami komunikacyjnymi,
- ograniczanie niskiej emisji i minimalizowanie zapotrzebowania na energię oraz zmniejszanie emisji zanieczyszczeń,
- przeciwdziałanie powstawaniu i zmniejszanie uciążliwości hałasu,
- uwzględnianie przy lokalizacji farm i turbin wiatrowych odpowiedniej (wynikającej z lokalnych warunków terenowych) odległości od zabudowy mieszkaniowej.

Obszar terenów zamkniętych

Tereny zamknięte „to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych”. Tereny te wyznacza się dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemów obrony kraju, w tym w zakresie wykorzystania infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej na potrzeby przewozów wojskowych. Obszar funkcjonalny obejmuje m.in. teren gminy Wręczyca Wielka. Rozwój terenów zamkniętych winien być ukierunkowany na zachowanie ich funkcji podstawowych bezpośrednio związanych z obronnością i bezpieczeństwem państwa, z jednoczesnym wykorzystaniem cech tych obszarów do rozwoju regionu.

Dla obszaru terenów zamkniętych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- integracja przestrzenna terenów zamkniętych z ich otoczeniem funkcjonalnym;
- wprowadzenie regionalnych standardów architektoniczno - urbanistycznych (w wyznaczonych strefach buforowych);
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji;
- ograniczenie zagospodarowania i użytkowania terenu, w tym wykluczenie możliwości zabudowy w strefach ochronnych terenów zamkniętych.

Obszar cenny przyrodniczo

Województwo śląskie posiada wiele unikalnych wartości przyrodniczych, pomimo że uznawane jest za jeden z najbardziej przekształconych antropogenicznie obszarów Polski. Na obszary cenne przyrodniczo w województwie składają się w szczególności:

- obszary podlegające ochronie prawnej na mocy ustawy o ochronie przyrody,
- ostoje przyrody,
- korytarze ekologiczne.

Ww. obszary znajdują się m.in. na terenie Gminy Wręczyca Wielka.

Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę walorów przyrodniczych obszarów cennych przyrodniczo. Cenne elementy środowiska przyrodniczego stanowią jednocześnie główne walory turystyczne województwa śląskiego, stwarzające możliwości rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej regionu. Funkcja ta jest ważnym czynnikiem nie tylko wzrostu, ale także aktywizacji gospodarczej wielu obszarów regionu. Jednakże rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej na obszarach cennych przyrodniczo winien zostać podporządkowany zachowaniu różnorodności biologicznej.

Dla obszaru cennego przyrodniczo przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego:

- utrzymanie aktualnego użytkowania na terenów o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej,
- wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków,
- zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych;
- preferowanie ekoturystyki (turystyka przyrodnicza) na obszarach chronionych i obszarach cennych przyrodniczo szczególnie podatnych na degradację,
- optymalizowanie stopnia zagospodarowania turystycznego i powiązania go z naturalną chłonnością środowiska, w tym wyznaczanie stref wyłączonych z użytkowania turystycznego,
- planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących,
- wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony i planów zadań ochronnych,
- wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w obszarach specjalnej ochrony ptaków, użytków ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu,
- wykluczenie możliwości lokalizacji farm wiatrowych w obrębie ostoi, korytarzy i przystanków pośrednich dla ptaków, w obrębie ostoi i korytarzy dla nietoperzy, a także stosowanie rozwiązań minimalizujących śmiertelność ptaków związaną z napowietrznymi liniami energetycznymi i farmami wiatrowymi,

- preferowanie lokalizowania elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych,
- ochrona zasobów wód poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami oraz likwidowanie istniejących źródeł zanieczyszczeń wynikających z intensywnego użytkowania rolniczego, działalności przemysłowej,
- koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania,
- usprawnianie systemów melioracyjnych poprzez przebudowę systemów odwadniających na nawadniająco-odwadniające oraz dla retencjonowania wód,
- zachowanie mozaiki powierzchni nieprzepuszczalnych z terenami biologicznie czynnymi (parki, ogrody, trawniki) na terenach zurbanizowanych,
- realizowanie działań technicznych, z zakresu małej retencji, w tym budowa zbiorników retencyjnych, poza obszarami źródeł i mokradł,
- utrzymanie i zwiększanie retencyjności w zlewniach poprzez: ochronę obszarów mokradłowych oraz dolin cieków rzecznych, renaturalizację rzek i potoków,
- zagospodarowanie niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych w pierwszym rzędzie w obrębie posesji, a następnie w obrębie zlewni obejmującej obszar zurbanizowany,
- ograniczanie lokalizacji działalności wodochłonnej na obszarach deficytów wody służącej do zaopatrzenia ludzi w wodę do spożycia,
- lokowanie elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Dla obszaru ochrony udokumentowanych złóż kopalin przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka,
- wydobywanie kopaliny z konkretnych złóż musi być warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych, obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa,
- rekultywacja terenów przemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo.

3. Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka

Kierunki i strategia rozwoju Gminy Wręczyca Wielka zostały określone w 1999 roku. Ostatnia aktualizacja została przyjęta przez Radę Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr XI/116/16 z dnia 18 lutego 2016 r. W zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka zaplanowano koncepcję funkcjonowania Gminy w perspektywie do 2025 roku.

Wnioski z diagnozy stanu gminy

Zasadniczy wpływ na funkcjonowanie gminy Wręczyca Wielka wywiera położenie geograficzne. Gmina leży na terenach związanych z rolnictwem oraz w bliskości ośrodków miejskich (Częstochowy i Kłobucka).

Sprzyja to dokonywaniu zmian w tradycyjnym, małoobszarowym, rozdrobnionym rolnictwie.

W porównaniu z diagnozą opracowaną w 1999 r. nasiliła się migracja mieszkańców Częstochowy do przygranicznych miejscowości gminy. W ciągu ostatnich 5 lat objętych analizą widzimy stały powolny trend wzrostowy liczby ludności zamieszkującej teren gminy. Liczba mieszkańców na koniec 2014 roku w stosunku do roku 2010 wzrosła o 138 osób, co stanowi wzrost o 0,79 %. Jednym z podstawowych i najważniejszych uwarunkowań rozwoju gminy jest sytuacja demograficzna, tendencje przekształceń w liczbie ludności i jej strukturze. Gminę Wręczyca Wielka (wg stanu na dzień 31.10.2015 roku) zamieszkuje 17 830 osób w 26 miejscowościach, przy gęstości zaludnienia 119 osób na km². Jest on wyższy niż powiatowy, gdzie na km² przypada średnio 96 osób i zbliżony do średniej krajowej 123 osób na km². Przyrost naturalny w ostatnich latach jest ujemny. W roku 2013 wyniósł (-) 21 osób, a w roku 2014 było to już (-) 37 osób.

Sąsiedztwo zjazdów z projektowanej autostrady daje szereg możliwości rozwoju, szczególnie w sektorach związanych z logistyką transportu, magazynowania i przewozu towarów.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną w porównaniu z innymi gminami jest średnie. Wysoki jest stopień zwodociągowania gminy oraz telefonizacji, dobry jest stan dróg. Jest to ważne ze względu na poziom życia mieszkańców (podniesienie standardu gospodarstw), jak również rozwój przedsiębiorczości (przyciągnięcie inwestorów). Mniej korzystna sytuacja pod względem kanalizacji (brak kanalizacji w przeważającej części gminy). Ścieki komunalne odprowadzane są do dwóch oczyszczalni ścieków w miejscowościach Wręczyca Wielka oraz Truskolasy. Mieszkańcy pragną poprawić ten stan, co według nich będzie jednym z atutów gminy przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji firm przez potencjalnych przedsiębiorców.

Zasadniczą przesłanką rozwoju gminy Wręczyca Wielka jest połączenie funkcji: produkcji rolnej w wybranych kierunkach z rozwinięciem usług otoczenia rolnictwa, funkcji mieszkaniowej oraz przedsiębiorczości, rekreacji i agroturystyki, przy poprawie stanu infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej.

Wizja przyszłości gminy wytyczona w 2016 r. przedstawia się następująco:

Wręczyca Wielka to gmina atrakcyjnie położona przy linii kolejowej Śląsk-Porty, przy autostradzie A-1, posiadająca walory historyczne, kulturowe, rekreacyjne oraz dogodne warunki do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Misja Gminy Wręczyca Wielka

Zwiększenie konkurencyjności Gminy Wręczyca Wielka oraz dążenie do osiągnięcia trwałego rozwoju.

Cel główny rozwoju gminy Wręczyca Wielka brzmi następująco:

Zwiększenie konkurencyjności Gminy Wręczyca Wielka oraz dążenie do osiągnięcia trwałego rozwoju.

Wśród celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków rozwoju, wskazanych zadań i projektów wdrożeniowych przyjętych w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Wręczyca Wielka jedynie niektóre z nich stanowią uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego gminy; należy do nich zaliczyć:

- 1) Budowanie konkurencyjnej gospodarki
podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwój turystyki i agroturystyki, podnoszenie konkurencyjności rolnictwa, atrakcyjny wizerunek gminy,
- 2) Nowoczesna infrastruktura przy zachowaniu wysokiej jakości środowiska naturalnego, zasobów przyrodniczych i historycznych
rozwój infrastruktury w zakresie ochrony środowiska; rozwój systemu gospodarki odpadami, budowa gazociągu przesyłowego wraz ze stacją redukcyjną; rozwój infrastruktury drogowej, rozbudowa bazy kulturalnej, budowa bazy sportowej, zagospodarowanie przestrzeni publicznej,
- 3) Rozwój kapitału ludzkiego
rozwój oferty kulturowej i sportowej, podniesienie dostępności usług społecznych i zdrowotnych, poprawa dostępności komunikacyjnej środkami transportu zbiorowego, wzrost integracji mieszkańców.

4. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

Użytkowanie terenów:

W strukturze użytkowania gruntów gminy Wręczyca Wielka należy wyróżnić:

- a) tereny użytków rolnych stanowiące ok. 56 % powierzchni gminy,

- b) lasy i zadrzewienia zajmujące ok. 35 powierzchni gminy,
 c) tereny zainwestowane i inne stanowiące ok. 9% powierzchni gminy.

Podstawową funkcją użytkowania terenów, ze względu na powierzchnię terenów, jest rolnictwo. Ma ono jednak malejące znaczenie, przede wszystkim ze względu na istniejący na części gminy rozłóg i klasę gruntów rolnych - niekorzystne dla kontynuowania produkcji rolnej (grunty rolne są odłogowane i ulegają szybkiej renaturalizacji). Zgodnie z danymi spisu rolnego z 2010 r. jedynie 33% powierzchni gminy stanowią grunty rolne wykorzystywane dla prowadzenia produkcji rolniczej.

Grunty leśne i zadrzewione zajmują znaczący obszar. W granicach gminy występują duże areale państwowych gruntów leśnych (zajmujące 33% powierzchni gminy), ulega zwiększeniu powierzchnia gruntów leśnych prywatnych poprzez zalesienie części terenów rolnych. W sposób znaczący zwiększa się powierzchnia gruntów zadrzewionych (w granicach odłogowanych gruntów rolnych).

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej. Stosunkowo duża jest powierzchnia terenów związanych z produkcją (tereny po dawnych kopalniach żelaza wykorzystywane na cele produkcyjno - magazynowe, tereny prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych, tereny związane z prowadzoną działalnością gospodarczą). Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne (szkoły, remizy strażackie, boiska) oraz handel.

Dotychczasowe przeznaczenie terenów

W granicach gminy Wręczyca Wielka do końca 2003 r. obowiązywał miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 1993 r. (uchwała Nr 41/V/93 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 28 grudnia 1993 r. opublikowana w Dz. Urz. Województwa Częstochowskiego Nr 3 z 1994 r.). W latach 1999 – 2003 przyjęto kilka (9) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących pojedyncze nieruchomości lub tereny w poszczególnych miejscowościach gminy. W 2006r. uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obszar położony w granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka (uchwała Nr XXIX/269/06 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 25 października 2006 r. opublikowana w Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 141, poz. 3969).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2006 r. został zmieniony w sposób kompleksowy, z wyłączeniem działek nr ew. 208, 209 i 210 położonych w miejscowości Puszczew (uchwała Nr IX/102/11 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 7 lipca 2011 r. opublikowana w Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 186, poz. 3481).

Zagospodarowanie i przeznaczenie terenów poszczególnych sołectw

Zgodnie z ustaleniami obowiązujących w granicach gminy Wręczyca Wielka miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w poszczególnych miejscowościach przewidziano następujące przeznaczenie terenów:

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Istniejące zagospodarowanie terenu	Przeznaczenie w planie miejscowym
1.	Bieżeń	831	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Usługi – szkoła, remiza strażacka oraz nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Zabudowa produkcyjna - regeneracja części samochodowych, tartak.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących i projektowanych drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.
2.	Borowe	1038	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Nieliczna zabudowa rekreacyjna. Usługi – szkoła, przedszkole, remiza strażacka, boisko, klub sportowy, sklepy. Zabudowa produkcyjna - masarnia, ubojnia, produkcja mączki kostnej, tartak.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących drogach. Wyznaczenie terenu dla zabudowy rekreacyjnej. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.
3.	Bór Zapilski	380	Dominuje przyuliczna zabudowa	Utrzymanie terenów zabudowy

			mieszkańcowa i zagrodowa. Usługi – kościół, nieliczne sklepy, skład opału.	mieszkańcowej i zagrodowej oraz usługowej, z uzupełnieniami przy istniejących drogach.
4.	Brzezinki	104	Niewielka osada, z przyuliczną zabudową zagrodową i uzupełniającą zabudową mieszkaniową i rekreacyjną.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniem przy drodze powiatowej.
5.	Czarna Wieś	575	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa (w tym w formie zabudowy osiedlowej) z uzupełniającą zabudową zagrodową. Usługi - remiza strażacka, cmentarz, stacja paliw, sklepy. Istnieją zakłady rzemieślnicze i produkcyjne (w tym recykling pojazdów). Prowadzona jest eksploatacja piasku.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Wyznaczenie terenu dla lokalizacji osiedla mieszkaniowego. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej, z wyznaczeniem terenu dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej (koło cmentarza). Utrzymanie terenu dla prowadzenia eksploatacji kopalni.
6.	Długi Kąt	474	Występuje zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa oraz zabudowa rekreacyjna i agroturystyka. Usługi - remiza strażacka, kaplica, sklep oraz nieliczne usługi i rzemiosło na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje niewielka ferma.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, z uzupełnieniami przy istniejących drogach. Wyznaczenie terenów dla zabudowy rekreacyjnej.
7.	Golce	366	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi – remiza strażacka, boisko, klub sportowy, fizjoterapia . Pojedyncze zakłady rzemieślnicze. Na uboczu hałda poeksploatacyjna z dużymi terenami produkcyjnymi.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej. Wyznaczenie terenów dla zabudowy zagrodowej oraz rekreacyjnej.
8.	Grodzisko	712	Dominująca przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, z uzupełniającymi usługami. W trakcie realizacji osiedle zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Usługi - szkoła, remiza strażacka, kościół, cmentarz, sklepy. Istnieją tereny usługowo-produkcyjne. Duży teren po eksploatacji gliny, z zakładem produkcyjno-handlowym.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej. Wyznaczenie terenów dla zabudowy mieszkaniowej przy drogach oraz w formie osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Wyznaczenie terenów dla zabudowy rekreacyjnej.
9.	Hutka	633	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Usługi – warsztaty terapii zajęciowej (w budynku po szkole), przedszkole, remiza strażacka, sklepy. Pojedynczy zakład produkcyjny. Duże tereny eksploatacji piasków.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami przy istniejących i projektowanych drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej. Wyznaczenie terenów dla prowadzenia eksploatacji kopalni.
10.	Jezioro	401	Przyuliczna zabudowa zagrodowa i	Utrzymanie i poszerzenie terenów

			uzupełniająca zabudowa mieszkaniowa. Występuje liczna zabudowa rekreacyjna. Usługi - boisko, klub sportowy, nieliczne sklepy. Istniejąca leśniczówka.	zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, przy istniejących drogach. Wyznaczenie osiedla zabudowy rekreacyjnej.
11.	Kalej	1736	Dominuje zabudowa przyuliczna mieszkaniowa i zagrodowa. W trakcie realizacji osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Ukształtowane centrum usługowe. Usługi – szkoła, przedszkole, ośrodek zdrowia, remiza, boisko, kościół, cmentarz, liczne sklepy. Występują usługi i rzemiosło, w tym na działkach z zabudową mieszkaniową. Przy drodze wojewódzkiej hałda poeksploatacyjna z terenami produkcyjnymi i zabudową wielorodzinną.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z wyznaczeniem terenów dla lokalizacji osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz rekreacyjnej. Utrzymanie terenów usługowych oraz istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej, wraz z wyznaczeniem nowych terenów, w tym dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej. Wyznaczenie terenów zabudowy zagrodowej i rekreacyjnej przy Gorzelance.
12.	Klepaczka	420	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi - remiza strażacka. Zabudowa produkcyjna - w budynku po szkole. Na uboczu radiowo-telewizyjne centrum nadawcze.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej przy istniejącej i projektowanej drodze. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.
13.	Kuleje	678	Dominująca przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i uzupełniająca zabudowa zagrodowa. Nieliczna zabudowa rekreacyjna. Usługi – szkoła, remiza strażacka, kościół, sklepy.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami przy istniejących drogach. Utrzymanie terenów usługowych. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy rekreacyjnej.
14.	Nowiny	352	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi - remiza strażacka, skład opału.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami w drugiej linii zabudowy i przy istniejących drogach. Utrzymanie terenów usługowo-produkcyjnych.
15.	Nowa Szarlejka	184	Istniejąca zabudowa wielofunkcyjna – obok zabudowy mieszkaniowej i nielicznej zagrodowej wzdłuż drogi wojewódzkiej rozwija się zabudowa usługowa i produkcyjna (w drugiej linii zabudowy, za budynkami mieszkalnymi i jako samodzielne obiekty).	Utrzymanie terenów zabudowy wielofunkcyjnej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości. Wyznaczenie terenów produkcyjno-usługowych na północ od ul. Naftowej (w pobliżu autostrady). Uwzględnienie terenu dla lokalizacji autostrady.
16.	Pierzchno	318	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. W trakcie realizacji osiedle zabudowy mieszkaniowej. Występuje zabudowa mieszkaniowa	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z wyznaczeniem terenów dla lokalizacji osiedla zabudowy mieszkaniowej przy projektowanych drogach.

			o charakterze rezydencjonalnym. Istnieje leśniczówka oraz zabudowa agroturystyczna. Usługi - remiza strażacka, nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Na uboczu teren po eksploatacji piasku. Przy drodze krajowej duża wytwórnia pasz.	Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.
17.	Piła Pierwsza	317	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i uzupełniająca mieszkaniowa. Usługi - przedszkole, remiza, kaplica. Nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Istniejący zalew „Gazdówka” na rzece Pankówce .	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, z poszerzeniami przy istniejących drogach.
18.	Piła Druga	309	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i uzupełniająca mieszkaniowa. Usługi - boisko, cmentarz. Nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, z poszerzeniami przy istniejących drogach.
19.	Puszczew	678	Dominująca przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi – sklepy, skład opału, boisko. Zabudowa produkcyjna- duży tartak, masarnia, piekarnia, hurtownia.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami w drugiej linii zabudowy i przy istniejących drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości.
20.	Szarlejka	803	Dominująca przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Usługi - remiza strażacka, klub sportowy. Usługi i rzemiosło – nieliczne, na działkach z zabudową mieszkaniową. Występuje zabudowa produkcyjna.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami w drugiej linii zabudowy i przy granicy z gminą Kłobuck. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej. Uwzględnienie terenu dla lokalizacji autostrady.
21.	Węglowice	350	Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa. Wykształcone centrum z usługami - szkoła, przedszkole, remiza, ośrodek zdrowia, poczta, sklepy. Istnieje piekarnia. Istniejąca agroturystyka oraz zaplecze rekreacyjne przy szkole z basenem.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowej i usługowo-produkcyjnej.
22.	Wręczyca Mała	647	Przy drodze wojewódzkiej kształtuje się zabudowa wielofunkcyjna – obok zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej lokalizowane są liczne usługi, rzemiosło, ferma. Przy ul. Długiej dominuje zabudowa	Utrzymanie terenów zabudowy wielofunkcyjnej wzdłuż drogi wojewódzkiej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości. Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z

			<p>mieszkaniowa i zagrodowa, a w drugiej linii zabudowy występują zakłady rzemieślnicze i produkcyjne, w tym duże zakłady przetwórstwa warzyw.</p> <p>Usługi – nieliczne, w tym gastronomia, sklepy (wzdłuż drogi wojewódzkiej).</p> <p>Na uboczu zlokalizowane są: teren produkcyjny (przy ul. Leśnej) oraz hałda poeksploatacyjna z dużym terenem przemysłowym i blokiem mieszkalnym wielorodzinnym (przy ul. Kopalnianej).</p> <p>Istniejąca leśniczówka.</p> <p>Istnieje oczyszczalnia ścieków.</p>	<p>uzupełnieniami przy istniejących drogach.</p> <p>Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej, z poszerzeniem w głąb nieruchomości (przy ul. Długiej) oraz wyznaczenie nowych terenów produkcyjno-usługowych w pobliżu oczyszczalni ścieków.</p>
23.	Wręczyca Wielka	2853	<p>Największa miejscowość gminy. Wykształcone centrum z licznymi usługami – urząd gminy, remiza strażacka, dom kultury, ośrodek zdrowia, szkoła, przedszkole, boiska, kluby sportowe, kościół, poczta, bank oraz liczne sklepy, skład opału.</p> <p>Istnieją osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej.</p> <p>Przy drogach przelotowych kształtuje się zabudowa wielofunkcyjna – z zabudową mieszkaniową i zagrodową, usługami i rzemiosłem.</p> <p>Występują tereny z przyuliczną zabudową mieszkaniową i zagrodową.</p> <p>Istnieje cmentarz, stacje paliw.</p> <p>Występują niewielkie tereny produkcyjne, składy, bazy.</p>	<p>Utrzymanie terenów zainwestowanych, w tym utrzymanie terenów usługowych w centralnej części miejscowości oraz terenów zabudowy mieszkaniowej.</p> <p>Wyznaczenie terenów dla lokalizacji osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji usług i produkcji.</p>
24.	Truskolasy	1999	<p>Przy drodze wojewódzkiej kształtuje się zabudowa wielofunkcyjna – z zabudową mieszkaniową, zagrodową i usługami.</p> <p>Wykształcone centrum z licznymi usługami – kościół, cmentarz, remiza strażacka, poczta, filia banku, ośrodek zdrowia, szkoła, przedszkole, boisko; istnieją liczne sklepy, skład opału.</p> <p>Występuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa.</p> <p>Występują duże tereny usługowo-produkcyjne, w tym przy ul. Kopernika (produkcja ogrodzeń betonowych) oraz w rejonie ul. Opolskiej i Dębicznej.</p> <p>Przy zbiorniku wodnym tereny sportowe, klub sportowy, dyskoteka.</p>	<p>Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z poszerzeniami przy istniejących i projektowanych drogach oraz w drugiej linii zabudowy.</p> <p>Wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy osiedlowej.</p> <p>Utrzymanie terenów usługowych w centrum miejscowości.</p> <p>Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.</p> <p>Znaczne poszerzenie terenów produkcyjno-usługowych (w rejonie ul. Kopernika oraz ul. Opolskiej).</p> <p>Wyznaczenie terenów usługowych przy zbiorniku wodnym.</p>

			Istnieje zabudowa rekreacyjna i agroturystyczna. Na uboczu hałda poeksploatacyjna. Na uboczu tereny po prowadzonej eksploatacji piasku. Istnieje oczyszczalnia ścieków.	
25.	Wydra	177	Niewielka osada, z przyuliczną zabudową zagrodową i uzupełniającą zabudową mieszkaniową jednorodziną.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejącej drodze i poszerzeniem w głąb nieruchomości.
26.	Zamłyńie	308	Dominuje przyuliczna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa. Usługi - remiza strażacka, nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Istnieje ferma.	Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami, przy istniejących drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowej i związanej z produkcją zwierzęcą.

Uzbrojenie terenu

1) Zaopatrzenie w wodę pitną

Wszystkie 26 miejscowości gminy są zwodociągowane.

Woda pitna ujmowana jest z poniżej wymienionych ujęć wód podziemnych (studni głębinowych wierconych):

Miejscowość		Studnie głębinowe		Produkcja wody m ³ /d
Truskolasy	ujęcie jurajskie: studnie nr :S-4 i S-3 (awaryjna) działki nr ew.: 72/3 i 73/1, 74/1i 75/1, 84/1	I	H = 200,0 m	540
		II	H = 56,0 m	
Wręczyca Wielka	ujęcie czwartorzędowe: studnie nr 1 i 2A (awaryjna) działki nr ew. 463/18 i 462/10	I	H = 25,6 m	470
		II	H = 21,0 m	
Szarlejka	ujęcie czwartorzędowe - działka nr ew. 647/1		H = 50,0 m	440
Borowe	ujęcie jurajskie działki nr ew.291/2, 292/1 i 287/5	I	H = 53,4 m	400
		II	H = 61,0 m	
Długi Kąt	ujęcie jurajskie działki nr ew. 433/1 i 434/1		H = 150,0 m	50

Stacja uzdatniania zlokalizowana jest w miejscowości Truskolasy, natomiast w miejscowościach Długi Kąt, Szarlejka, Wręczyca Wielka zainstalowane są chloratory.

Łączna długość sieci wodociągowej rozdzielczej w 2012 r. wyniosła 208,9 km, przy 5164 szt. przyłączy do budynków mieszkalnych. Zużycie wody z sieci wodociągowej w 2012 r. wyniosło łącznie 543,2 dam³, w tym przez gospodarstwa domowe wyniosło w 2012r. 465,6 dam³.

Oprócz ujęć komunalnych na terenie gminy funkcjonują również ujęcia indywidualne i ujęcia przemysłowe.

2) Gospodarka ściekowa

Długość sieci kanalizacyjnej w 2012r. wyniosła 59,7 km, przy 1609 szt. przyłączy do budynków mieszkalnych. Odprowadzenie ścieków do kanalizacji sanitarnej z gospodarstw domowych wyniosło 184,0 dam³.

W gminie Wręczyca Wielka zlokalizowane są dwie oczyszczalnie ścieków:

a) we Wręcycy Małej, o przepustowości 563 m³/d, a po rozbudowie o przepustowości 850 m³/d.

Do oczyszczalni tej dopływają ścieki z miejscowości: Wręczyca Wielka, Wręczyca Mała i Grodzisko – istniejącą siecią kanalizacyjną o długości łącznej 30,0 km, w tym 3,0 km kanalizacji tłocznej – w ilości średnio 367 m³/d; ponadto do oczyszczalni tej dowożone są ścieki w ilości 32 m³/d.

Oczyszczalnia we Wręcycy Małej obsługuje 3994 mieszkańców.

Planuje się podłączenie do oczyszczalni we Wręcycy Małej miejscowości: Kalej, Szarlejka i Pierzchno, poprzez budowę sieci kanalizacyjnej o długości łącznej 14,3 km, w tym 3,0 km kanalizacji tłocznej.

Przewiduje się, że docelowo, po rozbudowie, kanalizacja obsłuży łącznie 6797 mieszkańców, a ilość ścieków odprowadzanych tej do oczyszczalni wyniesie 850 m³/d.

b) w Truskolasach, o przepustowości 600 m³/d.

Do oczyszczalni tej dopływają ścieki z miejscowości: Truskolasy, Zamłynie i Piła I – istniejącą siecią kanalizacyjną o długości łącznej 9,141 km, w tym 1,421 km kanalizacji tłocznej – w ilości średnio 50 m³/d; ponadto do oczyszczalni tej dowożone są ścieki w ilości 6 m³/d.

Oczyszczalnia w Truskolasach obsługuje 1253 mieszkańców.

Planuje się podłączenie do oczyszczalni w Truskolasach drugiej części miejscowości Truskolasy oraz miejscowości: Borowe, Bór Zapilski, Czarna Wieś, Puszczew i Węglowice, poprzez budowę sieci kanalizacyjnej o długości łącznej 27,931 km, w tym 0,6 km kanalizacji tłocznej.

Przewiduje się, że docelowo, po rozbudowie, kanalizacja obsłuży łącznie 5328 mieszkańców, a ilość ścieków odprowadzanych tej do oczyszczalni wyniesie 600 m³/d.

Na terenie gminy Wręczyca Wielka występuje sieć kanalizacji deszczowej:

Miejscowość	Długość sieci
Wręczyca Wielka – ulice: Śląska, Mickiewicza, Strażacka, 3 Maja, Częstochowska i Sienkiewicza	3.760 m
Truskolasy – ul. Częstochowska	300 m
Węglowice – Czarna Wieś	600 m

3) Gospodarka odpadami

Odpady komunalne wywożone są na wysypisko śmieci w Sobuczynie (gmina Poczesna). Wywozem ich zajmują się wyspecjalizowane firmy. Z terenu gminy (2012r.) zbierane było rocznie ok. 1274,32 t odpadów ogółem w tym z gospodarstw domowych 1115,22 t.

W granicach gminy znajduje się 3,2 ha nie zrekultywowanych składowisk odpadów (łącznie ok. 1 572 t).

4) Gazyfikacja

W gminie nie występuje gazyfikacja przewodowa.

Po zrealizowaniu gazociągu wysokoprężnego Lubliniec-Częstochowa zaistnieją techniczne możliwości realizacji gazociągów obsługujących gminy położone na północ od tej sieci, w tym gminę Wręczyca Wielka.

5) Energetyka

Głównym źródłem zasilania obszaru gminy w energię elektryczną są 2 istniejące linie energetyczne: 400 kV relacji Bełchatów-Tarnowskie Góry i 110 kV relacji Częstochowa – Kłobuck.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się poprzez GPZ: Częstochowa Kawodrza (110/30/15kV), Kłobuck Południe (30/15kV), Herby (110/15kV) i Walenczów (30/15kV).

Przez teren gminy przebiega fragment linii 110 kV, liczne sieci średniego napięcia (30 i 15 kV), dobrze jest rozwinięta sieć niskiego napięcia.

Energia jest dostarczana do odbiorców poprzez stacje transformatorowe, głównie typu napowietrznego.

Na terenie gminy istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej.

Potrzeby grzewcze są zasadniczo pokrywane z indywidualnych źródeł ciepła w poszczególnych obiektach.

6) Paliwa płynne i stałe

W granicach gminy Wręczyca Wielka obecnie funkcjonuje kilka niewielkich stacji benzynowych i LPG.

Dystrybucją paliw stałych (węgiel, koks, miał) zajmują się prywatne i spółdzielcze podmioty gospodarcze zlokalizowane w poszczególnych miejscowościach gminy.

Przez wschodnią część gminy przebiega ropociąg tranzytowy relacji Koluszki – Boronów.

7) Telekomunikacja

Poziom telefonizacji jest wysoki. Gmina korzysta z centrali telefonicznych zlokalizowanych we Wręcycy Wielkiej, Truskolasach i Węglowicach. Na terenie gminy istnieje kilka stacji telefonii komórkowej.

W miejscowości Klepaczka usytuowane jest Radiowo – Telewizyjne Centrum Nadawcze Klepaczka, z linią radiową relacji RTCN – SLR Koszęcin, z którego nadawane są programy radiowe i telewizyjne, zbudowane

w 1997r., o wysokości masztu 340m.

8) Sieć drogowa

W granicach gminy Wręczyca Wielka istnieje 121,10 km dróg gminnych, 53,20 km dróg powiatowych i 27,52 km dróg wojewódzkich. Szczegółowy stan dróg i zarządcę przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj dróg	Nawierzchnie asfaltowe /km/	Nawierzchnie żużłowe /km/	Zarządca
Gminne	78,55	42,55	Gmina Wręczyca Wielka
Powiatowe	45,70	7,50	Powiatowy Zarząd Dróg w Kłobucku
Wojewódzkie	27,52	-	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach
Ogółem	153,22	30,50	-

W granicach administracyjnych gminy planowana jest realizacja fragmentu autostrady A-1 (odcinek F między węzłami Rząsawa i Blachownia. Autostrada ma przebiegać we wschodniej części gminy – w granicach miejscowości Szarlejka i Szarlejka.

Na terenie gminy Wręczyca Wielka nie przewiduje się lokalizacji węzłów autostradowych. W bezpośrednim sąsiedztwie, na terenach gminy Kłobuck projektowany jest węzeł autostradowy Lgota. Podłączenie terenów gminy do autostrady będzie możliwe poprzez istniejące drogi powiatowe w miejscowościach Nowa Szarlejka i Szarlejka oraz drogą gminną przebiegającą przez Pierzchno.

Granice autostrady zostały wyznaczone decyzją Wojewody Śląskiego nr RR-AG.III/JL/5344/1-3/03 z dnia 8 grudnia 2003r. ustalającą lokalizację autostrady płatnej A-1 oraz zasady zagospodarowania terenów położonych wzdłuż autostrady, do czasu jej realizacji. Budowa autostrady przewidziana jest od roku 2014, zgodnie z załącznikiem nr 5 do Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015, stanowiącym listę inwestycji realizowanych w nowej perspektywie finansowej UE 2014-20.

Podstawowe połączenia o znaczeniu regionalnym stanowią:

- a) droga wojewódzka nr 494 relacji Częstochowa – Wręczyca Wielka – Olesno – Bierdzany,
- b) droga wojewódzka nr 492 relacji Ważne Młyny - Kłobuck – Wręczyca Wielka – Blachownia.

Przez teren gminy Wręczyca Wielka przebiegają drogi powiatowe zapewniające połączenia między większymi miejscowościami gminy a także połączenia z gminami sąsiednimi:

lp	stary numer	nowy numer	relacja
a)	08228	S 1020	Puszczew - granica z powiatem częstochowskim (kierunek Herby)
b)	08262	S 2041	Praszczyki – Kałmuki – Hutka - Kłobuck
c)	08263	S 2042	Hutka - Truskolasy
d)	08268	S 2047	Grodzisko - Libidza
e)	08269	S 2048	Kalej - Szarlejka
f)	08270	S 2049	Lgota - Szarlejka
g)	08271	S 1076	DW 494 - Przysieka- granica z powiatem częstochowskim (Gorzelnia)
h)	08277	S 2055	Panki - Kuleje - Piła
i)	08279	S 2057	Truskolasy - Piła
j)	08280	S 2058	Piła - Kamińsko
k)	08282	S 2060	Praszczyki – Kawki - Zamłynie
l)	08283	S 2061	Zamłynie - Bór Zapilski
ł)	08284	S 2062	Kuleje - Nowiny - Bór Zapilski
m)	08285	S 2063	Bór Zapilski - Długi Kąt - Wręczyca Wielka
n)	08286	S 2064	Bór Zapilski - Czarna Wieś- Puszczew

- o) 08287 S 2065 Czarna Wieś – Borowe - Wręczyca Wielka
- p) 08289 S 1078 Puszczew - granica z powiatem częstochowskim (Cisie)

Lokalne połączenia są zapewnione przez dobrze rozbudowaną sieć dróg powiatowych i gminnych. Drogi gminne przebiegające przez tereny zabudowane mają nawierzchnię utwardzoną, pokrytą asfaltem. Wzdłuż większości dróg gminnych brak utwardzonych poboczy.

Stosunkowo mała jest ilość chodników zlokalizowanych w pasach drogowych, szczególnie w granicach terenów wiejskich; chodniki są zlokalizowane głównie w centrach większych miejscowości (Wręczyca Wielka, Truskolasy, Czarna Wieś, Węglowice).

W granicach gminy wyznaczono 5 szlaków rowerowych przebiegających po drogach bocznych, gruntowych i leśnych o długości: 18 km, 23 km, 30 km, 34 km i 25 km.

Na terenie gminy funkcjonuje komunikacja publiczna prowadzona przez PKS oraz firmy prywatne.

9) Sieć kolejowa

Podstawowe połączenia o znaczeniu regionalnym stanowi linia kolejowa nr 131 Tczew – Chorzów Batory, mająca znaczenie państwowe, stanowiąca odcinek linii AGC i AGTC oraz kolejowego korytarza transportowego (nr CE-65) – przebiegająca przez miejscowości Borowe i Bieżeń (z przejazdami kolejowymi na poziomie dróg) oraz na zachód od miejscowości Wręczyca Wielka (z wiaduktem drogowym w ciągu drogi wojewódzkiej nr 494) nad linią kolejową).

Na terenie gminy zlokalizowana jest również linia kolejowa nr 181 Herby Nowe – Kępno – Oleśnica – przebiegająca głównie w granicach terenów leśnych położonych w zachodniej części gminy oraz w miejscowości Kuleje (z przejazdami kolejowymi na poziomie dróg).

W miejscowościach Wręczyca i Kuleje znajdują się przystanki PKP.

Komunikacja kolejowa ma znaczenie marginalne.

5. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Obszar Gminy Wręczyca Wielka posiada zróżnicowane ukształtowanie.

W południowej części gminy dominuje płaska i mało urozmaicona wysoczyzna polodowcowa.

W centralnej części przechodzi miejscami w falisto-pagórkowatą morenę czołową, która w rejonie Szarlejki i Kalei ma kształt garbu, w okolicy Wręczyca Wielkiej pojedynczych płaskich pagórków, a w Truskolasach rozległego stoliwa. Wzniesienia te są pocięte dolinkami z ciekami wodnymi i dolinkami wodzącymi.

Północna część gminy przechodzi w krajobraz lekko urozmaiconej wyżyny – pagórów kłobuckich.

Wysokość bezwzględna obszaru waha się od 238m npm do 300m npm.

Teren gminy stanowi obszar o wysokich walorach krajobrazowych. Na jego atrakcyjność składa się różnorodność elementów krajobrazu, tworzących harmonijny układ przestrzenny.

O walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy decydują przede wszystkim :

- 1) występujące duże kompleksy leśne, poprzecinanych licznymi ciekami wodnymi i śródleśnymi łąkami,
- 2) doliny rzek biorące swój początek na terenie gminy:
 - a) Pankówka - mająca początek na południe od miejscowości Wręczyca Wielka, z dopływami: Węglowiczanką i Kopką,
 - b) Biała Oksza - mająca początek w miejscowości Hutka,
 - c) Kocinka – ze źródłiskami w miejscowości Golce i źródłem w Grodzisku,
 - d) Białka (Szarlejka) – mająca początek w miejscowości Kalej ,
 - e) Gorzelanka – mająca początek w miejscowości Kalej,
- 3) zbiorniki wodne:
 - a) stawy hodowlane w Grodzisku - na dopływie Kocinki,
 - b) zbiornik wodny w Pile I - na rzece Pankówce,
- 4) obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody:
 - a) rezerwat w Grodzisku,
 - b) użytki ekologiczne w granicach terenów leśnych, w miejscowościach Jezioro i Kalej,
 - c) park krajobrazowy i jego otulina obejmujące południowo – zachodnią część gminy,
 - d) pomniki przyrody – drzewa lub zespoły drzew,
 - e) występujące zabytki (domy drewniane, kościoły, kapliczki),
- 5) występujące w krajobrazie gminy liczne pozostałości zlodowacenia plejstoceńskiego; z formami polodowcowe są wykształcone w postaci wzgórz morenowych, wałów i pagórów kemowych, stoliwa,

6) lokalne przeobrażenia wywołane przez przemysł wydobywczy w okolicach Kalei, Wręczyca Wielkiej, Golców i Truskolas (hałdy poeksploatacyjne).

Teren gminy nie wyróżnia się ze względu na kształtowanie zabudowy lub jej walory architektoniczne.

Do nielicznych terenów wyróżniających się pod tym względem należy zaliczyć miejscowość Truskolasy, ze względu na: ukształtowanie terenu, zachowany układ urbanistyczny, zlokalizowany na wzgórzu drewniany kościół otoczony drzewostanem.

Do innych dominant wyróżniających się w krajobrazie należy zaliczyć:

- kościoły w Czarnej Wsi, Kulejach, Kalei,
- hałdy poeksploatacyjne,
- maszt radio-telewizyjny w miejscowości Klepaczka.

W granicach gminy, poza miejscowościami Wręczyca Wielka i Truskolasy, występuje zabudowa typowo wiejska, z zabudową tradycyjną (parterową, z poddaszami, z dachami stromymi) oraz z licznymi budynkami murowanymi z 2 połowy XX wieku, stosunkowo wysokimi, często o niskich walorach architektonicznych i niedopasowanych do otaczającej niskiej tradycyjnej zabudowy. Jedynie w nielicznych miejscowościach, położonych na uboczu występuje duża ilość tradycyjnej zabudowy drewnianej (Jezioro, Długi Kąt).

Nowa zabudowa często ma charakter rezydencjonalny, cechuje się wysoką jakością architektury.

Dominuje zabudowa przyuliczna, w postaci budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących lub zbliżniaczonych. Nieliczna jest zabudowa osiedlowa wielorodzinna (Wręczyca Wielka) i jednorodzinna (Wręczyca Wielka, Czarna Wieś, tereny nowych podziałów w Kalei, Grodzisku, Pierzchnie).

Część z istniejących elementów zagospodarowania terenu stanowiących o ładzie przestrzennym gminy jest chroniona ustawowo. W ustaleniach planu miejscowego wymagane jest wprowadzenie szczegółowych ustaleń mających na celu ochronę ładu przestrzennego dotyczących kształtowania zabudowy (w tym kształtowania linii zabudowy, wyglądu budynków, zasad lokalizacji reklam) oraz wprowadzenie ochrony dolin cieków wodnych przed zabudową.

6. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Stan środowiska Gminy Wręczyca Wielka

1) Położenie gminy

Pod względem geograficznym gmina Wręczyca Wielka położona jest w podprovincji Wyżynie Śląsko-Krakowskiej, w makroregionie Wyżynie Woźnicko-Wieluńskiej, w obrębie trzech mezoregionów fizyczno-geograficznych:

- a) Obniżenia Krzepickiego (zajmującego środek gminy, rozciągającego się od północnego zachodu do południowego wschodu),
- b) Progu Herbbskiego (zajmującego południowo-zachodnią część gminy),
- c) Wyżyny Wieluńskiej (leżącej w północnej części gminy).

2) Uwarunkowania klimatyczne

Gmina Wręczyca Wielka położona jest w zachodniej części częstochowsko- kieleckiej dzielnicy klimatycznej charakteryzującej się korzystnymi warunkami klimatycznymi.

W rejonie tym (dane ze stacji meteorologicznej w Częstochowie) notuje się:

a) średnioroczną temperaturę powietrza	-	7- 8,5°C,
b) okres wegetacji	-	210 - 220 dni,
c) okres bezprzymrozkowy	-	130-160 dni,
d) długość zalegania okrywy śnieżnej	-	50-70 dni,
e) średnią liczbę dni z mgłą	-	28 dni.

Temperatura powietrza cechuje się średnimi wskaźnikami na obszarze Polski. Okres wegetacji roślin jest jedną z większych wartości w Polsce. Mniej korzystne są warunki wilgotnościowe. Średnia suma opadów wynosi 650 mm z objawami niedoboru w miesiącach maj – sierpień. Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie (35%) i południowe (20-25%). Charakterystyczną cechą tego rejonu jest częste występowanie okresów ciszy i słabego wiatru.

3) Jakość środowiska

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska.

Środowisko przyrodnicze na terenie gminy wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Sprzyja

temu przede wszystkim duża lesistość i dobre warunki klimatyczne.

Środowisko przyrodnicze uległo stosunkowo niewielkim przekształceniom. Dominują w nim elementy o charakterze naturalnym – lasy oraz tereny przekształcone w kierunku rolnym nie wywołujące uciążliwych i nieodwracalnych skutków. Obszary leśne i rolne zajmują ponad 90% powierzchni gminy.

Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane, nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego w granicach gminy Wręczyca Wielka jest możliwość pogorszenia czystości wód podziemnych i powierzchniowych wskutek braku skanalizowania większości terenów zabudowanych oraz występujące zanieczyszczenie powietrza wywołane lokalną emisją ze źródeł komunikacyjnych wzdłuż dróg oraz tzw. niską emisją związaną ze spalaniem węgla i paliw niskiej jakości w kotłowniach i paleniskach indywidualnych.

Innym potencjalnym zagrożeniem związanym nie tylko z zanieczyszczeniem powietrza, lecz przede wszystkim z hałasem, będzie planowana do realizacji autostrada A-1. W najbliższych latach należy się liczyć też ze zwiększonym oddziaływaniem hałasu wzdłuż innych dróg prowadzących ruch tranzytowy.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń jest przebiegający przez teren gminy ropociąg.

Stan środowiska w ostatnich latach generalnie nie ulega zmianie.

Poprawia się stan powietrza związany z emisją związaną z działalnością przemysłu - spowodowało to zmniejszenie zanieczyszczeń szczególnie niekorzystnie wpływających na drzewostan. Na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń duże znaczenie ma wdrażanie nowych niskoemisyjnych technologii w produkcji i stosowanie nowoczesnych paliw w pojazdach.

Pogarsza się okresowo stan powietrza związany z niską emisją (wzrost występujących poziomów zanieczyszczeń dla pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu i ozonu).

Nie ulega zmianie stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych.

Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

1) Warunki glebowe

Na obszarze Gminy Wręczyca Wielka występują gleby wytworzone z tworów czwartorzędowych, jak: piaski, gliny, muły i torfy oraz powstałe ze skał wieku jurajskiego: ility, wapienie. Właściwości środowiska przyrodniczego a w szczególności mała zmienność rzeźby terenu oraz zróżnicowanie litologiczne skał macierzystych stanowią zasadniczy czynnik różnicujący typ gleb.

Wśród występujących typów zasadnicze tło tworzą gleby pseudobielicowe. Mniejsze lub większe kompleksy tych gleb rozrzucone są po całym obszarze gminy. Zajmują one około 70 % użytków rolnych. Mniejsze powierzchnie zajmują gleby brunatne (3%), czarne ziemie i rędziny. W dolinach cieków oraz w obniżeniach terenu występują gleby hydrogeniczne, które w zależności od warunków powstawania: mułowo-torfowe i torfowe. W obrębie cieków wodnych występują również mady zaliczone do gleb mineralnych.

Do typu pseudobielicowo - brunatnych zaliczono gleby wytworzone z piasków, glin i iłów.

Gleby wytworzone z piasków zwałowych występują w zwartych kompleksach w zachodniej części gminy w miejscowościach: Jezioro, Czarna Wieś, Piła, Truskolasy, Hutka. Przeważają piaski luźne i piaski słabogliniaste podścielone piaskiem luźnym. Gleby te należą do gleb ornych słabych i najslabszych. Są to gleby suche, ubogie w składniki pokarmowe zbyt przewiewne i zbyt przepuszczalne, pozwalające na otrzymanie przeciętnych plonów żyta, łubinu i seradeli. Wartość rolnicza w/w piasków waha się w granicach V - VI klasy bonitacji gruntów ornych. Zaliczono je do kompleksu żytni (żytnio - ziemniaczany) słaby i żytni (żytnio - łubinowy) najslabszy.

Gleby wytworzone z piasków gliniastych występują w zwartych kompleksach rozrzuconych na obszarze całej gminy. Wydzielono tu piaski słabogliniaste całkowite, piaski słabogliniaste i piaski gliniaste lekkie na podłożu gliniastym i iłowym. Są to gleby również mało żyzne, okresowo lub stale za suche. Korzystniejsze nieco warunki wilgotnościowe posiadają gleby piaskowe o zwężlejszym podłożu z gliną lub łem. W całości gleby omawianego kompleksu należą do IVb i V klasy bonitacji gruntów ornych i kompleksu żytni (żytnio - ziemniaczany) dobry i żytni (żytnio - ziemniaczany) słaby.

Gleby wytworzone z piasków zbyt mokre wykształcone są z piasków gliniastych lekkich i piasków słabogliniastych częściowo z piasków luźnych. Są to gleby okresowe lub stale mokre na skutek wysokiego poziomu wód gruntowych lub trudno przepuszczalnego podłoża. Są to gleby jałowe o niskiej wartości rolniczej. Najczęściej należą do IV b i V klasy gruntów ornych i kompleksów zbożowo- pastewnego słabego. Te rodzaje gleb przeważają w środkowej i wschodniej części gminy.

Czarne ziemie, wykształcone na piaskach gliniastych oraz rzadziej na utworach zwężlejszych (np. glinach piaszczystych) zajmują głównie tereny obniżeń i dolin. Zaliczono je do IVb i V klasy bonitacyjnej. Nadają się

pod uprawy roślin pastewnych i na użytki zielone.

Najlepsze dla produkcji rolnej – rędziny wytworzone zostały na zwietrzonych, wapiennych skałach jurajskich, Są to gleby dość żyzne i w zależności od ich miąższości zaliczono je do IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej (60 cm i więcej) oraz do IVa, IVb i V klasy bonitacyjnej (ok. 30 – 50 cm grubości). Gleby te występują fragmentarycznie w rejonie miejscowości Pierzchno i Szarlejka.

Gleby hydrogeniczne, torfowe i mułowo-torfowe wytworzone zostały z utworów organicznych na różnym podłożu. Występują najczęściej w części zalewowej rzek i cieków wodnych, w tym rzek: Pankówki, Gorzelanki i Kocinki. Są to gleby silnie zawilgocone, o płytko zalegających poziomach wód gruntowych. Areal ich zajmują głównie użytki zielone, najczęściej o charakterze naturalnym. Mady występują wyłącznie w dolinach cieków wodnych. Wytworzyły się na zapiaszczonych namulach pochodzenia rzecznoego. Wykorzystywane są głównie pod trwałe użytki zielone. Zaliczono je do II, IV i V klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy przeważają grunty słabe i najłabsze zaliczone do V i VI klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie ok. 68,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Gleby średniej jakości (gorsze) – IVb klasy bonitacyjnej oraz średniej jakości IVa klasy bonitacyjnej zajmują łącznie ok. 31,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Najlepsze dla produkcji rolnej gleby IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej gruntów ornych zajmują zaledwie ok. 0,4% ogólnej powierzchni gruntów ornych.

Wśród użytków zielonych dominują użytki zielone IV (ok. 43,4%) oraz V (ok. 43,4%) klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy na gruntach ornych przeważa kompleks 6- żytni /żytnio-ziemniaczany) słaby oraz kompleks 7 – żytni /żytnio-ziemniaczany najłabszy – łącznie ok. 70% powierzchni gruntów ornych. Na użytkach zielonych przeważa kompleks 2z – użytki zielone słabe (74%).

Na terenie gminy występują grunty marginalne, z rolniczego punktu widzenia będące nieużytkami, lecz posiadające ogromne znaczenie dla wzbogacania i urozmaicania składu gatunkowego fauny i flory. Są to przede wszystkim tereny dawnych hałd kopalnianych oraz eutrofizujące jeziora śródleśne.

2) Melioracje

Zmeliorowane jest 10% terenu gminy. Długość rowów melioracyjnych wynosi 47km.

Do największych obszarów zmeliorowanych zalicza się tereny położone w zlewni rzeki Węglowiczanki (na południe i zachód od rzeki, w Węglowicach, Nowinach, Kulejach, Pile I) i w zlewni rzeki Pankówki (głównie na północ od rzeki, w Truskolasach). Melioracje występują też w północnej części Pierzchna i na fragmencie miejscowości Hutka oraz wzdłuż cieku wodnego Kopka i wschodniego odcinka Pankówki.

3) Produkcja rolnicza

W 2010 r. powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych wynosiła łącznie 5785,4 ha. Dominowały użytki rolne mające 5086,3 ha, w tym powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze wynosiła 3780 ha.

Niewielka jest powierzchnia upraw trwałych (36 ha) i sadów (29 ha). Łąki trwałe zajmowały powierzchnię - 857 ha a pastwiska- 66 ha). Powierzchnia lasów wchodzących w skład gospodarstw wynosiła 285 ha.

Wśród gruntów ornych w 2010r. ugory wynosiły 452 ha.

Wśród zasiewów (grunty o powierzchni 2350 ha) dominują powierzchniowo zboża (2106 ha). Uprawa ziemniaków zajmuje 144 ha, a warzyw gruntowych 5,5 ha. Uprawy sadownicze mają znikome znaczenie.

Hodowla na terenie gminy jest słabo rozwinięta i wykazuje wyraźne tendencje do zmniejszania ilości zwierząt. Zgodnie z danymi z 2010 r. spośród gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa nie prowadzące produkcji zwierzęcej (1165 gospodarstwa). W 171 gospodarstwach hodowane było bydło, w tym w 85 krowy, a w 164 trzoda chlewna. Pogłowie bydła w 2010 r. wynosiło 567 sztuk (2002 r. - 1001, w 1996r - 2577), krów 85 sztuk (w 2002r. - 400, w 1996r -1037), trzody chlewnej 2375 sztuk (w 2002r. - 4695, w 1996r - 6117). Spadło również pogłowie kur i kur niosek – łącznie 31764 sztuk (w 2002r. - 52778, w 1996r. – 33346).

Na terenie gminy funkcjonuje kilka ferm hodowli kur oraz kilka gospodarstw specjalizujących się w produkcji ogrodniczej, istnieje również kilka ubojni i masarni.\

Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Podstawowym bogactwem gminy są lasy, które stanowią ważny element kształtujący klimat i podnoszący estetykę krajobrazu. Lasy i zadrzewienia na terenie gminy zajmują ok. 36,1% jej ogólnej powierzchni, w tym lasy publiczne ok. 92%. Największe powierzchniowo kompleksy leśne występują w rejonie miejscowości Wręczyca Wielka oraz południowo-zachodniej części gminy. Administracyjnie lasy państwowe należą do Nadleśnictwa Herby oraz Nadleśnictwa Kłobuck. Pod względem przyrodniczym położone są one w zasięgu VI Małopolskiej Krainy przyrodniczo-leśnej, w dzielnicy 6 Woźnicko-Wieluńskiej.

Wśród kompleksów leśnych przeważa bór mieszany świeży i las mieszany świeży (łącznie do 80% lasów).

Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna (So), w obrębie Herby zajmuje 93% ogólnej powierzchni

zalesionej, w obrębie Panki i Kłobuck ok. 90%. Inne gatunki (świerk, grab, buk) posiadają tylko znaczenie biocenotyczne – występują na niewielkich powierzchniach lub w domieszce z innymi gatunkami.

Występujące w tym rejonie lasy charakteryzują się znaczną różnorodnością typów siedliskowych.

Powszechnie występującym zbiorowiskiem leśnym jest kontynentalny bór mieszany, gdzie obok sosny pospolitej występuje dąb szypułkowy. Siedliska z niskim poziomem wód gruntowych zajmuje suboceaniczny bór świeży ze śmiałkiem pogiętym, jako gatunkiem wyróżniającym się. W miejscach szczególnie wilgotnych na podłożu mineralnym i bardzo kwaśnym występuje bagienny bór trzcinnikowy, gdzie obok sosny występuje świerk (L. Skrzyszów, Pierzchno, Wręczyca). W typie siedliskowym boru wilgotnego jest śródładowy bór wilgotny, występujący sporadycznie (L. Pierzchno). W zbiorowisku tym oprócz sosny występuje w domieszce brzoza osuszona. Na najbardziej wilgotnych obszarach występuje rzadki zespół – kontynentalny bór bagienny z bagnem zwyczajnym, borówką bagienna i żurawiną błotną (L. Jezioro). Rzadkim i cennym zespołem leśnym jest wyżynny bór mieszany z występującą w drzewostanie jodłą oraz rzadkimi gatunkami o charakterze górskim – podrzeń żebrowiec, narecznica górską (L. Skrzyszów i Pierzchno).

Zbiorowiska lasów liściastych reprezentuje grąd subkontynentalny z grabem i dębem szypułkowym. Ten bogaty pod względem florystycznym zespół, zdegenerowany wprowadzeniem sosny charakteryzuje się silnie zubożalym runem (L. Rybna, Pierzchno, Skrzyszów, Wręczyca Wielka). Na terenie gminy występują również grądy, udziałem olszy czarnej i gatunków higrofilnych charakterystycznych dla łągi jesiono-olszowego. Na terenach zastoiskowych, podmokłych z utrudnionym odpływem wód wykształcił się ols porzeczkowy z dominującą olszą czarną i znacznym udziałem gatunków szuwarowych (L. Skrzyszów, Rybna).

Lasy Państwowe na terenie gminy Wręczyca Wielka zaliczone zostały do lasów grupy I ochronnych zaliczonych do lasów: wodochronnych, stanowiących drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu, położonych w odległości do 10km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, stanowiących drzewostany nasienne oraz cennych pod względem przyrodniczym.

Wielkość i jakość zasobów wodnych wód powierzchniowych

Obszar gminy Wręczyca Wielka jest położony w obszarze dorzecza rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty.

Obszar gminy Wręczyca Wielka odwadnia sieć rzeczna należąca do zlewni rzeki Warty – cieków wodnych stanowiących w granicach gminy naturalną część wód, zaliczonych do potoków nizinnych lessowo-gliniastych. Wszystkie rzeki odwadniające obszar gminy Wręczyca Wielka mają początek na terenie gminy, która stanowi teren źródłowy. Rzeki swymi parametrami miejscami nie odbiegają wielkością od rowów lub kanałów melioracyjnych.

Z rzek i cieków naturalnych odwadniających teren gminy należy wymienić:

- a) Pankówkę (PLRW600017181649), dopływ Liswarty – odwadniającą zachodnią część gminy, z dopływami: rzekami Węglowiczanką i Kopką oraz naturalnymi ciekami: Ciekim od Truskolas, Ciekim w Kulejach, Ciekim w Nowinach, Ciekim od Kałmuk i Ciekim od Kosek (Dopływ z Brzezinek); Pankówka ma: 19 km długości w granicach gminy, średnią głębokość 0,6m i szerokość wynoszącą do 5m, przy prędkości przepływu wód ok. 0,5m/sek; dolinę rzeki zajmują łąki częściowo podmokłe z nielicznymi torfowiskami; średnia wysokość brzegów 1-1,5 m; brzegi na odcinkach uregulowanych ubezpieczone są darnią i płotkiem faszynowym,
- b) Kocinkę (PLRW6000161816899), dopływ Liswarty - odwadniającą północno - wschodnią część gminy, z dopływami: rzeką Białką (Szarlejką) oraz ciekami naturalnymi Ciekim Trzopka, ciekim w Grodzisku oraz Ciekim od Gruszewni; Kocinka ma: 14 km długości w granicach gminy, średnią głębokość ok. 0,5m i szerokość do 4m, przy prędkości przepływu wód ok. 0,4m/sek; rzeka w granicach gminy jest w całości uregulowana; brzeg posiada ubezpieczony darnią i płotkiem faszynowym,
- c) Białą Okszę (PLRW600016181669), dopływ Liswarty - odwadniającą wschodnią część miejscowości Hutka, z dopływem - ciekim naturalnym Dopływ z Golców, odwadniającym północną część miejscowości Golce,
- d) Gorzelankę (PLRW60001618126), dopływ Stradomki - odwadniającą wschodnią część gminy,
- e) cieki naturalne - Ciek od Bieżenia i Ciek z Wręczyca – dopływy Stradomki, odwadniające południową część gminy.

Między dopływami Liswarty i Warty (Stradomki) przebiega dział wody III – rzędu.

Oprócz wód płynących na terenie gminy występują wody powierzchniowe stojące.

W pobliżu miejscowości Jezioro i na terenie miejscowości Wręczyca Wielka (przy lesie państwowym) na ciekach wodnych znajdują się zarastające jeziora - oczka.

W granicach podmokłych terenów leśnych występują eutrofizujące jeziora śródlądowe, w tym zaliczone do użytków ekologicznych Bagno w Jeziorze i Diczce bagno.

Sztuczny ciąg zbiorników hodowlanych zlokalizowany jest na dopływie Kocinki w miejscowości Grodzisko. W Pile I, na Pankówce, znajduje się zbiornik wodny Gazdówka.

Na terenie gminy występują liczne źródła. W dolinie rzeki Pankówki występują 4 źródła w rejonie miejscowości Czarna Wieś oraz jedno źródło w dolinie rzeki Kocinki w pobliżu miejscowości Grodzisko. 3 źródła występują na terenie lasów państwowych w pobliżu miejscowości miejscowości Hutka w dolinie rzeki Biała Oksza. Ze względu na mezozoiczny wiek skał podłoża są to źródła szczelinowe lub typu wywierzyśka, cechujące się stosunkowo dużą wydajnością.

Ocena stanu wód powierzchniowych w granicach gminy jest dobra. Zgodnie z dostępnymi danymi/obowiązującymi klasyfikacjami jedynie stan Białej Okszy i Gorzelanki jest oceniany jako umiarkowany – z tym, że ta ocena wynika z występujących zanieczyszczeń rzek w części przebiegających na terenach zabudowanych poza granicami gminy.

W granicach gminy nie występuje zagrożenie nie osiągnięcia celów środowiskowych – za wyjątkiem Gorzelanki oraz Białej Okszy (ocena spowodowana występującymi zagrożeniami poza granicami gminy).

Dla terenu gminy – jako położonej w dorzeczu rzeki Odry – przy gospodarowaniu wodami obowiązują cele środowiskowe zawarte w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza rzeki Odry przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 22 lutego 2011r. (M.P. Nr 40, poz. 451).

W chwili sporządzania zmiany Studium w 2014r. brak zatwierdzonych warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty (opracowanie to jest w trakcie sporządzania).

Obszar gminy nie został wyznaczony jako wymagający sporządzenia warunków korzystania z wód zlewni.

Obiekty i obszary cenne przyrodniczo chronione na podstawie ustaw odrębnych:

W granicach gminy Wręczyca Wielka nie ma wyznaczonych lub proponowanych do wyznaczenia obszarów NATURA 2000. Wśród obszarów lub obiektów chronionych na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013r., poz. 627), należy wymienić:

1) Rezerwat „Zamczysko”

Ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 kwietnia 1953r. (M.P. Nr A-42, poz.512), wymienionym w Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002r. w/s ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 1, poz.1). Obejmuje wzgórze z wałami obronnymi i fosą (pozostałości po średniowiecznym grodzie z XI-XIIw. o pow.1,35 ha). Teren pokrywa las mieszany, 180-200 letni starodrzew dębowy. Występują gatunki chronione: rojnik pospolity, lilia złotogłów, śniadek baldaszkowaty oraz: złoć żółta, kopytnik pospolity, konwalia majowa i zawilec gajowego.

2) Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” i jego otulina

Ustanowione zostały Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Katowickiego z dnia 25 sierpnia 2008r. w/s Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 1635 poz. 3071). W granicach gminy są to tereny leśne Nadleśnictwa Herby, położone w południowo-zachodniej części gminy. Są to lasy stanowiące zwarty kompleks, o charakterze siedlisk pierwotnych. Obok zbiorowisk leśnych występują zbiorowiska roślinności wodno-bagiennej, szuwarowej, torfowiskowej i łąkowej, z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, w tym punktowe siedlisko Natura 2000 – torfowisko przejściowe i trzęsawisko oraz siedlisko chronionego płaza Traszki grzebieniastej – Triturus cristatus.

W granicach gminy w otulinie parku znajdują się grunty położone na południe i na wschód od Wręczyca Wielkiej, w większości stanowiące tereny leśne oraz podmokłe łąki (na wschód od Bieżenia), z nielicznymi terenami zabudowanymi położonymi na obrzeżach miejscowości: Bieżeń i Wręczyca Wielka.

3) Użytek ekologiczny „Bagno w Jeziorze”

Ustanowiony został rozporządzeniem Nr 10/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 12 marca 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska przejściowego i zbiornika wodnego pod nazwa „Bagno w Jeziorze” w gminie Wręczyca Wielka (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 20, poz. 658). Ma powierzchnię 6,53 ha i jest kompleksem torfowisk mszysto – turzycowych; od wschodu przylega do śródlęsnego jeziora. Obszar ten traktowany jest częściowo jako nieużytek, stanowi jednak cenny obiekt przyrodniczy – jest łęgowiskiem dla wielu gatunków zwierząt, występują tu rośliny typowe dla torfowisk wysokich: rosiczka okrągłolistna, żurawina błotna, modrzewica, bagno zwyczajne i borówka bagienna. Wokół zachował się naturalny bór bagienny o charakterze kontynentalnym z udziałem drzew uważanych za endemiczne – np. brzozy czarnej.

4) Użytek ekologiczny „Dzicze Bagno”

Ustanowiony został rozporządzeniem Nr 7/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lutego 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska „Dzicze Bagno” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 17, poz.527). Obejmuje

powierzchnię 12,3ha i stanowi torfowisko przejściowe i niskie, z cennymi i rzadkimi regionalnie gatunkami roślin. Przedmiotem ochrony jest naturalny kompleks torfowiskowo-mszysto-turzycowy, zlokalizowany wokół śródleśnego oczka wodnego podlegającego eutrofizacji.

5) Pomniki przyrody

W granicach gminy Wręczyca Wielka ustanowiono pomniki przyrody ożywionej:

- Rozporządzeniem nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994r. w/s uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Województwa Częstochowskiego z 1995r. Nr2, poz.2 i z 1996r. Nr2, poz.5), wymienionym w Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999r. w/s ustalenia wykazu aktów prawa miejscowego wydanych przez Wojewodę Bielskiego, Częstochowskiego i Katowickiego przed dniem 1 stycznia 1999r. (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 8, poz. 42) :

- a) poz. 57/224 – buk pospolity (obwód 463cm) – Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz. 241a,
- b) poz. 57/225 – grupa drzew (27 szt) – lipa drobnolistna (26szt – obwód 111- 460cm) i lipa szerokolistna (1szt – obwód do 461cm) - Truskolasy przy kościele,
- c) poz. 57/226 – grupa drzew (14 szt) - lipa drobnolistna (obwód152- 410cm) - Truskolasy, cmentarz,
- d) poz. 57/312 – dąb szypułkowy (obwód 430cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 225h,
- e) poz. 57/313 - dąb szypułkowy (obwód 394cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 228b,
- f) poz. 57/314 - buk pospolity (obwód 480cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 241c,
- g) poz. 57/315 - grupa drzew (12 szt. w tym 3 zamierające) dąb szypułkowy (obwody 30-510 cm) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz, 256b,
- h) poz. nr 57/317 – buk pospolity (zamierający) - Nadleśnictwo Kłobuck, Leśnictwo Rybno, oddz. 228j.

- Rozporządzeniami Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006r.:

- a) Nr 20/06, w/s ustanowienia pomnika przyrody: grupy jednogatunkowej dwóch sztuk drzew gatunku lipa drobnolistna (obwody pni 380 i 440cm) położonego obok kapliczki przy drodze z Piły do Nowin, w Klepaczce, na działce nr ew. 243/1 (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 51, poz. 1425),
- b) Nr 21/06, w/s ustanowienia pomnika przyrody: grupy jednogatunkowej dwóch sztuk drzew gatunku olsza czarna (obwody pni 260 i 270cm) położonego naprzeciw posesji przy ul. Floriańskiej 3, w Grodzisku, na działce nr ew. 223/4 (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 51, poz. 1426),
- c) Nr 22/06 w/s ustanowienia pomnika przyrody – drzewa gatunku lipa szerokolistna (obwód pnia 740cm) położonego w miejscowości Pierzchno 36, na działce nr ew.166 (Dz. Urz. Województwa Śląskiego Nr 51 poz.1427).

6) Rośliny i zwierzęta chronione

W granicach gminy zlokalizowane jest punktowe chronione siedlisko Natura 2000 – torfowisko przejściowe i trzęsawisko, a także stwierdzono występowanie gatunków roślin podlegających całkowitej ochronie i gatunków podlegających ochronie częściowej, w tym rośliny znane obecnie z niewielu stanowisk w kraju. Zalicza się do nich osiem gatunków roślin łąkowo-torfowiskowych, które znalazły się na liście roślin zagrożonych w Polsce. Są to: goździk pyszny, rosiczka pośrednia, rosiczka okrągłolistna, storczyk Fucha, storczyk plamisty, kruszczyk błotny i szerokolistny, turzyca pchła, turzyca Davalla

Innymi chronionymi roślinami są: bluszcz pospolity, goryczka orzęsiona, wawrzynek wilczelyko, podrzeń żebrowiec, widłak jałowcowaty, widłak goździsty, pełnik europejski, gniadosz rozesłany, barwinek pospolity.

Pod częściową ochroną znajdują się takie rośliny jak: storczyk krwisty i szerokolistny, owadożerny pływacz zachodni, lilia złotogłów, gółka długoostrogowa, ciemiężycza zielona, świeżabek, podkolan biały, gółka długoostrogowa, grzybień białe, kruszyna pospolita, porzeczka czarna, bagno zwyczajne, kalina koralowa, kopytnik pospolity, marzanka wonna, pierwiosnka lekarska i konwalia majowa.

Do bardzo rzadkich gatunków w skali regionu należą: storczyk krwisty i gółka długoostrogowa.

Do cennych należą występujące w granicach gminy kompleksy leśne z rzadkimi oraz cennymi zespołami roślinnymi: kontynentalny bór bagienny, wyżynny jodłowy bór mieszany.

Charakterystyczne dla gminy są gatunki synantropijne, w tym przypadku związane z istnieniem pokopalnianych hałd: robienia akacja, dąb czerwony, czeremcha amerykańska, karawana syberyjska, śnieguliczka biała.

Na terenie gminy występuje bogata fauna.

Występują tereny lęgowe rzadkich ptaków: zimorodka i krzyżodzioba świerkowego. Występują też: bocian biały, cierniówka, czyżyk, drozd śpiewak, dzięcioły, dzwonec, gawron, gil, jastrząb, jerzyk, kos, kruk, kukułka, mazurek, muchołówka szara, myszołów zwyczajny, pokrzewka ogrodowa, sierpówka, sikory, gołąb siniak, skowronek polny, sójka, sroka, szczygieł, szpak, trznadel, wilga, wrona, wróbel domowy i zięba. Pośród wszystkich rodzajów zwierząt najliczniej są reprezentowane są ssaki, w tym gatunki rzadkie, takie

jak: kret, jeż wschodni, łasica łaska, wiewiórka oraz nietoperz Chiroptera.

Liczenie występują: zające, sarny, lisy, kuny, dziki.

Liczenie są reprezentowane owady. Na terenie gminy doliczono się ok. 50 gatunków motyli dziennych; wśród owadów rzadko spotykanych należy wymienić biegacze, tęcniki i trzmiele.

Do płazów występujących na tym obszarze należą: kumaki, ropuchy, żaby, rzekotka drzewna, w tym występuje siedlisko chronionego płaza Traszki grzebieniastej – a do gadów: jaszczurka zwinka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.

Znaczny udział arealu terenów leśnych oraz łąk w stosunku do całej powierzchni gminy, oraz występowanie siedlisk naturalnych gwarantuje doskonale warunki do bytowania i wzrostu liczebności zwierząt.

7) Obszar gminy wyróżnia się położeniem, ze względu na prawnie chronione korytarze ekologiczne:

- a) korytarz spójności obszarów chronionych „Wręczyca” o znaczeniu krajowym łączący park krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą korytarzem spójności obszarów chronionych Modrzewiowa Góra/Dębowa Góra – obejmujący tereny leśne położone po zachodniej i północnej stronie miejscowości Wręczyca Wielka,
- b) regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina Warty – Lasy Lublinieckie” - przebiegający pasem o szerokości ok. 2,5 – 3,5km po zachodniej stronie miejscowości Wręczyca Wielka, w granicach terenów rolnych i leśnych, w tym w miejscowościach: Węglowice, Czarna Wieś, Bór Zapilski, Klepacza, Golce,
- c) korytarze migracji ssaków: drapieźnych „D/LGL-N” i ssaków kopytnych „K/LGL-N” - obejmujący tereny leśne położone: wokół Wręczyca Wielkiej, między Kaleją a Pierzchnem, na wschód od Golców i Hutki,
- d) obszar węzłowy dla ssaków „Lasy nad Górną Liswartą” - obejmujący tereny leśne parku krajobrazowego położone na południe od miejscowości: Kuleje, Nowiny, Puszczew.

7. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Najstarsze ślady działalności człowieka pochodzą z epoki kamiennej. Dobrze udokumentowane są wykopaliska z okolic Truskolasów – gdzie odkryto pochodzące z V okresu epoki brązu cmentarzyska kultury łużyckiej. O kształtowaniu się osadnictwa na terenie gminy mówią pozostałości po wczesnośredniowiecznym grodzie łowczego książąt krakowskich na terenie wsi Wręczyca Mała. Miejsce to, obecnie nazywane „Zamczyskiem” świadczy o istnieniu na tym terenie osady z czasów wczesnopiastowskich (XI -XII wiek).

Następnymi śladami świadczącymi o historii gminy są wzmianki o istnieniu wsi Wręczyca, Grodzisko i Szarlejka pochodzące z dokumentu wystawionego przez Władysława Opolczyka w Oleśnie 27 grudnia 1383 roku. Wymienione miejscowości były wówczas własnością zamku krzepickiego.

Z lat 1393 i 1414 pochodzą przywileje wydane przez Władysława Jagiełłę nadające konwentowi klasztornemu z Jasnej Góry wsie Szarlejka i Kalej. W połowie wieku XV największą wsią była Wręczyca Wielka. Była to wieś królewska, 24-łanowa, na jej terenie znajdował się folwark sołtysi i karczma – świadczą o tym dokumenty kościelne z 1414 roku oraz „Liber beneficorum” Jana Długosza. W innych dokumentach tego okresu znajdują również pierwsze wzmianki o parafii w Truskolasach, podlegającej parafii w Kłobucku.

Z wieku XVI pochodzą informacje dotyczące pierwszych kuźnic. W roku 1532 król Zygmunt Stary zatwierdził prawo do prowadzenia kuźnicy Błażejowi Łojkowi, rudnikowi z Ławów Wręczyckich. Kuźnica ta posiadała trzy koła wodne i dawała pracę 12 kuźnikom. Z roku 1566 pochodzi przywilej nadany Andrzejowi Kawce na wyrób żelaza m. in. w Truskolasach i Pile.

Typową zabudowę mieszkalną – zagrody chłopskie – uzupełniały zespoły dworskie i folwarczne. Dwory znajdowały w Pierzchnie, Szarlejce, Truskolasach (pierwsze informacje o tym dworze pochodzą z 1564 r.), Pile oraz Kalei. Folwarki funkcjonowały w Grodzisku, Kalei oraz Wręczyca Polnej i Leśnej. Znaczącą rolę odgrywały wówczas karczmy – w XVIII wieku ich istnienie odnotowano w Pierzchnie, Klepaczu, Grodzisku, Pile, Borze Zapilskim i Truskolasach. Ze względu na dogodne warunki do lokalizowania młynów, urzędnicy te działały w wielu wsiach: Truskolasach, Wręczyca, Długim Kącie, Borze Zapilskim i Grodzisku. Wieś XIX przyniósł dalszy rozwój miejscowości. Niektóre kuźnice rozwinęły się w duże zakłady zmieniając strukturę niektórych wsi. W 1870 roku w Truskolasach istniała fabryka żelaza zatrudniająca 45 robotników należąca do zakładów w Pankach, a we Wręczyca pracował piec hutniczy i maszyny do odlewu żelaza oraz tokarnia z warsztatem ślusarskim i kowalskim. Oprócz nich w XIX wieku na terenie Grodziska działała cegielnia.

Na przełomie XIX i XX wieku niektóre osiedla zawierające jedną lub kilka zagród rozrosły się do rzędu wsi oraz osad kopalnianych lub hutniczych. W latach 1880-1925 zaznaczył się również silny wpływ ośrodka przemysłowego Częstochowy, co spowodowało zróżnicowanie funkcji usługowych we wsiach.

Po II wojnie światowej najważniejszym czynnikiem wpływającym na rozwój gminy była działalność Częstochowskiego Okręgu Rud Żelaza – w latach 50-tych powstały kopalnie we Wręczyca Wielkiej, Golcach i Malicach, które dały zatrudnienie wielu mieszkańcom okolicznych wsi. Ich lokalizacja, w połączeniu z rozwojem urbanizacji, spowodowała również zmiany w charakterze zabudowy mieszkalnej – powstawały

osiedla przykopalniane, a typowa zabudowa zagrodowa ustąpiła jednorodzinnej. Miejscowości rozrastały się, tworzyły się organizacje i instytucje użyteczności publicznej. Rozwój gminy widoczny jest również obecnie. Świadczy o tym rozwój mieszkalnictwa i wzrost liczby ludności.

Na terenie gminy zachowała się stosunkowo niewielka ilość obiektów świadczących o przeszłości. Nieliczne są ślady prowadzonej eksploatacji żelaza i hutnictwa – przetrwały w zasadzie wyłącznie hały poeksploatacyjne, natomiast zakłady przekształciły się. Oprócz pojedynczych drewnianych budynków w poszczególnych miejscowościach nie zachowała się dawna zabudowa - została w większości przekształcona na zabudowę murowaną. Nie zachowały się też dawne młyny, karczmy, folwarki, dwory.

Na terenie gminy do rejestru zabytków wpisane są następujące obiekty:

- 1) kościół p.w. św. Mikołaja wraz z najbliższym otoczeniem (dawnym cmentarzem przykościelnym) położony w Truskolasach (kościół drewniany, zrębowy, wybudowany w 1737 roku; w końcu XIX wieku rozebrano dwie wieże, następnie dobudowano przedsionek w 1870 roku) - nr rejestru zabytków A/66;
- 2) cmentarz w granicach ogrodzenia, z murem cmentarnym, położony w Truskolasach (cmentarz założony w pierwszej połowie XIX wieku, z zielenią oraz mur z 1847 roku) - nr rejestru zabytków A/432;
- 3) stanowisko archeologiczne nr 1 w Grodzisku (nr rejestru zabytków A/242);
- 4) stanowisko archeologiczne nr 2 w Hutce (pracownie krzemieniarskie) - nr rejestru zabytków A/275.

Dla stanowisk archeologicznych obejmujących m.in. grodzisko wczesnośredniowieczne, pierścieniowe w miejscowości Grodzisko oraz pracownie krzemieniarskie położone w miejscowości Hutka, wpisanych do rejestru zabytków, została wyznaczona strefa W-ścislej kontroli najcenniejszych stanowisk archeologicznych. Dla ochrony pozostałych stanowisk archeologicznych wyznaczono na rysunku studium strefy ochrony konserwatorskiej OW - strefy obserwacji archeologicznej.

Do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków zostały wskazane następujące zabytki, położone w miejscowościach:

- 1) Bieżeń:
 - a) kaplica murowana, ul. Strażacka (działka nr ew. 120),
 - b) kaplica murowana, XIX w., ul. Ogrodowa 43 (działka nr ew. 943/1);
- 2) Borowe: kaplica murowana, XIX w., ul. Długa nr 76 (działka nr ew. 86/1);
- 3) Bór Zapilski:
 - a) dom drewniany, lata 20-te XX w., Bór Zapilski 10 (działka nr ew. 12),
 - b) dom drewniany, lata 20-te XX w., Bór Zapilski 11 (działka nr ew. 44/1),
 - c) dom drewniany, lata 20-te XX w., Bór Zapilski 39 (działka nr ew. 176),
 - d) dom drewniany, Bór Zapilski 51 (działka nr ew. 187),
 - e) dom drewniany, Bór Zapilski 52 (działka nr ew. 188/1),
 - f) dom drewniany, Bór Zapilski 74 (działka nr ew. 302/1);
- 4) Czarna Wieś:
 - a) kościół parafialny p.w. św. Jacka, drewniany, 1919-21 r., z ogrodzeniem (działka nr ew. 61),
 - b) cmentarz grzebalny, początek XX w. z kaplicą cmentarną, 1937 r. (działka nr ew. 61),
 - c) przedszkole murowane, lata 20-te XX w., ul. Szkolna 3 (działka nr ew. 80),
 - d) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Słoneczna 69 (działka nr ew. 164/2),
 - e) dom drewniany, początek XX w., ul. Słoneczna 112 (działka nr ew. 33/4),
 - f) dom drewniany, początek XX w., ul. Słoneczna 122 (działka nr ew. 30/2),
- 5) Długi Kąt:
 - a) krzyż przydrożny żeliwny (działka nr ew. 259),
 - b) dom drewniany, lata 30-te XX w., Długi Kąt 86 (działka nr ew. 153),
- 6) Grodzisko:
 - a) dom drewniany, ul. Kłobucka 2 (działka nr ew. 139),
 - b) dom drewniany lata 30-te XX w., ul. Ogrodowa 10 (działka nr ew. 198);
- 7) Hutka:
 - a) dom drewniany, lata 20-te XX w. ul. Leśna 6a (działka nr ew. 1093),
 - b) dom drewniany, ul. Leśna 16 (działka nr ew. 1098),
 - c) dom drewniany, lata 20-te XX w. ul. Leśna 36 (działka nr ew. 1108),
 - d) dom drewniany, lata 30-te XX w. ul. Leśna 37 (działka nr ew. 323),
 - e) dom drewniany, ul. Leśna 41 (działka nr ew. 321/1),
 - f) dom drewniany, ul. Leśna 47 (działka nr ew. 318/2);
- 8) Jezioro:
 - a) krzyż przydrożny (działka nr ew. 333 – pas drogowy),
 - b) leśniczówka Połamaniec – budynek mieszkalny (działka nr ew. 437/3),

- c) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 1 (działka nr ew. 234),
 - d) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 2 (działka nr ew. 233),
 - e) dom drewniany, Jezioro 18 (działka nr ew. 187/1),
 - f) dom drewniany, Jezioro 20 (działka nr ew. 185/2),
 - g) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 21 (działka nr ew. 183),
 - h) dom drewniany, lata 20-te XX w., Jezioro 43 (działka nr ew. 200/1),
 - i) dom drewniany (dawna szkoła, obecnie przedszkole), pocz. XXw. Jezioro 44 – (działka nr ew. 199);
- 9) Kalej:
- a) kościół parafialny murowany z lat 1924-27 z bramą w ogrodzeniu (działka nr ew. 303/3),
 - b) murowana plebania z 1925 r. (działka nr ew. 303/3),
 - c) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 51, (działka nr ew. 624/3),
 - d) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 97, (działka nr ew. 589),
 - e) dom drewniany, lata 30-te XX w., ul. Główna 99, (działka nr ew. 588/1),
 - f) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 113, (działka nr ew. 570/3),
 - g) dom drewniany, lata 30-te XX w., ul. Główna 116, (działka nr ew. 569),
 - h) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 148, (działka nr ew. 190),
 - i) dom drewniany, lata 30-te XX w., ul. Główna 194, (działka nr ew. 389),
 - j) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 218, (działka nr ew. 365/1),
 - k) dom drewniany, (pokryty siddingiem), ul. Główna 221, (działka nr ew. 361/2),
 - l) dom drewniany, ok. 1940-43r., ul. Główna 225, (działka nr ew. 360/1);
- 10) Klepaczka:
- a) kaplica murowana przydrożna, 1895r. (działka nr ew. 243/1),
 - b) dom drewniany, lata 30-te XX w. Klepaczka 7 (działka nr ew. 55),
 - c) dom drewniany, lata 20-te XX w. Klepaczka 67 (działka nr ew. 2891),
 - d) dom drewniany, lata 30-te XX w. Klepaczka 68 (działka nr ew. 292),
- 11) Kuleje – kapliczka drewniana ok. 1930r. ul. Kościelna (działka nr 413/1);
- 12) Nowiny:
- a) kapliczka drewniana ok. 230 lat (działka nr ew. 164),
 - b) krzyż/ kapliczka z 1935 r. (działka nr ew. 30),
 - c) krzyż przydrożny przy ul. Długiej (działka nr ew. 185);
- 13) Pierzchno:
- a) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Leśna 38, (działka nr ew. 168),
 - b) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Leśna 50, (działka nr ew. 212),
 - c) osada leśna - leśniczówka i obora murowana, starodrzew (działka nr ew. 300);
- 14) Piła Pierwsza:
- a) kaplica przydrożna murowana, początek XX w. (działka nr ew. 85),
 - b) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 3 (działka nr ew. 7),
 - c) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 6 (działka nr ew. 92),
 - d) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 10 (działka nr ew. 94, 95/2),
 - e) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 15 (działka nr ew. 102/1),
 - f) dom drewniany, lata 20-te XX w., Piła Pierwsza 31 (działka nr ew. 34);
- 15) Puszczew:
- a) kaplica murowana z początku XIX w., (działka nr ew. 13),
 - b) kaplica drewniana z końca XIX w., przy drodze Węglowice - Jezioro (działka nr ew. 136);
 - c) dom drewniany, 1 ćw. XX w., Puszczew 2, (działka nr ew. 148),
 - d) dom drewniany, 1 ćw. XX w., Puszczew 49, (działka nr ew. 169);
- 16) Szarlejka – dom drewniany XIX/XX w. , ul. Łukasiewicza 287, (działka nr ew. 345/1);
- 17) Truskolasy:
- a) kaplica cmentarna, przy ul. Częstochowskiej (działka nr ew. 1063),
 - b) schody z tarasem i balustradą przy kancelarii parafialnej kościoła p.w. św. Mikołaja,
 - c) krzyż drewniany, powstańczy, przy drodze wojewódzkiej 494 (na terenie lasów państwowych),
 - d) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Częstochowska 24, (działka nr ew. 1297/8),
 - e) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Częstochowska 36, (działka nr ew. 1350),
 - f) dom drewniany, przed 1945 r., ul. Częstochowska 38, (działka nr ew. 1348),
 - g) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Częstochowska 39, (działka nr ew. 1346),
 - h) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Dębiczna 22, (działka nr ew. 433),
 - i) dom drewniany, lata 20-te XX w., ul. Dębiczna 44, (działka nr ew. 456),

- j) dom drewniany, ok. 1930 r., ul. Opolska 1, (działka nr ew. 1228);
- 18) Węglowice:
- pocztą - murowana z 1866r., dawny urząd wójtowski – (działka nr ew. 116/2),
 - oficyna dworska – murowana XIX w. (działka nr ew. 116/1),
 - miejsce po dawnym cmentarzu ewangelickim „Kirchhof” z końca XVIII w. - (działka nr ew. 117);
- 19) Wręczyca Wielka:
- dom drewniany z początku XX w., ul. Mickiewicza 1, (działka nr ew. 380/2),
 - dom murowany, ok. 1930 r., ul. Śląska 1 (działka nr ew. 438/2),
 - prażalnia rudy przy ul. Częstochowskiej, koniec XIX w. (na terenie lasów działka nr ew. 765),
 - krzyż, z ok. 1870 r., ul. 3 Maja, (działka nr ew. 319);
 - budynek dworca murowany z 1935r. (działka nr ew. 397);
- 20) Zamłynie:
- kapliczka drewniana sprzed 1945 r. (działka nr ew. 60/2),
 - dom drewniany (dach pulpitowy) i gospodarcze 1 ćw. XX w. Zamłynie 39 (działka nr ew. 43),
 - dom drewniany, lata 20-te XX w., Zamłynie 61 (działka nr ew. 33),
 - dom drewniany, lata 20-te XX w., Zamłynie 63 (działka nr ew. 32).

8. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia

Liczba ludności Gminy Wręczyca Wielka wynosiła:

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców w (2006 r.)	Zmiany w stosunku do 1999r.	Gęstość zaludnienia (2006 r.)	Liczba mieszkańców w (2012 r.)	Zmiany w stosunku do 2006r.	Zmiany w stosunku do 1999r.
1.	Bieżeń	813	+ 34	180	831	+18	+ 52
2.	Borowe	992	+ 62	280	1038	+46	+ 108
3.	Bór Zapilski	370	- 5	150	380	+10	+ 5
4.	Brzezinki	109	- 3	196	104	-5	-8
5.	Czarna Wieś	578	+ 44	338	575	-3	+ 41
6.	Długi Kąt	451	- 3	100	474	+23	+ 20
7.	Golce	385	+ 4	170	366	-19	-15
8.	Grodzisko	708	+ 17	170	712	+4	+ 21
9.	Hutka	650	+ 20	112	633	-17	+ 3
10.	Jezioro	386	- 10	230	401	+15	+ 5
11.	Kalej	1664	+ 80	160	1736	+72	+ 152
12.	Klepaczka	418	- 37	90	420	+2	-35
13.	Kuleje	662	- 26	150	678	+16	-10
14.	Nowiny	365	- 1	150	352	-13	-4
15.	Nowa Szarlejka	195	+ 14	192	184	-11	+ 3
16.	Pierzchno	286	+ 59	65	318	+32	+ 91
17.	Piła Pierwsza	314	0	120	317	+ 3	+ 3
18.	Piła Druga	300	- 11	132	309	+9	-2
19.	Puszczew	655	- 34	255	678	+23	-11
20.	Szarlejka	821	+ 7	135	803	-18	-11
21.	Węglowice	368	- 21	263	350	-18	-39
22.	Wręczyca Mała	614	+ 61	230	647	+33	+ 94
23.	Wręczyca Wielka	2715	+ 29	395	2853	+138	+ 167
24.	Truskolasy	2045	+ 120	150	1999	-46	+ 74
25.	Wydra	174	+ 4	120	177	+3	+ 7
26.	Zamłynie	301	+ 11	93	308	+7	+ 18
		17 339	+ 415	117	17643	304	+ 719

Analizując powyższą tabelę należy wyróżnić miejscowości, w których następuje stały wzrost ludności: Bieżeń, Borowe, Czarna Wieś, Kalej, Pierzchno, Piła Pierwsza, Truskolasy, Wręczyca Wielka, Wręczyca Mała i Zamłynie; są to miejscowości dobrze skomunikowane, z rozwijającymi się usługami i działalnością gospodarczą. Do miejscowości wykazujących spadek mieszkańców należą: Brzezinki, Nowiny, Węglowice.

Pozostałe miejscowości gminy zachowują stan liczby mieszkańców lub liczba mieszkańców się waha. Przyrost naturalny ludności w latach 2001 – 2005 i w 2011 kształtował się w następujący sposób:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2001	196	142	54
2002	167	134	33
2003	162	138	24
2004	158	130	28
2005	150	134	1
2011	147	166	-19

Wskazuje to na niekorzystny trend demograficzny – związany ze spadkiem przyrostu naturalnego.

Saldo migracji od 2004 do 2006 roku jest dodatnie, w latach 90-tych było ono zróżnicowane; np. w roku 1993 i 1996 saldo było ujemne. Jego kształtowanie się w ostatnich latach przedstawia poniższa tabela:

Rok	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo
2004	193	123	+ 70
2005	152	109	+ 43
2006	172	160	+ 12
2011r.	bd	bd	+ 51

Analizując powyższe tabele należy stwierdzić, że wzrost liczby mieszkańców gminy w ostatnim czasie jest głównie spowodowany procesami deurbanizacyjnymi związanymi z odpływem mieszkańców Częstochowy na tereny podmiejskie.

W roku 2002, przy liczbie ludności 16 977, w wieku przedprodukcyjnym było 4129 osób (24%), w wieku produkcyjnym było 10 180 osób (60%), a w wieku poprodukcyjnym 2667 osób (16%).

W roku 2011, przy liczbie ludności 17 542, w wieku przedprodukcyjnym było 3340 osób (19%), w wieku produkcyjnym było 11 139 osób (63,5%), a w wieku poprodukcyjnym 3063 osób (17,5%).

Przeprowadzona analiza struktur demograficznych wymaga wykazania niekorzystnego trendu związanego ze znacznym zmniejszeniem odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym, przy wzroście osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym – co może powodować to w przyszłości znaczne ograniczenia rozwojowe.

W granicach gminy jest 11 szkół (2011/2012r.), we Wręcycy Wielkiej, Truskolasach i Węglowicach (szkoła podstawowa i gimnazjum) oraz w: Kalei, Kulejach, Borowem, Bieżeń, Grodzisku (szkoły podstawowe). Ilość uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w latach 2009 – 2011 ulega niewielkiemu spadkowi – odpowiednio było to 1077 i 593 uczniów w roku 2009 oraz 1037 i 522 uczniów w roku 2011.

Na terenie gminy znajduje się siedem placówek wychowania przedszkolnego, w tym cztery przedszkola, w miejscowościach: Wręczyca Wielka z oddziałem w Grodzisku, Truskolasy z oddziałami w Pile i Hutce, Węglowice i Kalej oraz oddziały przedszkolne w szkołach, w miejscowościach: Kuleje, Borowe i Bieżeń. Do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało w roku 2009 - 358 dzieci, a w roku 2011 - 356 dzieci.

Wśród dorosłych w gminie dominują osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym (33,9% i 30,6%) oraz średnim (23,0%). Jedynie 4,7% osób ma wykształcenie wyższe.

Mieszkańcy gminy korzystają z usług ponadlokalnych zlokalizowanych w Kłobucku i Częstochowie.

Większe skupienie usług publicznych i komercyjnych znajduje się: we Wręcycy Wielkiej (siedziba gminy, posterunek policji, urząd pocztowy, bank, ośrodek zdrowia, dom kultury, biblioteka) i w Truskolasach (urząd pocztowy, bank, ośrodek zdrowia, biblioteka), w mniejszym stopniu w Węglowicach i Czarnej Wsi (urząd pocztowy, ośrodek zdrowia, biblioteka); miejscowości te stanowią obecną i dawne siedziby gmin. Następuje rozwój usług i działalności gospodarczej wzdłuż dróg wojewódzkich w Szarlejce, Wręcycy Wielkiej i Małej.

W pozostałych miejscowościach usługi (głównie handel) są zlokalizowane w pobliżu kościołów, szkół oraz wzdłuż głównych dróg (brak wykształconych centów usługowych).

Na terenie gminy funkcjonuje 19 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Bieżeń, Borowe, Czarna Wieś, Długi Kąć, Grodzisko, Golce, Hutka, Kalej, Kuleje, Klepaczka, Nowiny, Piła, Pierzchno, Szarlejka, Truskolasy, Węglowice, Wręczyca Wielka i Zamłynie.

W gminie działa 7 Klubów Sportowych (KS Sokół Wręczyca Wielka, KS Olimpia Truskolasy, LKS Płomień Borowe, LKS Huragan Jezioro, LKS Junior Szarlejka, LKS Amator Golce, ULKS Herkules Truskolasy). Boiska sportowe są w Truskolasach, Jeziorze, Borowem, Golcach, Pile Drugiej, Kalei i Wręcycy Wielkiej.

Liczba osób /mieszkanie kształtuje się na przeciętnym krajowym poziomie; zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna stanowi 60%, budynki mieszkalne w gospodarstwach rolnych 37% a zabudowa wielorodzinna 3% zasobów mieszkaniowych gminy. Mieszkania najstarsze zlokalizowane są w Wydrze i Długim Kącie (40%), a najmniejsza ilość we Wręcycy Wielkiej. Mieszkania zdekapitalizowane stanowią niewielką ilość zasobów mieszkaniowych gminy (8%), w największej ilości występują w Jeziorze i w Długim Kącie.

9. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Do obiektów i obszarów mogących stanowić zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i ich mienia należy zaliczyć:

- a) rurociąg przesyłowy ropy naftowej i stacje paliw (wymagane zachowanie odległości zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005r.w/s warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe do dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie -Dz.U. Nr 243 poz.2063, z późn. zm.),
- b) tereny narażone na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne - tereny wokół radiowo-telewizyjnego centrum nadawczego, stacji telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych (wymagana lokalizacja inwestycji poza występującym ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym),
- c) tereny na których zlokalizowano instalacje mogące pogorszyć stan środowiska (wymagane zachowanie oddziaływania związanego z tymi inwestycjami w granicach terenu inwestycji),
- d) tereny ze zwierciadłem wody gruntowej utrzymującym się płycej niż 1,0m npm, podmokłych, zalewowych, inwersyjnych, z występowaniem gleb pochodzenia organicznego,
- e) tereny wokół cmentarzy grzebalnych (wymagane zachowanie stref ochrony sanitarnej).

W granicach gminy brak jest terenów zagrożonych naturalnym osuwaniem się mas ziemnych oraz wyznaczonych zgodnie z przepisami Prawa wodnego obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Zgodnie ze sporządzoną Wstępną Oceną Ryzyka Powodziowego rzeki na odcinkach: 0-35km – Kocinka, 0-22km – Pankówka i 0-35km – Biała Oksza zostały zakwalifikowane jako odcinki rzek które stwarzają zagrożenie powodziowe, dla których zgodnie z ustawą Prawo wodne zostaną opracowane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego do dnia 22 grudnia 2019r.

10. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Mieszkańcy Gminy Wręczyca Wielka widzą przyszłość swojej gminy w poprawie infrastruktury technicznej oraz rozwoju przedsiębiorczości przy rozwoju nowoczesnego rolnictwa.

Rolnictwo jest wiodącą funkcją zagospodarowania terenów w gminie ze względu na powierzchnię wykorzystywaną na ten cel.

Na terenie gminy Wręczyca Wielka zgodnie z powszechnym spisem rolnym w 2010 r. istniało ogółem 1798 gospodarstw rolnych, w tym 475 gospodarstw o powierzchni do 1 ha. W gminie typowe jest bardzo duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Liczba gospodarstw o powierzchni poniżej 1 ha wynosi ok. 26,4% ogólnej ilości gospodarstw, od 1 do 5ha ok. 60,4%. Jedynie ok. 2,9% gospodarstw posiada powierzchnię powyżej 10 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego jest stosunkowo niska – wynosi 3,22 ha (wliczając w tą liczbę gospodarstwa liczące poniżej 1 ha).

Pośród gospodarstw rolnych 1296 gospodarstw prowadziło produkcję rolniczą.

Praca w rolnictwie nie jest znaczącym źródłem utrzymania. Z danych z 2010r. wynika, że wśród właścicieli gospodarstw rolnych największa grupa uzyskiwała dochody z pracy najemnej (729 gospodarstw) oraz pozarolniczej działalności gospodarczej (405) a także z emerytur i rent (399 gospodarstw).

Liczba podmiotów gospodarczych (osób fizycznych) zarejestrowanych w ewidencji podmiotów gospodarczych wynosiła: w 2000r- 824, w 2002r- 916, w 2004r- 896, w 2005r - 925, w 2006r. - 926. W 2011r. liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON wyniosła łącznie 1268, z tego 52 podmioty wykonywały działalność w sektorze rolniczym, 206 podmiotów w sektorze przemysłowym, a 226 podmioty w sektorze budowlanym.

W porównaniu z rokiem 2000 w Gminie Wręczyca Wielka przybyły 444 podmioty gospodarcze, co jest zjawiskiem pozytywnym. Gospodarcza, pozarolnicza aktywność mieszkańców gminy realizowana jest głównie w najprostszej formule podmiotów nieposiadających osobowości prawnej. Zdecydowaną większość podmiotów stanowią firmy małe zatrudniające 1-20 osób. Taka struktura świadczy o dużym rozdrobnieniu podmiotów.

Rozwinięta jest produkcja i usługi związane z:

- a) przetwórstwem produktów rolnych i leśnych, związane z: prowadzeniem masarni i ubojni, produkcją mieszanek i koncentratów paszowych, przetwórstwem i konserwowaniem owoców i warzyw, produkcją wyrobów piekarniczych, ciastkarskich i cukierniczych, prowadzeniem tartaków i zakładów stolarskich,
- b) produkcją artykułów metalowych i z tworzyw sztucznych, związane z prowadzeniem: produkcji łańcuchów do napędu, kołnierzy i ogrodzeń, produkcją rur stalowych, metalowych elementów stolarki okiennej, produkcją artykułów gospodarstwa domowego, wyrobów i opakowań z tworzyw sztucznych,
- c) prowadzeniem produkcji betonu towarowego a także wyrobów z betonu (w tym ogrodzeń) oraz

- prorowadzenie handlu materiałami budowlanymi,
- d) pojazdami samochodowymi, w tym prowadzenie: regeneracji resorów i recyklingu pojazdów, stacji paliw, serwisów samochodowych, sprzedaży opon i części samochodowych oraz transportu autokarowego,

e) obsługą ruchu turystycznego – w tym prowadzenie ośrodka jazdy konnej, agroturystyki.

Zgodnie z danymi o rynku pracy, w gminie w 2011r. pracowała 1529 osób, a w 2012r. 1601 osób.

Następuje wzrost osób bezrobotnych zarejestrowanych – w 2007r. było to 714 osób, w 2011r. - 1003 osób, a w 2012r. - 1074 osoby.

Stopień natężenia bezrobocia w gminie (liczony w stosunku do liczby zawodowo czynnych) wynosił w 2007r. 6,5 % (dla powiatu kłobuckiego wyniósł 6,0%), w 2011r. - 9,0% (dla powiatu 7,9%), a w 2012r. - 9,6%.

Gmina posiada potencjalne możliwości rozwoju wypoczynku i rekreacji, w tym agroturystyki – głównie w oparciu o istniejące tereny leśne.

11. Stan prawny gruntów

W strukturze własności gruntów utrzymuje się dominacja własności prywatnej. Stosunkowo duży jest udział w powierzchni gminy gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa (łącznie to ok. 37%) – za sprawą występowania terenów leśnych w zarządzie GLP Lasy Państwowe, istniejących linii kolejowych i dróg oraz rzek.

Stopniowo ulega zmniejszeniu areal gruntów w zarządzie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Bardzo mały jest udział gruntów stanowiących własność gminy (ok.0,5%) - są to w większości tereny usług publicznych (urząd gminy, dom kultury, szkoły, przedszkola, boiska, remizy), infrastruktury technicznej (ujęcia wód, oczyszczalnie ścieków) oraz drogi gminne.

12. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

W granicach gminy występują obiekty i tereny:

- 1) chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:
 - a) rezerwat przyrody Zamczysko,
 - b) park krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą i jego otulina,
 - c) pomniki przyrody – 11 pomników (łącznie 64 drzewa),
 - d) użytki ekologiczne: Bagno w Jeziorze i Dżicze Bagno,
 - e) rośliny i zwierzęta objęte ochroną gatunkową, w tym siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty,
 - f) korytarze ekologiczne – obszary spójności o znaczeniu krajowym regionalny korytarz migracji ptaków, korytarze migracji ssaków drapieżnych i kopytnych oraz obszar węzłowy dla ssaków;
- 2) chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne - obejmujące strefy ochronnych ujęć wód bezpośrednich;
- 3) chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2013r. poz.1205) obejmujące grunty leśne i grunty rolne III klasy bonitacyjnej;
- 4) chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - a) obiekty i obszary chronione poprzez wpis do rejestru zabytków,
 - b) obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków,
 - c) udokumentowane stanowiska archeologiczne;
- 5) chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, obejmujące:
 - a) udokumentowane złoża kopalin,
 - b) ustanowione obszary i tereny górnicze;
- 6) obszary przeznaczone dla lokalizacji autostrady (nie podlegające władztwu planistycznemu gminy);
- 7) tereny kolejowe (nie podlegające władztwu planistycznemu gminy);
- 8) obszary w odległości 50 i 150 m wokół cmentarzy wymagające utworzenia strefy ochrony sanitarnej.

13. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

W granicach gminy brak jest terenów naturalnych zagrożeń geologicznych – nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

14. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Gmina Wręczyca Wielka pod względem geologicznym znajduje się w części północno - wschodniej monokliny Śląsko - Krakowskiej. Charakteryzuje się ona monoklinalnym ułożeniem warstw starszego podłoża. Utwory starsze od trzeciorzędu – trias, jura, stanowią jednoskrzydłową antyklinę, zapadającą łagodnie ku północnemu wschodowi pod niewielkim kątem 1 – 5°.

Podłoże obszaru gminy zbudowane jest głównie ze skał wieku mezozoicznego, tworzących pasma niewysokich progów poprzedzielanych obniżeniami występujących wskutek procesów erozyjnych.

Najstarszymi utworami nawierconymi w rejonie miejscowości Puszczev na głębokości 96 m są osady triasu górnego, wykształcone jako twarde, brązowe łałupki. Bezpośrednio na nich zalegają ły. łałupki, łupki ilaste z przewarstwieniami piaskowców, na których miejscami zalega seria łałw rudonośnych. Rudy żelaza w nich występujące przybierają niekiedy formę szaro-brunatnych sferosyderytów (czyli konkrecji - wtrąceń ubogich rud żelaza – głównie syderytu, o kulistym lub elipsoidalnym kształcie).

Występujące w krajobrazie formy polodowcowe są zbudowane z warstwowo ułożonych utworów okrucowych. Miąższość tych warstw waha się od kilku do 20 m. Charakterystyczne są przekształcenia form polodowcowych procesami denudacyjno-akumulacyjnymi. Najmłodsze utwory – holoceńskie reprezentują piaski rzeczne, namuły, torfy oraz mady, występujące w dolinach współcześnie płynących rzek, a także zwietrzelina skalna starszego wieku zgromadzona w obniżeniach terenu.

Kraniec Wyżyny Wieluńskiej położony w północnej części gminy jest zbudowany ze skał mezozoicznych wieku jurajskiego, zasypanych utworami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi. Środkowa część gminy (Obniżenie Krzepickie) stanowi subsekwentną bruzdę wypreparowaną z mało odpornych na erozję rudonośnych łałw środkowojurajskich. Jej dno wypełniają czwartorzędowe piaski i gliny, tworzące wyniesienia (stoliwa, wały i pagóry kemowe). Fragment Progu Herbskiego (połuniowo-zachodnia część gminy) jest zbudowany z piaskowców środkowojurajskich, przykrytych utworami młodszymi.

Surowce mineralne występujące na terenie gminy zaliczono do następujących grup surowcowych:

Surowce okrucowe występują w postaci piasków, pospółek i żwirów pochodzenia lodowcowego i wolnolodowcowego (udokumentowane złoża piasków i żwirów na północ od Hutki, lokalnie w Czarnej Wsi, Pierzchnie, Kulejach, Szarlejce). Surowce ilaste reprezentowane są przez ły rudonośne doggeru. Surowce wapienne reprezentowane przez złoża wapieni malmu były eksploatowane dla potrzeb budownictwa lokalnego w Pierzchnie (eksploatacja zaniechana). Złoża udokumentowane rud żelaza obecnie nie są eksploatowane (dawne kopalnie we Wręczycu Wielkiej, Kalei, Golcach i Truskolasach).

Surowce mineralne występujące na terenie gminy zaliczono do następujących grup surowcowych:

Surowce okrucowe występują w postaci piasków, pospółek i żwirów pochodzenia lodowcowego i wolnolodowcowego (udokumentowane złoża piasków i żwirów na północ od Hutki, lokalnie w Czarnej Wsi, Pierzchnie, Kulejach, Szarlejce). Surowce ilaste reprezentowane są przez ły rudonośne doggeru. Surowce wapienne reprezentowane przez złoża wapieni malmu były eksploatowane dla potrzeb budownictwa lokalnego w Pierzchnie. Złoża udokumentowane rud żelaza obecnie nie są eksploatowane (dawne kopalnie we Wręczycu Wielkiej, Kalei, Golcach i Truskolasach).

W gminie występują udokumentowane złoża kopalin (Narodowe Archiwum Geologiczne, dane 31.12.2015r.):

lp	Nr złoża	Nazwa złoża	Kopalina	uwagi
1	5816	Czarna Wieś	kruszywa naturalne (piaski)	złoże zagospodarowane
2	5267	Hutka	kruszywa naturalne piasek dla potrzeb budownictwa drogowego	złoże rozpoznane wstępnie (kat. C2)
3	6980	Hutka IIA	kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	złoże zagospodarowane (kat.C2)
4	9549	Hutka IV	kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	złoże eksploatowane okresowo (kat.C1)
5	10012	Hutka V	kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	złoże rozpoznane szczegółowo (kat. C1)

6	14901	Hutka VI	kruszywa naturalne (piaski i żwiry)	złóże zagospodarowane (kat. C1)
7	5535	Kawki	surowce ilaste ceramiki budowlanej	eksploatacja złoża zaniechana
8	4523	Kuleje	kruszywa naturalne i paski budowlane	złóże rozpoznane wstępnie (kat. C2)
9	7437	Pierzchno	kruszywa naturalne (piaski budowlane)	eksploatacja złoża zaniechana
10	17175	Szarlejka	kruszywa naturalne	złóże rozpoznane szczegółowo (kat. C1)

Gmina Wręczyca Wielka jest położona w obszarze zasilania głównego zbiornika wód podziemnych – w utworach jury środkowej (Częstochowa W).

Na terenie gminy występują piętra wodonośne: czwartorzędowe (dwa piętra) i jurajskie (trzy piętra). Czwartorzędowe piętro wodonośne stanowią piaszczyste i żwirowe czwartorzędowe warstwy wodonośne. Swobodne zwierciadło wód czwartorzędowych ustabilizowało się na głębokości 0,5 – 1,0 m poniżej poziomu gruntu. W miejscach przewarstwienia glinami występuje drugi poziom czwartorzędowy, posiadający zwierciadło napięte. W obszarach gdzie brak warstw izolujących piaski od wapieni i piaskowców oba czwartorzędowe wodonośce łączą się z głębszymi, jurajskimi poziomami wodonośnymi.

Studnie ujmujące ten poziom posiadają wydajność od kilku do kilkunastu m³/h. Są one eksploatowane lokalnie np. przez ujęcie we Wręcycy Wielkiej i w Szarlejce. Ze względu na swe właściwości czerpana z nich woda jest uzdatniana. W momentach okresowego wzrostu zanieczyszczeń bakterieryjnych związanych z infiltracją ścieków gospodarczych lub komunalnych, musi być poddawana dezynfekcji podchlorynem sodu. W wodzie czerpanej z tego poziomu występuje też ponadnormatywne stężenie azotanów.

Poziom wodonośny czwartorzędowy posiada stosunkowo niewielkie znaczenie użytkowe.

W obrębie piętra jurajskiego występują trzy poziomy wodonośne:

- 1) poziom górnourajski związany z utworami górnej jury. Poziom ten tworzą szczelinowate spękaną wapienie i margle. Poziom ten nie posiada na terenie gminy Wręczyca Wielka znaczenia użytkowego ze względu na stosunkowo mały zasięg przestrzenny (niewielki fragment terenu w rejonie Pierzchna),
- 2) poziom dolnourajski – związany jest z piaszczystymi osadami jury dolnej. Jest poziomem użytkowym w południowo-zachodniej części gminy. Wody ujmowane są z różnych głębokości, a uzyskiwane wydajności są rzędu od kilku do kilkudziesięciu m³/h,
- 3) poziom środkourajski związany jest z utworami jury środkowej. Główną warstwę wodonośną stanowią piaski i piaskowce kościeliskie. Uzyskiwane z tego poziomu wydajności są rzędu 30-50m³/h. Wody te charakteryzują się ponadnormatywną zawartością związków żelaza. Poziom ten jest eksploatowany lokalnie w miejscowości Borowe, Długi Kąt, Zamłynie (na granicy z Truskolasami).

Ujęcia wody z pietra jurajskiego (za wyjątkiem ujęcia w Borowej) podlegają uzdatnianiu z uwagi na podwyższone stężenia żelaza i manganu. Okresowo wody te muszą być poddawane dezynfekcji ze względu na wzrost poziomu zanieczyszczeń pochodzenia biologicznego.

Dla istniejących ujęć wód w głębszych nie ustanowiono stref ochrony pośredniej.

15. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

W granicach gminy Wręczyca Wielka położone są tereny górnicze:

- a) „Czarna Wieś” – w Czarnej Wsi, z obszarem górniczym (prowadzona eksploatacja piasków i żwirów),
- b) „Grodzisko” - w miejscowości Grodzisko wraz z obszarem górniczym (eksploatacja iłłów zaniechana),
- c) „Hutka IIA”, „Hutka IV-3” i „Hutka VI” - w miejscowości Hutka wraz z obszarami górniczymi : „Hutka IIA”, „Hutka IV-3” i „Hutka VI” (eksploatacja piasków i żwirów prowadzona na części ustanowionych obszarów górniczych).
- d) Szarlejka - w miejscowości Szarlejka, z obszarem górniczym

16. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Zaopatrzenie w wodę pitną

Wszystkie miejscowości gminy są zwodociągowane. Woda ujmowana jest z ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w granicach gminy. Woda cechuje się dobrą jakością.

Stan sieci wodociągowej jest dobry, szczególnie dotyczy to wodociągów wybudowanych z PCV. Najstarsze sieci wybudowane w latach 1960 – 1970 w częściach miejscowości Bieżeń, Borowe, Wręczyca Wielka z rur azbestowych, stalowych i żeliwnych wykazują stosunkowo większe straty. Straty wynoszące ok. 15% wynikają m.in. z awaryjności sieci, technologicznych pęknięć sieci, poboru wody hydrantów do celów p.pożarowych oraz z nielegalnych poborów. W okresie długotrwałych upałów zdarzają się spadki ciśnienia wody w miejscowościach oddalonych od ujęć oraz miejscowościach wyżej położonych.

Rozpoznane zasoby ujęć komunalnych są wystarczające dla obecnego zapotrzebowania w wodę oraz stanowią wystarczającą rezerwę dla potrzeb rozwojowych gminy.

Gospodarka ściekowa

Dla gminy Wręczyca Wielka nie wyznaczono aglomeracji zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa wodnego. W granicach gminy projektowane jest wyznaczenie obszaru i granic:

- a) aglomeracji Wręczyca Wielka, o RLM 6797 (3994 RLM – osób korzystających z istniejącej oczyszczalni i 2803 RLM – osób, które będą korzystały z projektowanych sieci) w skład której wchodzi miejscowości: Wręczyca Wielka, Wręczyca Mała, Grodzisko, Kalej, Szarlejka i Pierchno, z oczyszczalnią biologiczną dla ścieków komunalnych we Wręczyca Małej,
- b) aglomerację Truskolasy, o RLM 5328 (1253 RLM – osób korzystających z istniejącej oczyszczalni i 4075 RLM – osób, które będą korzystały z projektowanych sieci) w skład której wchodzi miejscowości: Truskolasy, Zamłynie, Piła Pierwsza, Bór Zapilski, Czarna Wieś, Borowe, Węglowice i Puszczeżew, z oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną dla ścieków komunalnych w Truskolasach.

W celu dostosowania gminy do wymagań określonych w Dyrektywie Rady z dnia 21 maja 1991r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG) istnieje konieczność:

- a) rozbudowy biologicznej oczyszczalni ścieków we Wręczyca Małej do przepustowości 850 m³/d wraz z dobudową części mechanicznej dla przepustowości 850 m³/d,
- b) rozbudowy sieci kanalizacyjnych wraz z realizacją przyłączy – o długości 14,3 km, w tym 3,0 km kanalizacji tłocznej (doprowadzających ścieki do oczyszczalni we Wręczyca Małej) oraz o długości 27,931 km, w tym 0,6 km kanalizacji tłocznej (doprowadzających ścieki do oczyszczalni w Truskolasach).

Zgodnie z „Koncepcją gospodarki ściekowej dla Gminy Wręczyca Wielka” istnieje możliwość rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach:

- a) Nowa Szarlejka, Wydra – sieć o dł. 4 km + kanał tranzytowy o dł. 2 km – dla obsługi 351 osób,
- b) Golce – sieć o dł. 1,2 km – dla obsługi 188 osób,
- c) Hutka – sieć o dł. 3,73 km + kolektor tranzytowy o dł. 1,1 km – dla obsługi 634 osób,
- d) Klepaczka - sieć o długości 2,95 km – dla obsługi 450 osób,
- e) Długi Kąt – sieć o długości 5,52 km – dla obsługi 454 osób,
- f) Bieżeń- sieć o długości 4,54 km – dla obsługi 779 osób,
- g) Jezioro – sieć o długości 2,65 km – dla obsługi 396 osób,
- h) Piła II – sieć o długości 2,21 km – dla obsługi 311 osób,
- i) Kuleje – sieć o długości 5,0 km – dla obsługi 688 osób,
- j) Nowiny – sieć o długości 4,36 km – dla obsługi 366 osób,
- k) Brzezinki – sieć o długości 1,7 km – dla obsługi 109 osób.

Na terenie niektórych zakładów produkcyjnych funkcjonują niewielkie przyzakładowe oczyszczalnie ścieków. Stan istniejącej kanalizacji sanitarnej jest niewystarczający; istniejąca kanalizacja obsługuje jedynie jedną czwartą liczby ludności gminy, brak kanalizacji sanitarnej stanowi barierę dla rozwoju przedsiębiorczości.

Odprowadzanie wód deszczowych

W granicach gminy Wręczyca Wielka funkcjonują jedynie niewielkie odcinki sieci kanalizacji deszczowej (we Wręczyca Wielkiej, w Truskolasach i Węglowicach). Podstawowym systemem odprowadzającym wody deszczowe jest istniejący system melioracji oraz rowów przydrożnych.

Przy postępującej urbanizacji, utwardzania terenów ilość istniejących kanałów deszczowych jest zbyt mała.

Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami jest prowadzone na nowych zasadach ustalonych w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21) i ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391, z późn. zm.).

Zgodnie z planem gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014 gmina Wręczyca Wielka wchodzi w skład regionu I, dla którego obsługi wyznaczono:

- a) instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Sobuczynie,
- b) sortownie odpadów komunalnych w : Sobuczynie oraz w Konopiskach i Zawierciu,
- c) składowisko odpadów Sobuczynie oraz składowiska w: Konopiskach, Zawierciu, Krzepicach, Lipiu Śląskim i Koszęcinie.

Gazyfikacja

W gminie występuje brak gazyfikacji przewodowej. Zaopatrzenie w gaz nie stanowi zadania własnego gminy i realizacja inwestycji w tym zakresie jest uzależniona od planów inwestycyjnych jednostek i firm zewnętrznych, zgodnie z zasadami określonymi w Prawie energetycznym. W chwili sporządzania niniejszego opracowania brak konkretyzacji ich przebiegu.

Energetyka

Teren gminy jest w stopniu dostatecznym zaopatrzonej w energię elektryczną.

Głównym źródłem zasilania obszaru gminy w energię elektryczną są liczne sieci średniego napięcia (30 i 15 kV) oraz sieć niskiego napięcia – głównie są to sieci napowietrzne.

Energia jest dostarczana do odbiorców poprzez stacje transformatorowe, głównie typu napowietrznego.

Na terenie gminy istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej.

Istniejące sieci i stacje wymagają w znaczącej części dokonania ich przebudowy – szczególnie dotyczy to sieci przebiegających przez tereny leśne.

Potrzeby grzewcze są zasadniczo pokrywane z indywidualnych źródeł ciepła w poszczególnych obiektach.

Telekomunikacja

Poziom telefonizacji gminy jest wysoki. Na terenie gminy istnieje kilka wież telefonii komórkowej.

Na gruntach miejscowości Klepaczka usytuowane jest Radiowo – Telewizyjne Centrum Nadawcze.

Sieć drogowa

Na terenie gminy Wręczyca Wielka istnieje 103 km dróg gminnych, 53,20 km dróg powiatowych i 27,52 dróg wojewódzkich. Stan dróg gminnych jest stosunkowo dobry; wymagana jest pokrycie dywanikiem asfaltowym części dróg utwardzonych oraz realizacja chodników. Stan dróg powiatowych jest wystarczający; konieczna jest szybka ich modernizacja, w tym realizacja chodników wzdłuż terenów zamieszkałych.

Stan dróg wojewódzkich jest dobry; konieczna jest jednak modernizacja dróg (poprawa parametrów).

17. Zadania służące ponadlokalnym celom publicznym

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego na terenie gminy Wręczyca Wielka do zadań służących ponadlokalnym celom publicznym zalicza się:

- a) modernizację linii kolejowej C-E65,
- b) przebudowa dróg wojewódzkich oraz drogowych obiektów inżynierskich - wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa komunikacyjnego; przedsięwzięcia drogowe realizowane jako projekty RPOWSL. na lata 2014-2020 dotyczące m.in. ciągów drogowych 494 i 492 – wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Do pozostałych zadań zaliczone do inwestycji celu publicznego, które mogą być realizowane w granicach gminy można zaliczyć:

- a) przebudowę dróg wojewódzkich i powiatowych,
- b) przebudowę istniejącego ropociągu,
- c) budowę gazociągu zasilającego gminę oraz gminy położone na północ od gminy Wręczyca Wielka,
- d) lokalizację obiektów telekomunikacyjnych, w tym budowę sieci światłowodowych i stacji bazowych telefonii komórkowej.

**KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę do kierowania rozwojem przestrzennym gminy. Zgodnie przyjętymi w Studium kierunkami rozwoju sporządzane są plany miejscowe oraz inne plany operacyjne wymagane przepisami odrębnymi.

Kierunki rozwoju w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka zostały przyjęte przy uwzględnieniu omówionych szczegółowo w części II niniejszego opracowania:

- polityki przestrzennej wyrażonej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa,
- przyjętych celów, kierunków i działań w Strategii rozwoju gminy,
- istniejących uwarunkowań przestrzennych,

oraz przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju gminy (rozwoju zapewniającego zaspokojenie potrzeb obecnych i przyszłych społeczności gminy i jednocześnie zachowującego równowagę przyrodniczą oraz trwałość podstawowych procesów przyrodniczych).

Kierunki rozwoju ustalone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka mają na celu wielofunkcyjny rozwój przestrzenny gminy w oparciu o istniejący układ komunikacyjny i projektowaną autostradę A-1, z wykorzystaniem istniejących walorów historycznych, kulturowych i rekreacyjnych gminy.

Przyjęto następujące cele rozwoju przestrzennego gminy Wręczyca Wielka:

1) rozwój przedsiębiorczości:

- a) wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju przedsiębiorczości w pobliżu dróg wojewódzkich oraz projektowanej autostrady,
- b) wyznaczenie stref aktywizacji gospodarczej w poszczególnych miejscowościach, w rejonach występujących przy terenach zabudowy mieszkaniowej zakładów produkcyjnych i usługowych,
- c) wyznaczenie w granicach terenów wiejskich terenów zabudowy wielofunkcyjnej, umożliwiającej lokalizację drobnej przedsiębiorczości i usług w pobliżu miejsca zamieszkania,
- d) utrzymanie terenów przemysłowych na terenach pokopalnianych.

2) rozwój mieszkalnictwa:

- a) wykorzystanie procesów migracyjnych i wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, w tym o dużym udziale powierzchni biologicznie czynnej i zabudowy rezydencjonalnej,
- b) dopuszczenie na terenach wiejskich, z zabudową zagrodową, lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wraz z poszerzeniem terenów wskazanych dla rozwoju do zabudowy mieszkaniowej,
- c) dopuszczenie do lokalizacji usług w granicach terenów zabudowy mieszkaniowej.

3) przekształcenia terenów wiejskich:

- a) wyznaczenie terenów dla lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej, umożliwiającej lokalizację usług oraz zwiększenie ilości miejsc pracy poza rolnictwem w pobliżu miejsca zamieszkania,
- b) poprawa powiązań komunikacyjnych wsi z ośrodkami obsługi,
- c) dopuszczenie przekształcania zabudowy zagrodowej w zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub rekreacyjną, z dopuszczeniem lokalizacji agroturystyki,
- d) wyznaczenie do zalesienia obszarów niekorzystnych dla prowadzenia produkcji rolniczej,
- e) wykorzystanie walorów środowiska naturalnego do rozwoju gospodarczego (budowa infrastruktury turystycznej w tym: ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych).

4) umożliwienie rozwoju rolnictwa:

- a) wyznaczenie obszarów wskazanych dla prowadzenia produkcji rolniczej, chronionych przed zabudową,
- b) wyznaczenie obszarów wskazanych dla prowadzenia produkcji rolniczej, dopuszczonych dla lokalizacji zabudowy związanej z produkcją rolniczą,
- c) utrzymanie i dopuszczenie nowych terenów dla lokalizacji zabudowy związanej z przetwórstwem rolno-spożywczym, hodowlą oraz usług otoczenia rolnictwa.

5) rozbudowa infrastruktury technicznej

- a) utrzymanie istniejących terenów infrastruktury technicznej (oczyszczalni ścieków, ujęć wód),
- b) określenie zasad lokalizacji nowej infrastruktury, rozbudowy układu komunikacyjnego, w tym autostrady,

6) ochrona środowiska i ładu przestrzennego:

- a) stosowanie zakazów dotyczących terenów i obiektów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- b) ochrona zasobów leśnych i dolin cieków wodnych,
- c) określenie zasad ochrony środowiska wymaganych do wprowadzenia w ustaleniach planów miejscowych,
- d) wymóg wprowadzenia w planach miejscowych ustaleń mających na celu ochronę ładu przestrzennego (kształtowania zabudowy, lokalizacji reklam) oraz zapisów chroniących krajobraz kulturowy.

Pośród poszczególnych terenów o zróżnicowanych zasadach zabudowy i zagospodarowania wydzielonych na rysunku Kierunki rozwoju przestrzennego studium można wyodrębnić:

- 1) obszary urbanizacji obejmujące tereny zabudowane i wskazane do lokalizacji zabudowy o różnorodnych funkcjach i zasadach zagospodarowania terenów, w tym intensywności zabudowy:
 - a) tereny zabudowy mieszkaniowej,
 - b) tereny zabudowy usługowej,
 - c) tereny zabudowy wielofunkcyjnej i produkcyjnej;
- 2) tereny rolne i rekreacyjne obejmujące tereny rolnicze:
 - a) bez prawa lokalizacji zabudowy,
 - b) dopuszczone do zabudowy o funkcjach związanych z rolnictwem i rekreacją,
 - c) wskazane do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych;
- 3) tereny leśne, zieleni i wód powierzchniowych obejmujące:
 - a) lasy, tereny zabudowy związane z gospodarką leśną oraz tereny wskazane do zalesienia,
 - b) tereny zieleni objęte ochroną, hałdy pokopalniane, ogrody działkowe i cmentarze,
 - c) tereny wód powierzchniowych i śródlądowych;
- 4) tereny komunikacji i infrastruktury technicznej obejmujące:
 - a) tereny dróg publicznych o znaczeniu ponadlokalnym - drogi wojewódzkie i powiatowe,
 - b) tereny dróg publicznych o znaczeniu lokalnym – drogi gminne lokalne i dojazdowe,
 - c) tereny infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym – radiowo-telewizyjne centrum nadawcze, ropociąg i linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV,
 - d) tereny infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym - tereny związane z eksploatacją wód podziemnych i oczyszczalni ścieków, stacje paliw,
 - e) tereny zamknięte (tereny kolejowe);
- 5) obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych obejmujące:
 - a) tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody:
 - rezerwat przyrody „Zamczysko”,
 - użytki ekologiczne „Bagno w Jeziorze” i „Dzicze Bagno”,
 - pomniki przyrody,
 - stanowiska roślin rzadkich i chronionych;
 - b) tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami obejmujące obiekty wpisane do rejestru zabytków, w tym wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej:
 - B - ochrony zasadniczych elementów rozplanowania i zabudowy,
 - K - ochrony krajobrazu kulturowego,
 - OW - obserwacji archeologicznej,
 - c) obszary i obiekty ochronie na podstawie przepisów ustawy prawo geologiczne i górnicze:
 - granice terenów i obszarów górniczych oraz udokumentowanych złóż kopalin,
 - granice zbiorników wód podziemnych.
 - d) obszar wyznaczony dla lokalizacji autostrady.

W granicach dopuszczonych w studium do zabudowy wyróżniono:

- 1) obszary kontynuacji zabudowy, do których można zaliczyć spełniające łącznie warunki tereny:
 - a) zabudowane, z zabudową zwartą lub rozproszoną, ulegające urbanizacji,
 - b) przeznaczone w dotychczas obowiązujących planach miejscowych na cele zabudowy i objęte zgodami na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele,
 - c) położone przy drogach publicznych, co najmniej utwardzonych oraz uzbrojone w media (co najmniej w sieci i urządzenia pozwalające na zasilanie zabudowy wodę pitną i energię elektryczną);
- 2) obszary rozwoju zabudowy, do których można zaliczyć spełniające łącznie warunki tereny:
 - a) niezabudowane lub z rozproszoną zabudową w tym: położone w głębi terenów zabudowanych,
 - b) przeznaczone w planach miejscowych do zabudowy i objęte zgodami na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele,
 - c) wymagające przeprowadzenia regulacji terenowo-prawnych warunkujących realizację zabudowy (wymagające wydzielenia układu komunikacyjnego lub podziału na działki budowlane),
 - d) wymagających realizacji: podstawowego uzbrojenia warunkującego zabudowę terenów (co najmniej sieci i urządzeń: wodociągowych i elektroenergetycznych) a także układu komunikacyjnego.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych spod zabudowy

Podstawowe kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów - zgodnie z oznaczeniami na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego		Wytyczne określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dopuszczalny zakres zmian, ograniczenia zmian, minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne)
TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ		
tereny zabudowy mieszkaniowej o dużej intensywności		
MW	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - kontynuacja zabudowy	zachowane istniejących terenów z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; dopuszczenie usług nie kolidujących z funkcją mieszkaniową, wykluczenie zabudowy jednorodzinnej, produkcji; wymagane min.25% powierzchni biologicznie czynnej przy wprowadzeniu ograniczenia powierzchni dopuszczalnej do zabudowy i wysokości obiektów budowlanych;
MU	tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej - MU1- kontynuacja zabudowy - MU2 – rozwój zabudowy	dopuszczenie funkcji mieszkaniowej i usługowej jako równorzędnych; dopuszczenie lokalizacji obok zabudowy jednorodzinnej zabudowy wielorodzinnej, pod warunkiem ograniczenia wielkości tych budynków; dopuszczenie wytwórczości pod warunkiem ograniczenia skali prowadzonej działalności oraz wprowadzenia ograniczeń dotyczących potencjalnych uciążliwości dla środowiska; teren dopuszczony do zabudowy niskiej, o powierzchni zabudowy do ok. 35% i niższym wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej;
tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności		
M	tereny zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni, jednorodzinnej i zagrodowej - M1- kontynuacja zabudowy - M2 – rozwój zabudowy	wymagane wyodrębnienie terenów o zróżnicowanych funkcjach: - mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym z dużym udziałem zieleni, - wielofunkcyjnej – mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, z drobną wytwórczością; dopuszczenie lokalizacji usług; wymagane zróżnicowanie na poszczególnych terenach ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska prowadzonej działalności usługowej i wytwórczej oraz produkcji zwierzęcej; teren dopuszczony do zabudowy niskiej; wymagane zróżnicowanie powierzchni biologicznie czynnej (ok. 40-60%) i powierzchni zabudowy (ok. 20-25%), w zależności od ustalonego charakteru zabudowy;
TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ		
U	tereny zabudowy usługowej: usługi i usługi publiczne, usługi z terenami zieleni - kontynuacja zabudowy	wymagane wyodrębnienie poszczególnych terenów o zróżnicowanych rodzajach usług i określenie zasad możliwości przekształceń – ze zróżnicowaniem na usługi o charakterze publicznym i o charakterze komercyjnym i ze zróżnicowaniem wskaźników urbanistycznych (pow. zabudowy ok. 20-50%, pow. biologicznie czynna ok. 20-50%); wymagane zróżnicowanie na poszczególnych terenach ograniczeń w/z skali i potencjalnych uciążliwości dla środowiska działalności usługowej;
US	tereny sportu i rekreacji - kontynuacja zabudowy	zachowanie istniejących terenów sportu i rekreacji; dopuszczenie realizacji obiektów sportowych oraz zabudowy uzupełniającej, w tym usług; tereny o niskiej powierzchni zabudowy (do ok.15% dla terenu, z dopuszczeniem zwiększenia powierzchni zabudowy na wydzielonych działkach budowlanych);

UK	tereny zabudowy usługowej – zabudowa sakralna - kontynuacja zabudowy	zachowanie istniejących terenów zabudowy sakralnej; dopuszczone przekształcenia i realizacja zabudowy uzupełniającej w tym mieszkalnictwa zbiorowego lub usług; dopuszczenie większej powierzchni zabudowy (do ok.40%);
TERENY ZABUDOWY WIELOFUNKCYJNEJ I PRODUKCYJNEJ		
MP	tereny zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej i usługowej - MP1- kontynuacja zabudowy - MP2-rozwoj zabudowy	dopuszczenie realizacji zabudowy wielofunkcyjnej o równorzędnych funkcjach: mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej; dopuszczenie do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, pod warunkiem ograniczenia wielkości budynków; dopuszczenie wytwórczości i produkcji w pobliżu zabudowy mieszkaniowej pod warunkiem wprowadzenie odpowiednich ograniczeń dotyczących skali prowadzonej działalności oraz potencjalnych uciążliwości dla środowiska; wymagane ograniczenie wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej; wymagane ograniczenie wysokości budynków (maks.14m);
PU	tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej - PU1- kontynuacja zabudowy - PU2-rozwoj zabudowy	zachowanie istniejącej zabudowy produkcyjno-usługowej, baz, składów, magazynów oraz obiektów i urządzeń obsługi i produkcji rolniczej; dopuszczenie lokalizacji zabudowy wielofunkcyjnej o równorzędnych funkcjach: produkcyjnej i usługowej; wymagane wprowadzenie ograniczeń dotyczących wielkości i uciążliwości projektowanych inwestycji; teren dopuszczony do lokalizacji zabudowy niskiej (do 16m), o dużej powierzchni zabudowy (do ok. 40%) i niskim udziale powierzchni biologicznie czynnej (min.20%);
P	tereny zabudowy produkcyjnej – kontynuacji zabudowy	zachowanie istniejącej zabudowy produkcyjnej, baz, składów, magazynów; dopuszczenie uzupełnień i przekształceń w kierunku funkcji usługowej; wymagane ograniczenie wysokości budynków (maks. 24m); dopuszczone duża powierzchnia zabudowy (do ok. 50%) i bardzo niski udział powierzchni biologicznie czynnej (min.10%);
PGU	tereny prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych wskazane do lokalizacji zabudowy produkcyjnej i usługowej - kontynuacja zabudowy	zachowanie terenów prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych; tereny wskazane do przekształcenia na tereny produkcyjno-usługowe; wymagane określenie ograniczeń dotyczących wielkości i uciążliwości projektowanych inwestycji i przyjęcie odpowiednich wskaźników urbanistycznych (jak dla zabudowy produkcyjnej lub produkcyjno-usługowej);
PG	tereny prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych - kontynuacja zabudowy	prowadzenie eksploatacji surowców mineralnych w granicach ustanowionych terenów górniczych; wymagane określenie zasad rekultywacji terenów i docelowa funkcja zagospodarowania terenu, po ukończeniu eksploatacji; dopuszczenie przekształcenia na tereny: rolne i rekreacyjne, leśne, zielni i wód powierzchniowych lub produkcyjno-usługowe;
PUZ	tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej z fermami - PUZ1- kontynuacja zabudowy - PUZ2-rozwoj zabudowy	tereny zabudowy wielofunkcyjnej o równorzędnych funkcjach: produkcji, usługach, prowadzeniu hodowli zwierząt; wymagane określenie zasad lokalizacji zabudowy o różnych funkcjach oraz wprowadzenie ograniczeń dotyczących wielkości i uciążliwości inwestycji, w tym wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej; teren dopuszczony do lokalizacji zabudowy niskiej (do 12m), o dużej powierzchni zabudowy (do 40%);
TERENY ROLNE I REKREACYJNE		
R1	tereny rolnicze bez prawa lokalizacji zabudowy	tereny rolnicze, bez prawa lokalizacji zabudowy; dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych i urządzeń

		infrastruktury technicznej w tym lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł energii odnawialnej nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów;
R2	tereny rolnicze dopuszczone do lokalizacji zabudowy	tereny rolnicze dopuszczone do zabudowy zagrodowej i zabudowy służącej produkcji rolniczej; dopuszczenie zagospodarowania rekreacyjnego, lokalizacji zbiorników retencyjnych i urządzeń infrastruktury technicznej; wymagane określenie zasad lokalizacji zabudowy i wprowadzenie ograniczeń w zakresie rodzajów dopuszczonej zabudowy; tereny dopuszczone do zabudowy niskiej, o niskim wskaźniku powierzchni zabudowy (do ok. 20%);
RG	tereny rolnicze wskazane do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych	tereny rolnicze; dopuszczenie prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych; dopuszczenie wyznaczania nowych terenów górniczych w granicach tych terenów; wymagane określenie zasad rekultywacji terenów;
Z	tereny ferm - kontynuacja zabudowy	zachowanie terenów istniejących ferm (prowadzenie hodowli zwierząt), z dopuszczeniem uzupełnień i przekształceń; wymagane wprowadzenie ograniczeń dotyczących wielkości i uciążliwości projektowanych inwestycji, w tym wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej;
RM	tereny zabudowy: zagrodowej, zagrodowej z terenami zieleni, zagrodowej i rekreacji indywidualnej - RM1- kontynuacja zabudowy - RM2 – rozwój zabudowy	tereny wskazane dla lokalizacji zabudowy zagrodowej; dopuszczenie przekształcenia terenów o funkcji zagrodowej dla funkcji mieszkaniowej, usługowej lub rekreacyjnej (w zależności od występujących uwarunkowań); tereny dopuszczone do zabudowy niskiej, o niskim wskaźniku powierzchni zabudowy (ok.15-25%) i wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej (ok.40-70%);
MR	tereny zabudowy rekreacji indywidualnej: z terenami zieleni, z zabudową zagrodową i usługami - MR1- kontynuacja zabudowy - MR2 – rozwój zabudowy	tereny wskazane dla rozwoju zabudowy rekreacyjnej w tym zabudowy rekreacji indywidualnej; dopuszczenie lokalizacji jako zabudowy uzupełniającej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej; tereny dopuszczone do zabudowy niskiej, o niskim wskaźniku powierzchni zabudowy (ok.10-25%) i bardzo wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej (ok.50-80%);
TERENY LEŚNE, ZIELENI I WÓD POWIERZCHNIOWYCH		
ZL	las, w tym lasy w zarządzie PGL Lasy Państwowe	zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu; dopuszczenie zagospodarowania turystycznego; wymagane dostosowanie zasad zagospodarowania terenów do zasad gospodarki leśnej;
ZU	tereny zabudowy związanej z gospodarką leśną	zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu (leśniczówki, gajówki); dopuszczenie przekształceń w kierunku zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, rekreacyjnej; tereny dopuszczone do zabudowy niskiej, o niskim wskaźniku powierzchni zabudowy (ok.15-25%) i wysokim udziale powierzchni biologicznie czynnej (ok.40-70%);
L	zalesienia	tereny rolnicze dopuszczone do zalesienia; dopuszczone zbiorniki retencyjne;

ZE	tereny zieleni objętej ochroną: rezerwat i użytki ekologiczne	tereny wyłączone z zabudowy; wymagane zachowanie ograniczeń wymieniony w pkt. 3.1 a i c części II tekstu studium
PE	hałdy (zwałowiska po prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych)	zachowanie istniejącego zagospodarowania terenu; dopuszczenie zalesienia; dopuszczenie przekształcenia terenów i poszerzenia terenów produkcyjnych, pod warunkiem przeprowadzenia uprzednio rekultywacji terenu;
ZD	tereny ogrodów działkowych - kontynuacja zabudowy	adaptuje się istniejące ogrody działkowe; wyklucza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługi;
ZC	cmentarze	adaptacja istniejącego zagospodarowania; lokalizacja zabudowy i sposób zagospodarowania terenów, zgodnie z przepisami z zakresu ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych; wymagane zachowanie wokół cmentarzy stref sanitarnych;
w	tereny wód powierzchniowych śródlądowych	zachowanie zagospodarowania terenu; dopuszcza się: zbiorniki retencyjne na rzekach, budowle hydrotechniczne, w tym budowle piętrzące i elektrownie wodne o niskiej mocy;
TERENY DRÓG I INFRASTRUKTURY		
KDW	tereny dróg publicznych – drogi wojewódzkie	zachowuje się istniejące pasy drogowe dróg wojewódzkich; wymagane wprowadzenie zasad zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami pkt 5.2 części II tekstu Studium
KDp	tereny dróg publicznych – drogi powiatowe	zachowuje się istniejące pasy drogowe dróg powiatowych; wymagane wprowadzenie zasad zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami pkt 5.3 części II tekstu Studium
	tereny dróg publicznych – drogi gminne lokalne i dojazdowe	zachowuje się istniejące pasy drogowe dróg; projektowane pasy drogowe zgodnie z parametrami ustalonymi w przepisach dotyczących dróg publicznych; wymagane wprowadzenie zasad zagospodarowania terenów zgodnie z ustaleniami pkt 5.4 części II tekstu Studium
KS	stacje paliw	adaptacja istniejącego zagospodarowania; dopuszczenie zabudowy uzupełniającej, w tym usług i urządzeń związanych z transportem; teren dopuszczony do zabudowy niskiej;
KO	tereny infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków	adaptacja istniejącego zagospodarowania terenów (istniejące oczyszczalnie ścieków); dopuszczenie remontów, modernizacji, rozbudowy i nadbudowy istniejących obiektów budowlanych;
wz	tereny infrastruktury technicznej związane z eksploatacją wód podziemnych	adaptacja istniejącego zagospodarowania terenów związanych z eksploatacją wód podziemnych; dopuszcza się realizację zabudowy uzupełniającej; wymagane wprowadzenie zasad zagospodarowania terenów zgodnie z zasadami ustalonymi w Prawie wodnym;
RT	tereny radiowo-telewizyjnego centrum nadawczego	adaptacja istniejącego zagospodarowania; dopuszczenie modernizacji, przebudowy, rozbudowy obiektów RTCN pod warunkiem nie zwiększenia oddziaływania na tereny sąsiadujące;

IS	tereny zamknięte	tereny zamknięte stanowiące tereny kolejowe; adaptacja istniejącego zagospodarowania; dopuszczenie modernizacji, przebudowy, realizacji zabudowy uzupełniającej związanej z prowadzeniem ruchu kolejowego oraz obsługą podróźnych;
OBSZARY I OBIEKTY O ZASADACH ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW OKREŚLONYCH PRZEPISACH ODRĘBNYCH		
→ obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów Ustawy o ochronie przyrody		
rezerwat przyrody „Zamczysko”		teren wyłączony z zabudowy; wymagane wprowadzenie ograniczeń wymienionych w pkt. 3.1a części II tekstu Studium
użytki ekologiczne „Bagno w Jeziorze” i „Dzicze Bagno”		tereny wyłączone z zabudowy; wymagane wprowadzenie ograniczeń wymienionych w pkt. 3.1c części II tekstu Studium
pomniki przyrody		obiekty wymagające ochrony, zgodnie z przepisami przywołanymi w pkt. 3.1d i e części II tekstu Studium
stanowiska roślin rzadkich i chronionych		tereny chronione poprzez pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu, z wprowadzeniem zakazów lokalizacji zabudowy,
parku krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” i jego otuliny		tereny o ograniczeniach w zabudowie, zgodnie z przepisami przywołanymi w pkt. 3.1b części II tekstu Studium
granice terenów podmokłych lub narażonych na podtopienia – lokalnych korytarzy ekologicznych		postulowane zachowanie dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania; tereny o ograniczonej możliwości ich przekształcenia (wymagane zapewnienie możliwości spływu wód oraz umożliwienie migracji zwierząt)
→ obszary i obiekty objęte ochroną konserwatorską		
obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków		obszary i obiekty chronione przez przekształceniami zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
strefy ochrony konserwatorskiej: „B” ochrony zasadniczych elementów rozplanowania i zabudowy, „K” ochrony krajobrazu kulturowego „OW” obserwacji archeologiczne		obszary wymagające ochrony, w tym poprzez wprowadzenie regulacji wymienionych w pkt. 4.2 i 4.3 części II tekstu Studium
→ obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów Ustawy prawo geologiczne i górnictwo		
granice terenów górniczych granice obszarów górniczych		zabudowa i zagospodarowanie terenów dla celów prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych zgodnie z przepisami ustawy prawo geologiczne i górnictwo
granice udokumentowanych złóż kopalin		tereny chronione przez zabudową – w celu ochrony przyszłych potrzeb związanych z prowadzeniem eksploatacji kopalin
granice zbiorników wód podziemnych		zagospodarowanie terenów z uwzględnieniem konieczności ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami
→ oznaczenia wprowadzone na mocy innych przepisów, aktów prawnych lub decyzji		
obszar wyznaczony dla lokalizacji autostrady - inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym		obszar chroniony przed zmianą zagospodarowania - wymagane wprowadzenie ograniczeń wymienionych w pkt. 5.1 części II tekstu Studium
ropociąg		wymagane uwzględnienie ograniczeń dotyczących zagospodarowania terenów wzdłuż ropociągu wynikających z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005r. w/s warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje

	paliw płynnych, rurociągi przesyłowe do dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 243 poz.2063, z późn.zm.);
linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV	wymagane określenie zasad lokalizacji zainwestowania przy liniach napowietrznych 110kV uwzględniający występowanie podwyższonych poziomów pól elektromagnetycznych.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

- 1) W granicach gminy Wręczyca Wielka wśród terenów chronionych na podstawie Ustawy o ochronie przyrody należy wyróżnić:
 - a) Rezerwat „Zamczysko” ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 kwietnia 1953r., w granicach którego:
 - adaptuje się istniejące zagospodarowanie terenu,
 - obowiązują zakazy i zasady zagospodarowania określone w Ustawie o ochronie przyrody oraz ustalenia określone w ustanowionym planie ochrony;
 - b) Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” i jego otulinę - ustanowione Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Katowickiego z dnia 25 sierpnia 2008r. w/s Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”; z celów ochrony wymienionych w §2 rozporządzenia, dla zagospodarowania terenów położonych w granicach gminy istotne są cele wymienione w pkt 1-3 związane z ochroną siedlisk przyrodniczych oraz właściwym zachowaniem szaty roślinnej oraz różnorodności flory i fauny; wśród wymienionych w §3 Rozporządzenia dla sposobu zagospodarowania i zabudowy terenów położonych w parku krajobrazowym najistotniejsze są wprowadzone zakazy:
 - realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - likwidowania zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych – jeżeli nie jest to uzasadnione potrzebami ochrony przeciwpowodziowej lub bezpieczeństwa ruchu drogowego,
 - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
 - dokonywanie zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
 - budowanie nowych obiektów budowlanych w pasie o szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych – za wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
 - c) użytki ekologiczne: „Dzicze Bagno”- ustanowiony rozporządzeniem Nr 7/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lutego 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska „Dzicze Bagno” w gminie Kłobuck oraz „Bagno w Jeziorze”- ustanowiony rozporządzeniem Nr 10/2002 Wojewody Śląskiego z dnia 12 marca 2002r. w/s uznania za użytek ekologiczny torfowiska przejściowego i zbiornika wodnego pod nazwa „Bagno w Jeziorze” w gminie Wręczyca Wielka, w granicach których obowiązują ograniczenia wprowadzone w/w rozporządzeniami, w tym wprowadzone zakazy:
 - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
 - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, w tym wydobywania torfu,
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody,
 - likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
 - budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony lub spowodować degradację krajobrazu;
 - d) pomniki przyrody wymienione w Rozporządzeniu nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994r. w/s uznania za pomnik przyrody obejmujące drzewa położone w Nadleśnictwa Kłobuck, a także położone w Truskolasach przy kościele oraz na cmentarzu; zgodnie z w/w rozporządzeniem dla ochrony pomników przyrody wprowadzono obowiązek uzyskiwania zgody Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody na wykonywanie zabiegów na obiektach chronionych oraz wprowadzono zakazy:
 - wycinki drzew i krzewów, niszczenie roślin i pozyskiwania ich części,
 - dokonywania w bezpośrednim sąsiedztwie zmian, które mogą negatywnie wpłynąć na przedmiot ochrony,
 - umieszczania na obiektach lub w ich granicach tablic, napisów, ogłoszeń nie związanych z ich ochroną;

- e) pomniki przyrody wymienione w Rozporządzeniach Nr 20/06, 21/06, 22/06 i 24/06 Wojewody Śląskiego z dnia 18 kwietnia 2006r. w/s ustanowienia pomników przyrody obejmujące drzewa położone w miejscowościach: Klepaczka, Grodzisko, Pierzchno i Jezioro; zgodnie z w/w rozporządzeniami nad ochroną pomników przyrody nadzór powierzono Dyrektorowi Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego oraz wprowadzono zakazy:
 - niszczenie, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
 - uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
 - umieszczania tablic reklamowych.
- 2) Ponadto, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w granicach gminy Wręczyca Wielka należy uwzględnić następujące wytyczne wynikające z potrzeb ochrony środowiska, poprzez:
 - a) wprowadzenie w ustaleniach planów miejscowych szczególnej ochrony walorów przyrodniczo – krajobrazowych dolin rzek, w tym: Białej Okszy, Gorzelanki, Kocinki, Pankówki i Szarlejki oraz innych cieków naturalnych z towarzyszącymi łąkami i pastwiskami, terenów podmokłych lub zagrożonych podtopieniami, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne, poprzez wprowadzenie nakazu zachowania dolin rzek oraz terenów łąk i pastwisk związanych z rzekami w stanie naturalnym, bez ich zabudowywania lub w uzasadnionych przypadkach – dopuszczając zabudowę, zabezpieczyć grawitacyjny spływ wód umożliwić migrację zwierząt,
 - b) uwzględnienie przy wprowadzaniu zmian w zagospodarowaniu terenów i dopuszczaniu nowej zabudowy występujących w gminie korytarzy ekologicznych: korytarza spójności obszarów chronionych „Wręczyca” o znaczeniu krajowym, regionalnego korytarza migracji ptaków „Dolina Warty – Lasy Lublinieckie”, korytarza migracji ssaków: drapieżnych „D/LGL-N” i ssaków kopytnych „K/LGL-N” oraz obszara węzłowego dla ssaków „Lasy nad Górną Liswartą” - poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów położonych w granicach tych korytarzy i kształtowanie zabudowy – umożliwiające zachowanie spójności obszarów cennych przyrodniczo oraz nie pogarszające możliwości migracji zwierząt,
 - c) wprowadzenie w ustaleniach planów miejscowych szczególnej ochrony terenów leśnych, w tym odpowiednich zakazów dotyczących zabudowy i przekształcania terenów leśnych,
 - d) wprowadzenie w ustaleniach planów miejscowych nakazów zachowania istniejących zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
 - e) uwzględnienie konieczności ochrony terenów rolnych, w tym szczególnie gleb wysokich klas bonitacyjnych, gleb pochodzenia organicznego, łąk i pastwisk oraz terenów zmeliorowanych poprzez określenie zasad zabudowy tych terenów, w tym wyznaczenie terenów rolnych bez prawa zabudowy; terenów zmeliorowanych nie powinno się przeznaczać pod działalność mogącą prowadzić do zniszczenia istniejących urządzeń,
 - f) uwzględnienie konieczności szczególnej ochrony przed możliwością zanieczyszczenia wód płynących i podziemnych oraz gruntu poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, w tym:
 - objęcie wszystkich możliwych obszarów kanalizacją, z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni,
 - na obszarach przewidzianych do objęcia kanalizacją dopuszczenie do lokalizacji szamb wyłącznie jako obiektów tymczasowych, z dopuszczeniem indywidualnych oczyszczalni ścieków tylko na obszarach nie przewidzianych do objęcia kanalizacją, w miejscach na których odprowadzenie ścieków nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych,
 - kompleksowe rozwiązanie odprowadzenia wód opadowych, poprzez właściwe ich oczyszczenie, a w szczególności wód opadowych z terenów zagrożonych zanieczyszczeniem ropopochodnymi /bazy transportowe, parkingi, stacje paliw, warsztaty napraw pojazdów itp./, z maksymalnym zatrzymaniem tych wód na miejscu lub dążenie do opóźnienia odprowadzenia wód opadowych do wód otwartych,
 - właściwego postępowania ze ściekami, odchodami zwierzęcymi, środkami chemicznymi oraz innymi materiałami i odpadami, które mogą zanieczyścić środowisko, w tym szczególnie wody w tym wprowadzenie zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód,
 - g) określenie w ustaleniach planów miejscowych zasad: ochrony powierzchni ziemi w tym jej warstwy próchnicznej, prowadzenia eksploatacji kopalin oraz prowadzenia rekultywacji terenów zdegradowanych,
 - h) ochronę powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami poprzez określenie zasad ogrzewania zabudowy i wprowadzenie ograniczeń dla możliwości wprowadzania substancji do powietrza,
 - i) wprowadzenie zasad ochrony przed promieniowaniem niejonizującym i przed hałasem,
 - j) wprowadzenie ograniczeń dla emisji i oddziaływań związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą,
 - k) określenie zasad lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

- l) wprowadzenie ustaleń mających na celu ochronę ładu przestrzennego dotyczących kształtowania zabudowy (w tym określenia: zasad kształtowania linii zabudowy, wyglądu budynków i geometrii dachów, wyglądu ogrodzeń od strony dróg publicznych, zasad lokalizacji reklam),
- m) w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy w jednoznaczny sposób :
 - wprowadzić zakazy, dopuszczenia i warunki zagospodarowania chronionych elementów środowiska,
 - określić działania eliminujące powstawanie zanieczyszczeń i poprawiających jakość środowiska,
 - lokalizować zabudowę w sposób eliminujący kolizje między prowadzoną działalnością gospodarczą, planowanym rozwojem osadnictwa a środowiskiem.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

1) Na terenie gminy do rejestru zabytków wpisane są następujące obiekty:

- a) kościół p.w. św. Mikołaja wraz z najbliższym otoczeniem;
- b) cmentarz z murem i kaplicą cmentarną w granicach ogrodzenia, położony w Truskolasach;
- c) stanowisko archeologiczne położone w Grodzisku;
- d) stanowisko archeologiczne położone w Hutce (pracownie krzemieniarskie).

Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków następuje na zasadach odrębnych określonych w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz w prawie budowlanym. W ustaleniach planów miejscowych dla terenów, na których zlokalizowane są te obiekty, należy wprowadzić w porozumieniu z Konserwatorem Zabytków odpowiednie zapisy chroniące zabytki, w tym zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych stanowiących obiekty kubaturowe. W bezpośrednim sąsiedztwie terenów chronionych przez wpis do rejestru zabytków należy wprowadzić ustalenia uniemożliwiające lokalizację nowej zabudowy kolidującej z istniejącymi zabytkami – ze względu na parametry lub oddziaływanie.

2) W ustaleniach planu miejscowego ochroną winny być objęte zasadnicze elementy rozplanowania i zabudowy, poprzez utworzenie stref ochrony konserwatorskiej „B”:

- a) B1- tereny chronionych układów przestrzennych wsi: Truskolasy i Wręczyca Wielka, w granicach których obowiązuje utrzymanie historycznego rozplanowania zespołów poprzez zachowanie pierwotnego układu ulic i zasad rozmieszczania budynków w granicach poszczególnych nieruchomości oraz zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni,
- b) B2 – teren dawnego zespołu folwarcznego w Kalei, w granicach którego obowiązuje wymóg rozmieszczenia projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób nawiązujący do rozplanowania tradycyjnych zespołów folwarcznych i zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni,
- c) B3 – cmentarze grzebalne rzymsko-katolickie w Kalei, w Czarnej Wsi oraz teren po cmentarzu w Węglowicach, w granicach których obowiązuje utrzymanie historycznego rozplanowania układu: alei, linii kwater, zadrzewienia oraz zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni a także wymóg pozostawienia „in situ” nagrobków powstałych przed 1939 rokiem,
- d) B4 – zespoły kościelne, w granicach których obowiązuje utrzymanie historycznego rozplanowania zespołu oraz zachowanie wartościowych drzew i grup zieleni, obejmujące: teren wokół zespołu kościoła parafialnego w Truskolasach wraz z dawnym cmentarzem przykościelnym i plebanią, teren kościoła parafialnego w Kalei oraz teren kościoła parafialnego w Czarnej Wsi wraz z plebanią.

3) Dodatkowo w miejscowym planie należy objąć ochroną, poprzez wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej:

- a) K - strefę ochrony krajobrazu kulturowego obejmującą obszary po prowadzonej eksploatacji i przerobie żelaza w miejscowościach: Golce, Kalej Truskolasy i Wręczyca Mała, w granicach których obowiązuje nakaz zachowania śladów eksploatacji w postaci hałd oraz zakaz realizacji obiektów budowlanych przysłaniających widok na hałdy,
- b) W - strefę ścisłej kontroli najcenniejszych stanowisk archeologicznych obejmujących m.in. grodzisko wczesnośredniowieczne, pierścieniowe w miejscowości Grodzisko oraz pracownie krzemieniarskie położone w miejscowości Hutka, w granicach których należy wprowadzić ograniczenia dla prowadzenia inwestycji związanych z naruszeniem struktury gruntu,
- c) OW - strefę obserwacji archeologicznej, w granicach której podejmowania działań związanych z naruszeniem gruntu muszą uwzględniać regulacje określone w przepisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dotyczące prowadzenia inwestycji pod nadzorem konserwatorskim.

Na terenie gminy istnieją obiekty znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

Największa część – to domy, głównie drewniane, zbudowane na początku XX w. - w większości w bardzo złym stanie technicznym – zachowane w większości miejscowości gminy.

W znaczącej części są to obiekty związane z kultem religijnym: kościoły oraz kaplice oraz teren dawnego

cmentarza (Węglowice). Pozostałe to: pojedyncze budynki użyteczności publicznej (Czarna Wieś, Jezioro, Węglowice, Wręczyca Wielka), leśniczówki (Jezioro i Pierzchno) oraz dawna prażalnia rudy koło Wręcycy Wielkiej.

Dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków obowiązuje opiniowanie ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na etapie prowadzenia postępowania związanego z pozwoleniem na budowę.

W ustaleniach planu miejscowego należy wprowadzić odpowiednie ustalenia dotyczące zagospodarowania i kształtowania zabudowy - uwzględniające opiekę nad zabytkami ujętymi w ewidencji zabytków.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Komunikacja

1) Autostrada

W granicach administracyjnych gminy planowana jest realizacja fragmentu odcinka F autostrady A-1 (między węzłami „Lgota” i „Blachownia”). Realizacja autostrady następuje niezależnie od ustaleń dokumentów planistycznych gminy. W studium oraz planach miejscowych należy uwzględnić tereny wyznaczone dla lokalizacji autostrady i określić sposób zagospodarowania tych terenów - do czasu realizacji autostrady.

W granicach gminy nie jest przewidywana lokalizacja węzłów autostradowych. Węzeł autostradowy „Lgota” planowany jest na terenie gminy Kłobuck, po północno-wschodniej stronie gminy Wręczyca Wielka.

2) Drogi wojewódzkie

Istniejące w granicach gminy drogi wojewódzkie nr 494 nr 492 – zapewniają powiązanie terenów gminy z sąsiednimi powiatami, obsługują tereny sąsiadujące poprzez istniejące skrzyżowania i zjazdy.

Gmina Wręczyca Wielka nie posiada informacji o planach rozwoju sieci dróg wojewódzkich.

Docelowo drogi wojewódzkie winny spełniać wymagania techniczne i użytkowe klasy drogi głównej”G”; wymagana jest realizacja chodników lub ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wymaga się:

a) właściwego kształtowania zabudowy wzdłuż dróg wojewódzkich poprzez:

- określenie linii rozgraniczających terenów dopuszczonych do zabudowy oraz linii zabudowy,
- uwzględnienie ograniczeń dla realizacji dodatkowych zjazdów tylko w uzasadnionych sytuacjach,

b) umożliwienie rozbudowy lokalnego układu komunikacyjnego włączonego do dróg wojewódzkich poprzez istniejące/projektowane skrzyżowania oraz budowę wzdłuż dróg wojewódzkich dróg zbierających służących do obsługi projektowanej zabudowy.

3) Drogi powiatowe

Tworzą zwarty układ, łącząc tereny zabudowane wszystkich większych miejscowości gminy. Zapewniają powiązanie z gminami sąsiednimi, obsługują jednocześnie bezpośrednio tereny przylegające.

Gmina Wręczyca Wielka nie posiada informacji o planach rozwoju sieci dróg powiatowych.

Docelowo drogi powiatowe winny spełniać wymagania techniczne i użytkowe klasy drogi zbiorczej”Z”.

Wymagana realizacja chodników albo ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych.

W planach miejscowych wymaga się właściwego kształtowania zabudowy wzdłuż dróg powiatowych poprzez określenie linii rozgraniczających terenów dopuszczonych do zabudowy oraz linii zabudowy.

4) Drogi gminne

W granicach gminy występują drogi gminne, które docelowo winy utworzyć spójny system dróg spełniających następujące wymagania techniczne i użytkowe:

a) drogi lokalne – zapewniające lokalne połączenia w granicach gminy i obsługę istniejącej zabudowy, winny być realizowane jako drogi jednojezdniowe, o dwu pasach ruchu, z zaleceniem realizacji chodników lub ścieżek pieszo - rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych,

b) drogi dojazdowe – zapewniające dojazd do terenów zainwestowanych - w zależności od szerokości pasa drogowego winny być realizowane jako drogi jednojezdniowe, z dwoma pasami ruchu lub jako drogi jednojezdniowe, z jednym pasem ruchu, z zastosowaniem mijanek lub dróg jednoprzestrzennych, bez wyodrębnionej jezdni i chodników; zaleca się realizację chodników lub ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż terenów zabudowanych.

W planach dopuszcza się lokalizację dodatkowych dróg dojazdowych nie wyznaczonych na rysunku Kierunki zagospodarowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Parametry projektowanych dróg gminnych lokalnych i dojazdowych winny spełniać wymagania wynikające z przepisów ustawy o drogach publicznych i rozporządzeń wykonawczych. W obrębie terenów zainwestowanych dopuszcza się zmniejszenie szerokości pasów drogowych dróg publicznych w liniach rozgraniczających, niż szerokości wynikające z przepisów odrębnych, gdy jest to uzasadnione: istniejącym

stanem zagospodarowania, tradycyjnym historycznym układem ulic, trudnymi warunkami terenowymi.

5) Drogi wewnętrzne

Parametry projektowanych dróg wewnętrznych:

- a) winny zapewniać dostęp do drogi publicznej odpowiedni do przeznaczenia terenów i sposobu ich użytkowania oraz wymagań dotyczących ochrony p.pożarowej określonych w przepisach odrębnych;
- b) drogi wewnętrzne, w zależności od szerokości pasa drogowego winny być: jednojezdniowe, z dwoma pasami ruchu, jednojezdniowe, z jednym pasem ruchu, z zastosowaniem mijanek, z dopuszczeniem dróg jednoprzestrzennych, bez wyodrębnionej jezdni i chodników lub jako ciągów pieszo-jezdnych.

Uzbrojenie terenu

1) Zaopatrzenie w wodę pitną

Zasadniczym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną są istniejące sieci i urządzenia wodociągowe zasilane z ujęć wód podziemnych. Dopuszcza się rozbudowę i modernizację istniejących sieci i urządzeń wodociągowych. Wymagane jest zapewnienie wody do zewnętrznego gaszenia pożaru. W sytuacji uzasadnionej ekonomicznie lub technicznie dopuszcza się realizację indywidualnych ujęć wód podziemnych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

2) Gospodarka ściekowa

W gminie zlokalizowane są oczyszczalnie ścieków: we Wręczyca Małej i Truskolasach. Wymagana jest rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków oraz:

- a) dla terenów położonych w granicach wyznaczonych dla utworzenia aglomeracji odprowadzenie ścieków sanitarnych do kanalizacji, z dopuszczeniem jako rozwiązania tymczasowego gromadzenia ścieków w bezodpływowych zbiornikach do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych i ich wywożenie do punktu zlewnego;
- b) dla terenów położonych poza wyznaczonymi dla utworzenia aglomeracjami ścieki winne być gromadzone w bezodpływowych zbiornikach do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych i wywożone do punktu zlewnego lub winny być oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Odprowadzenie ścieków produkcyjnych winno następować zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych.

3) Wody opadowe

Wody opadowe i roztopowe winny być odprowadzane na własny teren nieutwardzony, z dopuszczeniem: zastosowania rozwiązań technicznych służących zatrzymaniu wód w obrębie nieruchomości.

W przypadkach uzasadnionych dopuszcza się realizację kanalizacji deszczowej lub odprowadzenie nadmiaru wód do rowów melioracyjnych. Rozwiązania z zakresu odprowadzenia wód opadowych i roztopowych muszą zabezpieczać czystość wód odbiorników; wody z powierzchni narażonych na zanieczyszczenia wymagają oczyszczenia do poziomu określonego w przepisach prawa wodnego.

4) Odpady

Postępowanie z odpadami – zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, po uzyskaniu wymaganych decyzji i przy uwzględnieniu zasad gospodarowania odpadami ustalonych na podstawie przepisów odrębnych.

5) Gaz

W gminie występuje brak gazyfikacji przewodowej. Wymagana jest realizacja sieci wysokoprężnej przesyłowej i rozdzielczej, zgodnie z zasadami określonymi w Prawie energetycznym;

Dopuszcza się realizację gazociągów w obszarze objętym niniejszym studium; warunkiem ich lokalizacji w planach jest zachowanie wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz zachowanie wymaganych przepisami odrębnymi odległości projektowanych sieci i urządzeń od istniejącej i dopuszczonej planem zabudowy.

6) Energetyka

Istnieje możliwość wielokrotnego zwiększenia poboru energii elektrycznej w oparciu o istniejące sieci.

Dopuszcza się rozbudowę i modernizację istniejących urządzeń i sieci oraz lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych. Warunkiem ich lokalizacji jest zachowanie wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz zachowanie odpowiednich odległości projektowanych urządzeń i sieci od istniejącej i dopuszczonej w planach miejscowych zabudowy. Warunkiem lokalizacji elektrowni wiatrowych jest zachowanie odległości wynoszącej co najmniej 500 m od terenów zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii nie może się wiązać z koniecznością utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów poza terenami będącymi w dyspozycji inwestora realizującego urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii.

Dopuszcza się lokalizację elektrowni wodnych, pod warunkiem ograniczenia ich mocy do 2,5MW.

7) Telekomunikacja

Obsługa w/z telekomunikacji z istniejących urządzeń i sieci.

Dopuszcza się rozbudowę i modernizację istniejących sieci i urządzeń telekomunikacyjnych w tym lokalizację wież telefonii komórkowej. Warunkiem lokalizacji urządzeń telekomunikacyjnych jest zachowanie wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska. Dla wolnostojących wież lub masztów telefonii komórkowej wymagane jest opracowanie planu miejscowego ustalającego lokalizację takich obiektów.

6. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, które mogą być realizowane w granicach gminy Wręczyca Wielka należą inwestycje stanowiące realizację celów, o których jest mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.):

- 1) na rysunku studium określającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy – biorąc pod uwagę skalę rysunku, nie wyróżniono projektowanych urządzeń infrastruktury technicznej, które nie wymagają utworzenia stref ograniczonego użytkowania, takich jak:
 - a) uzbrojenie niezbędne dla obsługi istniejącej i projektowanej zabudowy, w tym zlokalizowanych nad ziemią, na ziemi lub pod ziemią urządzeń i sieci: wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych; projektowane inwestycje będą realizowane głównie w granicach terenów zainwestowanych lub ulegających urbanizacji, przede wszystkim w granicach pasów drogowych lub na terenach bezpośrednio przylegających do pasów drogowych; realizacja wolnostojących wież / masztów telefonii komórkowej, na zasadach określonych w w/w pkt. 5 ppkt.7,
 - b) rozbudowa i modernizacja lokalnego układu drogowego obejmującego poprawę stanu technicznego istniejących dróg, w tym lokalne przedłużenie oraz poszerzenia pasów drogowych dróg publicznych oraz budowę dróg wewnętrznych,
 - c) wymienione w powyższych ppkt a i b urządzenia, sieci i drogi mogą być realizowane w granicach wszystkich wyodrębnionych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obszarach, pod warunkiem zachowania ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych;
- 2) inwestycje z zakresu realizacji dróg publicznych, które winny być realizowane w oparciu o przyjęte przebiegi dróg na rysunku Kierunków zagospodarowania przestrzennego (z zastrzeżeniem w/w zapisu ppkt 1b); drogi publiczne mogą być realizowane niezależnie od przyjętych ustaleń w studium, na podstawie ustaw szczególnych dotyczących realizacji dróg publicznych;
- 3) na rysunku studium wyznaczono tereny lokalnej infrastruktury technicznej – oczyszczalnie ścieków w Truskolasach i Wręczyca Małej; dopuszcza się rozbudowę istniejących oczyszczalni na terenach przylegających, oznaczonych na rysunku studium symbolem R1; rozbudowa, modernizacja i budowa pozostałych urządzeń związanych z odprowadzeniem i oczyszczeniem ścieków – na zasadach określonych w w/w ppkt 1a;
- 4) na rysunku studium – ze względu na jego skalę - wyznaczono jeden z istniejących w granicach gminy terenów lokalnej infrastruktury technicznej związanych z eksploatacją wód podziemnych; rozbudowa, modernizacja i budowa urządzeń związanych z zaopatrzeniem w wodę – na zasadach określonych w w/w ppkt 1a;
- 5) na rysunku studium nie wyznaczono terenów dla lokalizacji obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami; na obszarze gminy nie wyznacza się terenów dla lokalizacji składowisk odpadów; budowa innych obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami dopuszczona jest w granicach terenów oznaczonych na rysunku studium symbolami P lub PU; warunkiem realizacji tych obiektów jest wyznaczenie ich lokalizacji w planach miejscowych, z zachowaniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych, w tym dotyczących ochrony środowiska oraz zachowanie odpowiednich odległości projektowanych obiektów od istniejącej i dopuszczonej planami zabudowy o innych funkcjach; lokalizacja obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami nie może się wiązać z koniecznością utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów poza terenami będącymi w dyspozycji inwestora realizującego te obiekty;
- 6) nie wyznaczone na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego zbiorniki retencyjne na rzekach oraz inne obiekty związane z ochroną przeciwpowodziową mogą być realizowane w granicach terenów rolnych i rekreacyjnych oraz dolesień, pod warunkiem uwzględnienia występujących uwarunkowań fizjograficznych i przepisów odrębnych;

- 7) na rysunku studium wyznaczono tereny sportu i rekreacji; nie wyznaczone na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego obiekty sportowe mogą być realizowane w granicach terenów: przeznaczonych do zabudowy o innych funkcjach, rolnych i rekreacyjnych oraz dolesień, pod warunkiem uwzględnienia występujących uwarunkowań fizjograficznych i przepisów odrębnych;
- 8) realizacja zabudowy administracyjnej oraz publicznych: szkół, przedszkoli, obiektów opieki zdrowotnej, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo- wychowawczych winna następować wyłącznie w granicach terenów dopuszczonych na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego do lokalizacji zabudowy usługowej lub mieszkaniowej.

7. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Wymienione w uwarunkowaniach inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- 1) autostrada – będzie realizowana w oparciu o przepisy odrębne; w planach miejscowych – do czasu jej realizacji wymagane wprowadzenie ograniczeń wynikających z decyzji o ustaleniu lokalizacji autostrady oraz określenie zasad wykorzystania terenów przeznaczonych dla realizacji autostrady; tereny wyznaczone dla lokalizacji autostrady winny być wykorzystywane zgodnie z ich dotychczasowym użytkowaniem lub jako tereny rolne bez prawa zabudowy;
- 2) gazociągi przesyłowe zasilające teren gminy Wręczyca Wielka oraz gminy położone na północ mogą być realizowane w granicach wszystkich wyodrębnionych w Studium obszarach, pod warunkiem:
 - a) uzyskania prawa do dysponowania terenem,
 - b) zachowania ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, w tym szczególnie dotyczących ochrony środowiska i terenów leśnych oraz uwzględnienie uwarunkowań fizjograficznych,
 - c) zachowania wymaganych przepisami odrębnymi odległości projektowanych sieci i urządzeń od istniejącej i projektowanej zabudowy;
- 3) modernizacja, przebudowa, rozbudowa obiektów Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego w Klepaczce może być realizowana wyłącznie w wyznaczonym na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego terenie RT i pod warunkiem nie zwiększenia oddziaływania na tereny sąsiadujące;
- 4) przebudowa, realizacja dróg wojewódzkich, powiatowych – może być realizowana w oparciu o przebiegi tych dróg ustalone na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego lub niezależnie od ustaleń w Studium, w oparciu o ustawy szczególne dotyczące realizacji dróg publicznych;
- 5) przebudowa linii kolejowych może być realizowana w granicach wyznaczonych terenów zamkniętych (stanowiących tereny kolejowe), na odrębnych zasadach dotyczących realizacji linii kolejowych.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Obszar gminy Wręczyca Wielka jest w całości położony w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zmiana planów obligatoryjnie winna być sporządzona w przypadku:

- 1) poszerzenia lub lokalizacji cmentarza grzebalnego,
- 2) planowanej inwestycji powodującej konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- 3) utworzenia parku kulturowego zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami,
- 4) dokonania zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa obejmującego inwestycję celu publicznego wymagającą wprowadzenia do planu miejscowego.

9. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie przewiduje się przeprowadzenia procesu scaleń i podziałów nieruchomości, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

10. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych wielkopowierzchniowych

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie przewiduje się lokalizacji obiektów wielkopowierzchniowych. W ustaleniach planów należy wprowadzić ograniczenie powierzchni sprzedażowej projektowanych obiektów handlowych (maksymalnie 400m²).

11. Obszary przestrzeni publicznej

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do obszarów przestrzeni publicznej zalicza się obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych.

Na terenie gminy Wręczyca Wielka do takich terenów należy zaliczyć tereny usług publicznych, w tym tereny sportu i rekreacji oraz ogólnodostępne tereny usług, w tym szczególnie: handlu i gastronomii.

W granicach przestrzeni publicznych w ustaleniach planu miejscowego wymagane jest wprowadzenie odrębnych zasad zagospodarowania mających na celu podniesienie jakości tych miejsc (wyglądu przestrzeni publicznej) oraz zapewniających możliwość nawiązywania kontaktów społecznych; wymagane jest również zapewnienie dostępu do tych miejsc osobom niepełnosprawnym.

12. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszar gminy Wręczyca Wielka jest w całości położony w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Każda realizacja inwestycji w sposób nie mieszczący się w wyznaczonych w ustaleniach planu miejscowego dla poszczególnych terenów: przeznaczeniem oraz zasadach i warunkach zagospodarowania terenu, wymaga przeprowadzenia procedury związanej ze zmianą planu.

W związku z faktem, że w okresie sporządzania niniejszego opracowania brak było przesądzeń co do przebiegu inwestycji liniowych o znaczeniu ponadlokalnym, konieczność sporządzenia zmiany planu może dotyczyć realizacji gazociągów i innych urządzeń infrastruktury technicznej, szczególnie w przypadkach konieczności uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na inne cele.

13. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Na rysunku Kierunki zagospodarowania przestrzennego w granicach terenów rolnych wyróżniono:

- 1) R1 – tereny rolnicze bez prawa zabudowy; są to tereny rolne:
 - a) posiadające korzystne warunki dla kontynuacji produkcji rolniczej, o występowaniu wysokich klas bonitacyjnych, położonych poza terenami zabudowanymi, które winny być chronione przed zabudową;
 - b) docelowo przeznaczone dla lokalizacji innych inwestycji, w tym dla lokalizacji autostrady A-1; do czasu zainwestowania na inne cele winny być wykorzystywane jako tereny rolne bez prawa zabudowy;
- 2) R2 - tereny rolnicze dopuszczone do zabudowy; są to tereny o różnych warunkach dla prowadzenia produkcji rolniczej, położone w pobliżu terenów zabudowanych i dopuszczonych do zabudowy, w tym szczególnie zabudowy zagrodowej; tereny te winny być:
 - a) wskazane dla kontynuowania w ich granicach produkcji rolnej,
 - b) wskazane dla do zalesienia (tereny niskich klas bonitacyjnych),
 - c) dopuszczone do lokalizacji w ich granicach zabudowy zagrodowej i innej związanej z produkcją rolniczą,
 - d) dopuszczone do realizacji ogrodów przydomowych i zabudowy gospodarczej stanowiących zaplecze dla sąsiadującej zabudowy,
 - e) dopuszczone do lokalizacji zabudowy i zagospodarowania rekreacyjnego;
- 3) L – zalesienia; są to tereny: niskich klas bonitacyjnych, położone w pobliżu kompleksów leśnych lub ulegające renaturalizacji (zadrzewione) wskazano do do zalesienia; mogą one być wykorzystywane dalej jako tereny rolnicze, z dopuszczeniem realizacji zagospodarowania rekreacyjnego;
- 4) RG – tereny rolnicze wskazane do prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych; są to tereny rolne położone w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych, z występującymi złożami kopalin pospolitych, dopuszczone do prowadzenia ich eksploatacji;
- 5) tereny rolne położone w sąsiedztwie terenów zabudowanych, przy drogach publicznych i istniejącym uzbrojeniu, korzystne do lokalizacji nowej zabudowy wskazano do zabudowy o różnych funkcjach.

W granicach rolnych należy dopuścić lokalizację:

- a) urządzeń wodnych, wód stojących (stawów) i zbiorników retencyjnych wzdłuż rzek,
- b) elektrowni wodnych, pod warunkiem ograniczenia ich mocy do 2,5MW,
- c) elektrowni wiatrowych, pod warunkiem: zachowania minimalnej odległości 500m od terenów wskazanych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej,
- d) pozostałych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej

100kW - nie wymagających utworzenia stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenów,

- e) wież / masztów telefonii komórkowej, pod warunkiem opracowania planu miejscowego,
- f) urządzeń infrastruktury technicznej (dróg wewnętrznych oraz urządzeń i sieci: wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych).

Warunkiem realizacji zabudowy na terenach rolnych jest:

- a) zachowaniem przepisów odrębnych, w tym szczególnie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- b) uwzględnienie uwarunkowań fizjograficznych,
- c) zachowanie wymaganych przepisami odrębnymi odległości projektowanej zabudowy od istniejącej zabudowy i elementów zagospodarowania terenu,
- d) posiadanie przez inwestora prawa do terenów, na które może oddziaływać lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

14. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

W granicach gminy brak jest terenów zagrożonych naturalnym osuwaniem się mas ziemnych ustalonych zgodnie z art.110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013r. Poz.1232) oraz wyznaczonych zgodnie z przepisami Prawa wodnego obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Zgodnie ze sporządzoną Wstępną Oceną Ryzyka Powodziowego rzeki na odcinkach: 0-35km – Kocinka, 0-22km – Pankówka i 0-35km – Biała Oksza zostały zakwalifikowane jako odcinki rzek które stwarzają zagrożenie powodziowe, dla których zgodnie z ustawą Prawo wodne zostaną opracowane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego do dnia 22 grudnia 2019r.

15. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie występują obiekty lub obszary wymagające wyznaczenia w złożu kopaliny filara ochronnego.

16. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka nie występują ustanowione pomniki zagłady.

17. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

W granicach opracowania do terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji można zaliczyć:

- 1) tereny nie przeznaczonych do zabudowy odłogowanych pól (wymagane przywrócenie ich do produkcji rolnej lub zalesienie), w tym terenów zmeliorowanych (konieczność naprawy i modernizacji systemu),
 - 2) doliny rzek (wymagane uporządkowanie części terenów, przywrócenie ich do działalności rolniczej lub zagospodarowanie dla celów rekreacyjnych),
 - 3) teren położony wokół zbiornika wodnego na rzece Pankówce (wymagana uporządkowanie terenu i realizacja zagospodarowania rekreacyjnego),
 - 4) tereny substandardowej zabudowy zagrodowej położonej w miejscowościach Jezioro i Długi Kąt.
- Terenami wymagającymi rekultywacji są tereny wyrobisk górniczych.

18. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W granicach administracyjnych gminy Wręczyca Wielka do terenów zamkniętych zaliczono tereny kolejowe. Są to tereny związane z funkcjonowaniem linii kolejowych:

- 1) nr 131 przecinającej z południa na północ środkową część gminy: Chorzów Batory – Tczew,
- 2) nr 181 przebiegającej w północnej części gminy stanowiącą odcinek linii: Herby Nowe – Kępno.

Dla terenów zamkniętych w granicach gminy Wręczyca Wielka nie ustanowiono stref ochronnych.

Wydawanie decyzji dotyczących zabudowy i zmiany zagospodarowania terenu w granicach terenów zamkniętych a także dla budowy linii kolejowych nie należy do kompetencji organów gminy.

Lokalizacja zabudowy i zmiana zagospodarowania terenu wzdłuż terenów kolejowych winna się odbywać z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2013r. poz.1594) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie wymagań w

zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej a także sposobu urządzenia i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. Nr 153 poz.955).

19. Inne obszary problemowe

Do innych obszarów problemowych należy zaliczyć występujące lokalnie:

- 1) tereny nie posiadające prawidłowego odwodnienia terenu,
- 2) tereny z występującymi okresowo uciążliwościami związanymi z zanieczyszczeniem powietrza (prowadzona działalność lub niska emisja),
- 3) tereny wzdłuż dróg prowadzących duży ruch samochodowy (hałas, brak bezpieczeństwa pieszych).

UZASADNIENIE

1. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka. Pierwsza edycja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka została opracowana w oparciu o art. 6 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15 poz.139, z późn. zm.) i została przyjęta przez Radę Gminy Wręczyca Wielka Uchwałą Nr 6/II/2002 z dnia 26 marca 2002 r. Rada Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr VII/75/07 z dnia 3 lipca 2007 r. przystąpiła do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka. O potrzebie przystąpienia do zmian w studium zdecydowały przede wszystkim wyniki prac przeprowadzonych w trakcie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego w 2006 r., wskazujące na konieczność wyznaczenia w granicach gminy nowych terenów inwestycyjnych a także na konieczność dostosowania ustaleń studium do obowiązujących przepisów oraz do zaistniałych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Równoległe ze zmianą studium została sporządzona zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zmiana studium została opracowana zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233). W związku z dokonaniem zmian w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka w sposób kompleksowy, obejmujących obszar całej gminy, opracowano na nowo część tekstową studium oraz rysunek przedstawiający w formie graficznej ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka została przyjęta uchwałą Nr XXXII/281/09 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 30 listopada 2009 r. Kolejnej zmiany studium, na skutek wniosków mieszkańców i stwierdzeniu po przeprowadzonych analizach takiej potrzeby, dokonano uchwałą nr XXXV/349/14 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 29 września 2014 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka.

Niniejsze opracowanie zostało podjęte na podstawie uchwały Rady Gminy Wręczyca Wielka Nr XXXVI/359/14 z dnia 7 listopada 2014 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka, przyjętego przez Radę Gminy Wręczyca Wielka uchwałą Nr 6/II/2002 z dnia 26 marca 2002r. z późniejszymi zmianami.

Obecne zmiany mają na celu uzupełnienie dotychczas obowiązującego studium jedynie o pojedyncze ustalenia, w związku z tym zgodnie z § 8 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w/s zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy studium zostało sporządzone w formie ujednocionej, a dokonane zmiany w obowiązującym studium zostały odpowiednio wyróżnione.

Przedmiotem niniejszej zmiany studium jest zmiana kierunków zagospodarowania przestrzennego wyodrębnionych obszarów położonych w poszczególnych miejscowościach gminy, poprzez dokonanie korekt na rysunku studium określającym kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- w miejscowości Bieżeń, przy ulicy Polnej – obszar nr 1/15,
- w miejscowości Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej – obszar nr 2/15,
- w miejscowości Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej – obszar nr 3/15.

Rozwiązania przyjęte w niniejszej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka:

- 1) uwzględniają w jego ustaleniach zmiany w przepisach, wprowadzone po uchwaleniu dotychczas obowiązującego studium, w tym uzupełniają jego ustalenia o zakres wymagany zmienionymi przepisami,
- 2) uwzględniają w jego ustaleniach zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa Śląskiego oraz Strategii Rozwoju Gminy, wprowadzone po uchwaleniu dotychczas obowiązującego studium, w tym uzupełniają jego ustalenia o zakres wymagany zmienionymi dokumentami,
- 3) uwzględniają ustalenia zawarte w innych dostępnych decyzjach, dokumentach, opracowaniach, zbiorach

- danych – odnoszących się do obszaru gminy Wręczyca Wielka;
- 4) uwzględniają złożone wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu terenów gminy Wręczyca Wielka - poprzez dokonanie punktowych zmian kierunków zagospodarowania terenów na rysunku studium określającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy;
 - 5) uwzględniają uwarunkowania wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które zostały omówione szczegółowo w części I tekstu Studium;
 - 6) zostały sporządzone z zakresem określonym w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i zostały zawarte w części II tekstu Studium oraz na rysunku Studium.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy, w studium uwzględniono ponadto uwarunkowania wynikające w szczególności z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

- analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- prognozy demograficzne,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Ponadto, zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 1, pkt 8 i pkt 14 i pkt 14 a ustawy, w studium określono w szczególności:

- uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d:
 - kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
 - kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji,
- obszary zdegradowane.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ust. 5–7 ustawy, dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

- sformułowano, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a–c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- oszacowano chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- oszacowano chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- porównano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:
 - nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,
 - przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie

- w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu;
- określono:
 - możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami;
 - w przypadku gdy potrzeby inwestycyjne, o których mowa w pkt 5 lit. b, przekraczają możliwości finansowania, o których mowa w pkt 5 lit. a, dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Przy ustalaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy brano pod uwagę możliwości finansowania przez gminę inwestycji służących realizacji zadań własnych gminy w zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, w studium sporządzono również bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Konieczność dokonania zmian w części tekstowej studium zawierającej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy ma charakter techniczny i wynika z potrzeby zredagowania tej części zgodnie z aktualnymi wymaganiami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także z konieczności wprowadzenia uzupełnień lub zmian w stosunku do treści, które w stosunku do zapisów zawartych w opracowaniu z 2011r. stały się nieaktualne (np danych dotyczących długości dróg i sieci lub informacji o obiektach i obszarach chronionych przez przepisy odrębne).

Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, wzięto pod uwagę:

- 1) perspektywę nie dłuższą niż 30 lat,
- 2) niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

Bilans terenów, w tym przeznaczonych pod zabudowę:

lp	funkcje terenów	pow. terenów brutto	% powierzchni
1	tereny zabudowy mieszkaniowej (z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej, usługowej i działalności gospodarczej)	1228 ha	8,3
2	tereny zabudowy usługowej	29 ha	0,2
3	tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej	29 ha	0,2
4	tereny zieleni i wód	5167 ha	34,9
5	tereny użytkowane rolniczo, w tym zabudowa zagrodowa	8324 ha	56,2
6	tereny komunikacji	15 ha	0,1
7	tereny infrastruktury technicznej	15 ha	0,1
9	suma	14 807 ha	100

uwagi:

- a) obszar w granicach gminy jest objęty obowiązującymi planami miejscowymi,
- b) tereny przeznaczone w obowiązujących planach pod zabudowę, w znaczącej części znajdują się w granicach obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno - przestrzennej,
- c) wszystkie tereny zabudowane są obsługiwane w zakresie infrastruktury i komunikacji; realizacja uzbrojenia nie warunkuje możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej w granicach terenów przeznaczonych na ten cel,
- d) żadna z dostępnych baz danych nie zawiera danych dotyczących powierzchni użytkowej istniejącej zabudowy w granicach gminy (w tym ewidencja gruntów i budynków),
- e) obowiązujące plany miejscowe a także normy czy przepisy odrębne nie zawierają wskaźników pozwalających na obiektywne przeliczenie powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowy na powierzchnię użytkową zabudowy (dla oszacowania chłonności obszarów),
- f) dla potrzeb prowadzenia analiz można przyjąć dla gminy Wręczyca Wielka następujące wskaźniki: dla zakładanej pożądanej przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej wynoszącej 100 m², niezbędne jest zapewnienie 0,12 ha terenów budowlanych brutto, ze zwiększeniem tego wskaźnika do 0,2 ha terenów budowlanych brutto

- w przypadku lokalizacji 1 mieszkania o przeciętnej powierzchni użytkowej wynoszącej 100 m² w zabudowie zagrodowej lub zabudowie mieszkaniowej z usługami,
- g) dla potrzeb analiz przyjmuje się 2,8 osoby / 1 mieszkanie; przy obecnej liczbie ludności 17 500 osób wymaga zapewnienia 6 250 mieszkań,
- h) w studium z 2009 r. przeprowadzono szczegółową analizę maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę oraz analizę chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (pod kątem ilości mieszkań, budynków mieszkalnych, działek budowlanych i powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej); z analizy tej wynika, że wielkość terenów przeznaczonych na ten cel zabezpiecza potrzeby rozwojowe gminy Herby,
- i) z bilansu terenów przeznaczonych do zabudowy w granicach gminy wynika, że powierzchnia terenów zainwestowanych brutto przeznaczonych do zabudowy na cele zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej z usługami i produkcyjnej wynosi ok. 1 200 ha; przyjmując, że 60% mieszkań będzie realizowane w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej (lub wielorodzinnej), a 40% mieszkań będzie realizowanych w zabudowie zagrodowej lub mieszkaniowej z usługami, dla zapewnienia dobrych warunków mieszkaniowych (przy średniej powierzchni użytkowej mieszkania wynoszącej 100 m², i przy przeciętnej liczbie 2,8 osób na 1 mieszkanie) dla obecnej liczby mieszkańców (17 500 osób) niezbędne jest przeznaczenie ok. 1000 ha terenów budowlanych brutto (na cele zabudowy mieszkaniowej lub zagrodowej, z usługami). Konieczne jest jednak wyjaśnienie, że Wręczyca Wielka stanowi suburbia Częstochowy i w gminie obserwuje się stały napływ mieszkańców z tego miasta. Obserwując rynek nieruchomości stwierdzić należy, że liczba terenów budowlanych jest właściwa dla prawidłowego rozwoju miejscowości wchodzących w skład gminy Wręczyca Wielka

Użytkowanie terenów:

W strukturze użytkowania gruntów gminy Wręczyca Wielka należy wyróżnić:

- a) tereny użytków rolnych stanowiące ok. 56 % powierzchni gminy,
- b) lasy i zadrzewienia zajmujące ok. 35% powierzchni gminy,
- c) tereny zainwestowane i inne stanowiące ok. 9% powierzchni gminy.

Podstawową funkcją użytkowania terenów, ze względu na powierzchnię terenów, jest rolnictwo. Ma ono jednak malejące znaczenie, przede wszystkim ze względu na istniejący na części gminy rozłóg i klasę gruntów rolnych - niekorzystne dla kontynuowania produkcji rolnej (grunty rolne są odlogowane i ulegają szybkiej renaturalizacji). Zgodnie z danymi spisu rolnego z 2010 r. jedynie 33% powierzchni gminy stanowią grunty rolne wykorzystywane dla prowadzenia produkcji rolniczej.

Grunty leśne i zadrzewione zajmują znaczący obszar. W granicach gminy występują duże areale państwowych gruntów leśnych (zajmujące 33% powierzchni gminy), ulega zwiększeniu powierzchnia gruntów leśnych prywatnych poprzez zalesienie części terenów rolnych. W sposób znaczący zwiększa się powierzchnia gruntów zadrzewionych (w granicach odlogowanych gruntów rolnych).

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej. Stosunkowo duża jest powierzchnia terenów związanych z produkcją (tereny po dawnych kopalniach żelaza wykorzystywane na cele produkcyjno - magazynowe, tereny prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych, tereny związane z prowadzoną działalnością gospodarczą). Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne (szkoły, remizy strażackie, boiska) oraz handel.

Dotychczasowe przeznaczenie terenów:

Bieżeń – ok. 830 mieszkańców

Dominuje przyuliczna zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa.

Usługi – szkoła, remiza strażacka oraz nieliczne usługi na działkach z zabudową mieszkaniową. Zabudowa produkcyjna – regeneracja części samochodowych, tartak. Utrzymanie terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, z uzupełnieniami przy istniejących i projektowanych drogach. Utrzymanie istniejącej zabudowy usługowo-produkcyjnej.

Wręczyca Wielka – ok. 2850 mieszkańców

Największa miejscowość gminy. Wykształcone centrum z licznymi usługami – urząd gminy, remiza strażacka, dom kultury, ośrodek zdrowia, szkoła, przedszkole, boiska, kluby sportowe, kościół, poczta, bank oraz liczne sklepy, skład opału. Istnieją osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej. Przy drogach przelotowych kształtuje się zabudowa wielofunkcyjna – z zabudową mieszkaniową

i zagrodową, usługami i rzemiosłem. Występują tereny z przyuliczną zabudową mieszkaniową i zagrodową. Istnieje cmentarz, stacje paliw. Występują niewielkie tereny produkcyjne, składy, bazy. Utrzymanie terenów zainwestowanych, w tym utrzymanie terenów usługowych w centralnej części miejscowości oraz terenów zabudowy mieszkaniowej. Wyznaczenie terenów dla lokalizacji osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji usług i produkcji.

- wyniki przeprowadzonych w ocenie analiz potwierdzają stwierdzenia zawarte w Studium z 2009 r., zgodnie z którymi wielkość terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe zabezpiecza potrzeby rozwojowe gminy - zapewnia poprawę warunków mieszkaniowych i zabezpiecza tereny mieszkaniowe dla nowych mieszkańców,
- nie wyklucza to możliwości lub potrzeby wyznaczenia dodatkowych terenów mieszkaniowych w granicach poszczególnych jednostek osadniczych, w szczególności jako poszerzenia terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej lub dopuszczenia nowych terenów do zabudowy na terenach, gdzie nie występuje konieczność wyznaczania nowych dróg publicznych i terenach uzbrojonych (np. ze względu na kwestie własnościowe).

Przyjęte rozwiązania w zmianie niniejszego studium z 2016 r. są oparte o przeprowadzone analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Zgodnie z wynikami przeprowadzonych analiz, o których jest mowa w art. 10 ust.1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

analizy ekonomiczne	realizacja nowej zabudowy nie jest uwarunkowana poniesieniem wydatków z budżetu gminy; realizacja zabudowy może przynieść dodatkowe dochody dla budżetu gminy
analizy środowiskowe	stan środowiska sprzyja realizacji zabudowy o funkcji ustalonej w zmianie studium; realizacja zabudowy nie spowoduje zanieczyszczenia środowiska
analizy społeczne	realizacja zabudowy nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia ludzi
prognozy demograficzne	miejscowość tworząca suburbia Częstochowy, widoczny napływ mieszkańców spoza terenu gminy
możliwości finansowania przez gminę służących realizacji zadań własnych gminy:	realizacja nowej zabudowy nie jest uwarunkowana realizacją inwestycji zaliczanych do zadań własnych gminy; nie wyznacza się nowych dróg; gmina powinna, niezależnie od zmiany studium, przeprowadzić regulacje terenowo-prawne
sieci komunikacyjnej	realizacja nowej zabudowy nie jest uwarunkowana realizacją przez gminę
infrastruktury technicznej	sieci komunikacyjnej oraz inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej
infrastruktury społecznej	i społecznej

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w zmianie studium z 2016 r.:

lp	Położenie i funkcje terenów	pow. terenu	uwagi
1	Bieżeń, przy ulicy Polnej M2 - wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni, jednorodzinnej i zagrodowej	2,7515 ha	umożliwienie lokalizacji dodatkowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej wraz z towarzyszącymi usługami i działalnością gospodarczą, na terenie posiadającym dostęp do drogi publicznej i uzbrojenie w tym istniejącego terenu 1 MN,RM - 0,6 ha
2	Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej U – tereny usługowe	0,7320 ha	obszar w całości wyznaczony dla lokalizacji zabudowy usługowej; teren położony w sąsiedztwie istniejącej zabudowy usługowej, doskonale skomunikowany, uzbrojenie w bezpośrednim sąsiedztwie

3	Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej MU – tereny mieszkaniowo - usługowe	0,4211 6ha	obszar w całości wyznaczony dla zabudowy mieszkaniowej i działalności usługowej; istniejąca zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie, dostęp do drogi publicznej, uzbrojenie w niewielkiej odległości
	łącznie	3,9046 ha	

2. Synteza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka

W sporządzonej w 2016 r. zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wręczyca Wielka, określając kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy:

- 1) uaktualniono i uzupełniono ustalenia studium w jego części tekstowej, zgodnie z zakresem określonym w uzasadnieniu,
- 2) zachowano tereny wyznaczone dotychczas na rysunku studium do zabudowy,
- 3) zachowano wyznaczone dotychczas na rysunku studium obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych,
- 4) wprowadzono na rysunku studium punktowe zmiany, zgodnie z zakresem złożonych wniosków i przy uwzględnieniu ograniczeń z występujących aktualnie uwarunkowań.

Zakres wprowadzonych zmian dotyczących poszczególnych wydzielonych obszarów obejmuje:

Nr	lokalizacja	opis wprowadzonych zmian w stosunku do obowiązującego studium uwarunkowań	uzasadnienie wprowadzonych zmian
1	Bieżeń, przy ulicy Polnej	M2 - wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jednorodzinnej z terenami zieleni, jednorodzinnej i zagrodowej	umożliwienie lokalizacji dodatkowej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej wraz z towarzyszącymi usługami i działalnością gospodarczą, na terenie posiadającym dostęp do drogi publicznej i uzbrojenie
2	Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej	U – tereny usługowe	obszar w całości wyznaczony dla lokalizacji zabudowy usługowej; teren położony w sąsiedztwie istniejącej zabudowy usługowej, doskonale skomunikowany, uzbrojenie w bezpośrednim sąsiedztwie
3	Wręczyca Wielka, przy ul. Częstochowskiej	MU – tereny mieszkaniowo - usługowe	obszar w całości wyznaczony dla zabudowy mieszkaniowej i działalności usługowej; istniejąca zabudowa w bezpośrednim sąsiedztwie, dostęp do drogi publicznej, uzbrojenie w niewielkiej odległości